

OLIMPIJSKI KOMITE SLOVENIJE -
ZDRUŽENJE ŠPORTNIH ZVEZ

OLIMPIJSKI KROGI

SPONZORJI OLIMPIJSKEGA
KOMITEJA SLOVENIJE

GLAVNI SPONZOR

VELIKI SPONZORJI

SPONZORJI

www.olympic.si

SLOVENIJA

**OLIMPIJSKI KOMITEJ
SLOVENIJE**

PARTNERJI OLIMPIJSKEGA
KOMITEJA SLOVENIJE

ZLATI PARTNERJI

SREBRNA PARTNERJA

BRONASTI PARTNERJI

www.olympic.si

OLIMPIJSKI KOMITE
SLOVENIJE
ZDRUŽENJE
ŠPORTNIH ZVEZ

OLIMPIJSKI KROGI
december 2022
ISSN 2670-7942

Izdajatelj

Olimpijski komite Slovenije –
Združenje športnih zvez
Ameriška ulica 2, 1000 Ljubljana
T: 01 230 60 00
F: 01 230 60 20
E: info@olympic.si
www.olympic.si

Glavni urednik

Miha Hočevar

Odgovorna urednica

Alja Pahor

Oblikovanje

Rishe Jana Štrancar s.p.

Avtorji in sodelavci

Sodelavci OKS
Miroslav Cvjetičanin
Mojca Finc
Miha Hočevar
Silvo Kristan
Tomaž Pavlin
Špela Robnik
Lucijan Zalokar

Fotografija na naslovnici

Aleš Fevžer

Tisk

Grafika Gracer d.o.o.

Naklada

1000 izvodov

Izdajo te publikacije je omogočilo
sofinanciranje Fundacije za šport.

Publikacija je brezplačna.

Fundacija za šport

Štartna lista

6 UVODNIK

Matic Švab, poslovni direktor & namestnik generalnega sekretarja

8 OLIMPIJSKA ZGODBA

Bogdan Gabrovec *Predsednik mora doživeti in čutiti šport*
Miroslav Cerar *Tudi profesionalci imajo šport še vedno radi*
Fundacija Miroslava Cerarja *Tina Maze z rekordom žogo predala Primožu Rogliču*
Tjaša Andréa Prosenc *Nagrada pomeni, da sem nekaj dobrega storila za šport*

28 IN MEMORIAM

Rudolf Ziernicki

30 VZHAJAJOČA ZVEZDA

Žak Eržen *Svetovnega prvaka s parketa vleče na asfalt*
Nika Prevc *Z najstarejšim bratom že na stopničkih*

34 NOVICE OKS – ZŠZ

Razvoj kadrov v športu 2016–2022
Olimpijski kampi tudi strokovna podpora mladim športnikom
Pri OKS – ZŠZ se zavedamo pomena prenosa znanja
Prvi evropski certifikati WAC v Sloveniji
Oživljanje projekta panožnih športnih centrov
16.200 posajenih dreves za 13.000 prevoženih kilometrov
Šport ima velik pozitivni vpliv na družbo
Applikacija ŠportSI360° za enotno, ažurno in urejeno bazo podatkov

42 VRHUNSKI ŠPORT

Slovenija v pričakovanju največjega športnega dogodka za mlade
Oran 2022 *Še ene uspešne sredozemske igre*
OFEM Banska Bistrica 2022 *Rekordna udeležba mladih slovenskih športnikov*
Športni uspehi v letu 2022 *Slovenija je majhna le na zemljevidu*
Svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju *Planiške podobe med 450 milijonov ljudi po svetu*
Priznanja OKS – ZŠZ v letu 2022
Karierni center za športnike
Športnik mora imeti tudi veliko srce

66 ŠPORT ZA VSE

Ura gibanja na dan odžene zdravnika stran
TAFISA je prišla v pravo državo
V Skupini SIJ hodimo, tečemo in kolesarimo za dobro počutje in za dober namen
Dan slovenskega športa *Praznikov se veselimo, še posebej če smo prosti*
Mladi športniki iz zamejstva ponovno skupaj
Usposabljanje strokovnih delavcev v športu 2018–2022 s pomembnimi rezultati za njegov razvoj

80 POGLED V ZGODOVINO

Športna dediščina in Muzej športa *Zbiramo, raziskujemo, obujamo*

83 ŠPORTNO IZRAZOSLOVJE

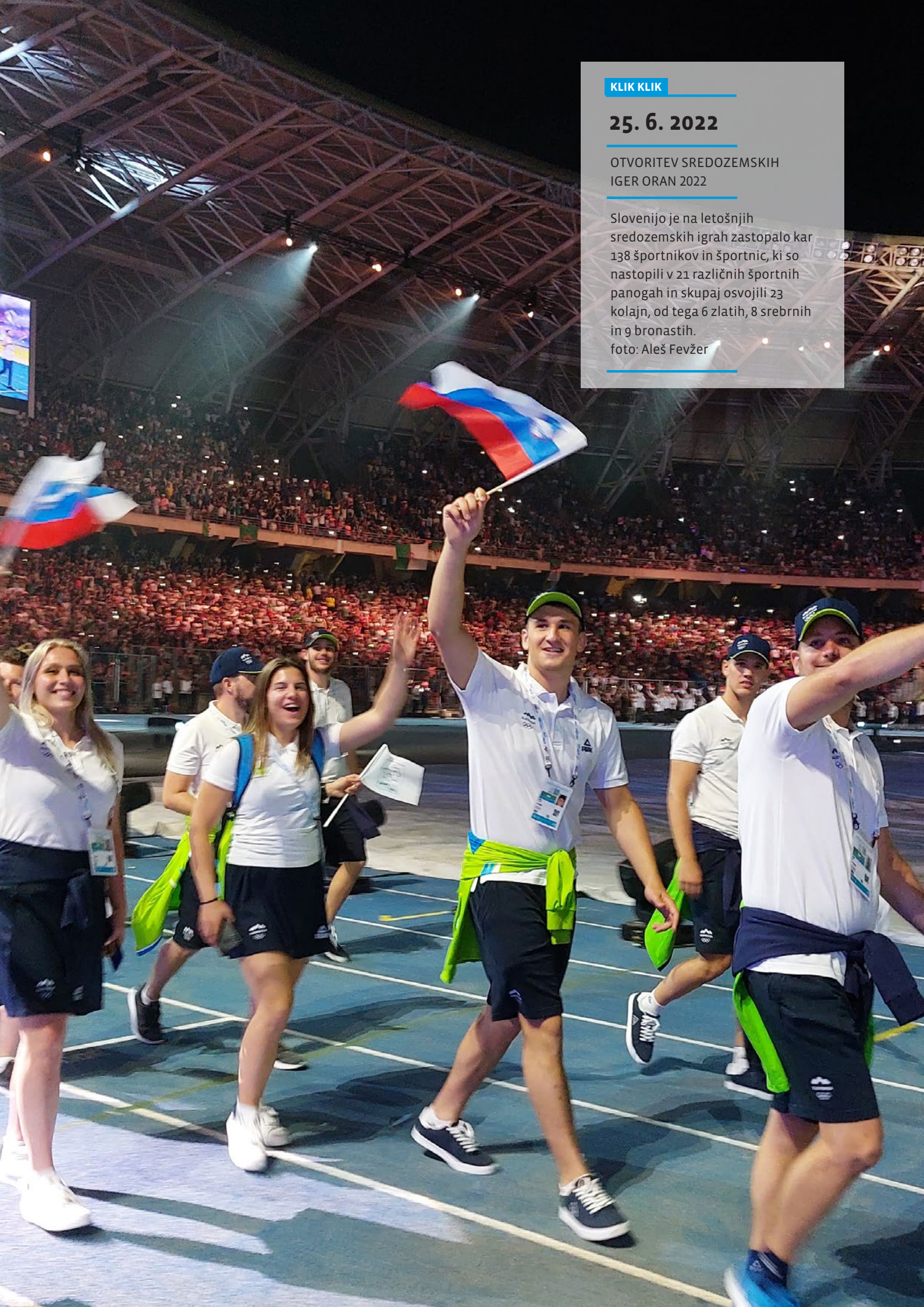
Izogibajmo se tujih izrazov

KLIK KLIK

25. 6. 2022

OTVORITEV SREDOZEMSKIH
IGER ORAN 2022

Slovenijo je na letošnjih
sredozemskih igrah zastopalo kar
138 športnikov in športnic, ki so
nastopili v 21 različnih športnih
panogah in skupaj osvojili 23
kolajn, od tega 6 zlatih, 8 srebrnih
in 9 bronastih.
foto: Aleš Fevžer

Že leto 2023 bo ključno za novo vodstvo OKS

Prihodnje leto bo izjemno zahtevno pri pripravi na športna tekmovanja, pri katerih bo v ospredju organizacija olimpijskega festivala evropske mladine v Mariboru, po številu športnikov in športnic največjega in najbolj kompleksnega tekmovanja v zgodovini Slovenije. V enajstih športih bo tekmovalo skoraj 3.000 športnikov iz 48 olimpijskih komitejev Evrope – nedvomno izjemna in redka priložnost za uvrstitev položaja OKS v mednarodni olimpijski družini.

Ne smemo pozabiti niti na zimski olimpijski festival evropske mladine, ki ga bo gostila sosednja Furlanija - Julijska krajina, tekmovanja v smučarskih skokih pa bodo v Planici. Veliko pozornosti bo usmerjene tudi v evropske igre v Krakovu na Poljskem, ki bodo že prinašale točke oz. kvote v olimpijskih kvalifikacijah in bodo izjemno pomembne za slovenske športnike in športnice, ki se bodo želeli uvrstiti na olimpijske igre v Parizu. Prav aktivnosti, povezane z igrami v Parizu, bodo v središču pozornosti za strokovno službo OKS, tako v zagotavljanju karseda optimalnih finančnih in logističnih razmer za nacionalne panožne športne zveze kot pripravi na najbolj pomemben del sodelovanja s sponzorji olimpijske reprezentance v letu 2024. Tu bodo v ospredju priprava Slovenske hiše,

potovanja Slovenske bakle po Sloveniji in osrednje krovne olimpijske kampanje, ki bi jo radi prvič na nacionalni ravni pripravili s Slovensko turistično organizacijo, s katero smo v novembru sklenili strateško partnerstvo.

Izjemno pomembno bo tudi nadaljevanje kohezijskih projektov, pri katerih bi radi v sodelovanju z Zvezo za šport invalidov – Slovenskim paralimpijskim komitejem pridobili in izvedli projekt, ki bi med drugim omogočil usposabljanje strokovnega kadra, ki se ukvarja s športniki invalidi, kar ta čas predstavlja precejšen primanjkljaj. Vzpostavitev evropske projektne pisarne, ki naj bi bedela nad tem projektom in poskusila pridobiti dodatnega na področju športne rekreacije, vse od šolajoče se mladine prek odraslih pa do starostnikov, bo nov pomemben mejnik pri zagotavljanju dobrih razmer za razvoj slovenskega športa.

Ne smemo pozabiti niti na pomembno vlogo novega odbora za športnike in olimpijske vrednote, ki bo moral dobro sodelovati s Slovensko olimpijsko akademijo in nadaljevati podporo dvojni karieri športnikov, ki jim moramo v krovni slovenski športni organizaciji dodeliti še večjo vlogo pri odločanju. To smo deloma že dosegli s tem, da bo krovna organizacija od 16. decembra dalje imela tudi podpredsednika oz. podpredsednico iz vrst športnikov.

Šport za vse je eno od področij, ki se je hitro razvijalo v zadnjih letih in postalo pomemben del delovanja osrednje krovne slovenske športne organizacije. Dan slovenskega športa je v treh letih postal pomemben slovenski praznik, ki smo ga uspešno povezali z Evropskim tednom športa. Potrebno bo nadaljevanje sodelovanja z regijskimi pisarnami, saj imajo vse bolj pomembno vlogo na lokalni ravni, ki je ključna pri financiranju slovenskega športa. Ključen bo tudi razvoj projektov z marketinško dodano vrednostjo za sponzorje in partnerje OKS.

Na poslovnem področju bo treba nadaljevati odlično delo v zadnjem mandatnem obdobju, poskrbeti za nove prihodkovne vire iz zasebnega sektorja ter še naprej sponzorjem in partnerjem OKS zagotavljati različne in privlačne programe in aktivnosti, s katerimi lahko aktivirajo svoje pravice.

Pomembno bo tudi nadaljevanje odličnega sodelovanja z Mednarodnim olimpijskim komitejem, pri katerem je OKS prepoznan in cenjen kot dobro organiziran in strokovno podkovan nacionalni olimpijski komite. To nam omogoča finančno podporo različnim programom, ki jih izvajamo na nacionalni ravni, tako v vrhunskem športu kot v razvoju olimpijskih vrednot in trajnosti, h kateri se je s pripravo trajnostne strategije zavezal Izvršni odbor OKS. Že leto 2023 bo tako ključno za novo vodstvo OKS, ki ga čaka veliko izzivov pri zagotavljanju razvoja slovenskega športa.

Matic Švab,
poslovni direktor & namestnik
generalnega sekretarja

skbbanka
otp group

GLAVNI SPONZOR

Podpiramo slovenske olimpijce

www.skb.si

SKB d.d., Ajdovščina 4, 1000 Ljubljana

Ponosni prejemniki

WAC

Bogdan Gabrovec

Predsednik mora doživeti in čutiti šport

Olimpijski komite Slovenije je imel od ustanovitve oktobra 1991 le dva predsednika. Kar 23 let je slovensko krovno športno organizacijo vodil dr. Janez Kocijančič, ki ga je 16. decembra 2014 nasledil Bogdan Gabrovec. Nekdanji predsednik Judo zveze Slovenije, ki je pred tem to panogo popeljal v neslutene višave, ni izvedel športne revolucije. Njegovo osemletno vodenje slovenskega športa je bilo predvsem evolucija tega, kar so pred njim zastavili ustanovni očetje OKS. Ob slovesu od predsedovanja, ki se bo končalo z volilno sejo skupščine 16. decembra 2022, si želi predvsem, da se izjemno uspešni slovenski športni vlak v prihodnje ne bi iztiril.

Vaš drugi štiriletni mandat na čelu OKS – ZŠZ se zaključuje. Pred časom ste oznanili, da se ne boste potegovali za tretjega; je bilo pri vas v zadnjih mesecih kaj želje, da bi vendarle nadaljevali svoje delo na tem položaju? Je ostalo kaj nedokončanega?

Dvakrat po štiri leta je bilo dovolj, da smo v večjem delu uresničili tisto, kar smo zapisali v programu na začetku prvega mandata in nato nadaljevali v drugem. Vse, kar je bilo v naši moči, smo izvedli v popolnosti. Morda je izjema le del strategije OKS, ki se zaključuje prihodnje leto. Ta del je povezan z Nacionalnim programom športa, pri katerem pa brez sodelovanja države, ne le finančno, temveč tudi vsebinsko, ne gre. Zato smo morali sami kot pravna oseba ustanoviti Nacionalni olimpijski inštitut. Ta združuje vse regijske, po državi razsejane športnomedicinske centre. Ti so tako kadrovske kot vsebinske dobro zasnovani po posameznih specialnostih. Ni nam uspelo tudi premestiti Slovenske antidopinške agencije (SLOADA) v državni okvir, to bi morali storiti, da pri spoštovanju integritete v športu ne bi obveljal pregovor kadija toži, kadija sodi. SLOADA mora v prihodnje postati neodvisna od OKS.

Omenili ste sodelovanje z državo, v času vaših dveh mandatov je imela Slovenija že štiri predsednike vlade, Mira Cerarja ml., Marjana Šarca, Janeza Janšo in zdaj Roberta Goloba. Politika pri nas ne glede na usmeritev prislovično nima pretiranega posluha za šport. Pri čem se je najbolj zatikalo?

Zelo malo smo imeli besede pri spremembi pravilnika o Fundaciji za šport. Z zelo konstruktivnimi predlogi smo poskušali spremeniti pravilnik o financiranju in delno tudi zakon o financiranju športnih kolektivov. Fundacija za šport je eden izmed sofinancerjev slovenskega športa, ki pa si ga je vsaka aktualna oblast poskušala podrediti z zgrešeno vključitvijo velikih igralcev iger na srečo v svetu na slovenski trg. Ti ne bi prinesli dodatka slovenskemu športu, kvečjemu bi kaj odnesli, dobiček bi se legalno prenašal v davčne oaze.

“Na soočenju strank 24. marca letos v Planici so vsi udeleženci državnoborskih volitev razen Levice obljubili, da bodo podvojili denar za šport. V proračunu za leti 2023/24 o tem ni ne duha ne sluha.”

Uspelo pa nam tudi ni, da bi vsakokratno oblast prepričali o občutnem povišanju državnega financiranja športa. Na soočenju strank 24. marca letos v Planici so vsi udeleženci državnoborskih volitev razen Levice obljubili, da bodo podvojili denar za šport. V proračunu

za leti 2023/24 o tem ni ne duha ne sluha. Vseh šest resornih ministrov v zadnjih osmih letih je obljubljalo, da bodo naredili vse, vendar se ni še nič zgodilo. Zdaj imamo velike težave tudi z organizacijo evropskega festivala mladih v Mariboru, ki bo največja medpanožna športna prireditev v Sloveniji doslej. V zadnjih mesecih smo po menjavi vlade tudi v nekakšnem vakuumu. Formalnopravno sodimo pod ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, po drugi strani pa smo v pričakovanju umestitve pod ministrstvo za gospodarstvo, pri katerem naj bi dobili državnega sekretarja za šport in turizem.

Je to po vaši oceni primerna umestitev za šport, pri katerem spet ni ne duha ne sluha o zamisli, da bi imel lastno ministrstvo?

Zaradi slabih izkušenj iz prejšnjih obdobij pričakujem, da bo tako bolje.

Trinajsto prase bi bil morda pregrob izraz, smo pa bili pri državi nemalokrat pastorek na zadnjem mestu, odrinjeni in najslabše financirani. Če organizacijsko pridemo do tega, da imata šport in turizem državnega sekretarja, ki bo prisoten na sejah vlade, kjer se bo delal finančni razrez, in ne samo na tekmah, bo to napredek.

Sicer bi lahko tudi predsednik države prek strateškega sveta bolj resno izpostavil položaj športa. Ne gre le za odhajajočega predsednika Boruta Pahorja, temveč tudi njegove predhodnike. Ni bilo strateške prepoznavne, da nas šport edini povezuje, ne glede na politično pripadnost, da nam daje veselje in državotvornost. Da smo trmast, ker nam je to šport vcepil v gene, da smo športni narod. V praksi se nič ne zgodi, predvolilni 24. marec mi ne gre iz glave, vsi so obljubili, da bo odslej za šport dosti bolje.

Sodelovanje z državo pa vendarle ni bilo povsem brez pozitivnih učinkov za šport, kajne?

Če inventurno povzamem stanje, smo prišli do prelomnega trenutka. Na eni strani imamo spremenjen zakon o dohodnini s povečanjem prispevka za društva v javnem interesu s pol odstotka na en odstotek. Imamo zakon o investicijah v športno infrastrukturo v višini 150 milijonov evrov v naslednjih petih letih. Upam, da imajo občine, športna okolja in nacionalne zveze pripravljene projekte, s katerimi bodo črpali ta sredstva. Država bi pri tem že morala zagotoviti pravilnik, kako bodo sredstva razdelili po panogah in zagotovili, da bodo prišla v prave roke. V okolja, kjer novo infrastrukturo res potrebujejo.

Na kateri dosežek osemletnega predsedovanja ste najbolj ponosni?

Na to, da smo že na začetku prvega mandata ugotovili, da je treba najprej poskrbeti za športnike, in to iz najbolj ranljivih okolij. Temu je prisluhnila tudi tedanja vlada, ustanovili smo fundacijo, ki je letos že osmič zbirala sredstva za te športnike. Doslej smo jih s štipendijami financirali 650. Državo smo pri tem prepričali, da je sprejela zakonsko določilo o brezplačnih medkrajevnih prevozih za športnike. K temu sta pristopili tudi naši največji mestni občini, tako da je za pot na treninge in z njih brezplačen tako medkrajevni prevoz kot mestni v Ljubljani in Mariboru. V tem delu je država prispevala svoje. Z zadnjo spremembo zakona o dobičku je selektivno odobrila tudi dvig sredstev, ki jih lahko podjetja neobdavčeno namenijo klubom, zvezam in vrhunskim športnikom, z 0,3 odstotka na 3,8 odstotka dobička. To je desetkratni dvig, domača naloga športa pa je povečati število društev v javnem interesu, prav tako morajo biti zveze in klubi ozaveščeni, da je možno dobiti 3,8 odstotka dobička podjetij. Če ne bo odziva, ne bo nič. Če se ne prijaviš, je enako kot pri loteriji: če ne kupiš srečke, ne moreš zadeti.

Prepričan sem tudi, da smo bili uspešni v povezovanju vrhunškega športa in

športa za vse. Pred dvajsetimi leti je bilo to povsem drugače kot danes. Tedaj je imel šport za vse za sedanjih 4000 evrov proračuna, zdaj ga ima nekaj manj kot 900.000 evrov. Letos smo skupaj s Športno unijo Slovenije nekaj več kot 200.000 evrov investirali v kongres Tafise, največje svetovne organizacije športa za vse. To je bilo pomembno zaradi uveljavljanja naše identitete, zelo narobe pa bi bilo, če bi se v prihodnosti s tem kdo poskušal osebno okoristiti.

V kakšni kondiciji torej zapuščate olimpijsko družino?

S finančnega vidika jo zapuščam v zelo dobri kondiciji. Imamo najvišji društveni sklad doslej. Imamo likvidna sredstva skozi vsa obdobja, ne le na začetku ali koncu leta. Imamo sklad za sofinanciranje in kreditiranje nacionalnih in lokalnih športnih zvez. Tu smo naredili velik premik. Dobra dela sicer bolj malo štejejo, če ga le enkrat polomiš. Globalne napake sicer ne vidim, vendar lahko razočaranje pride povsem na koncu. Tako kot na tekmi ne veš, kako bo, dokler nisi na cilju.

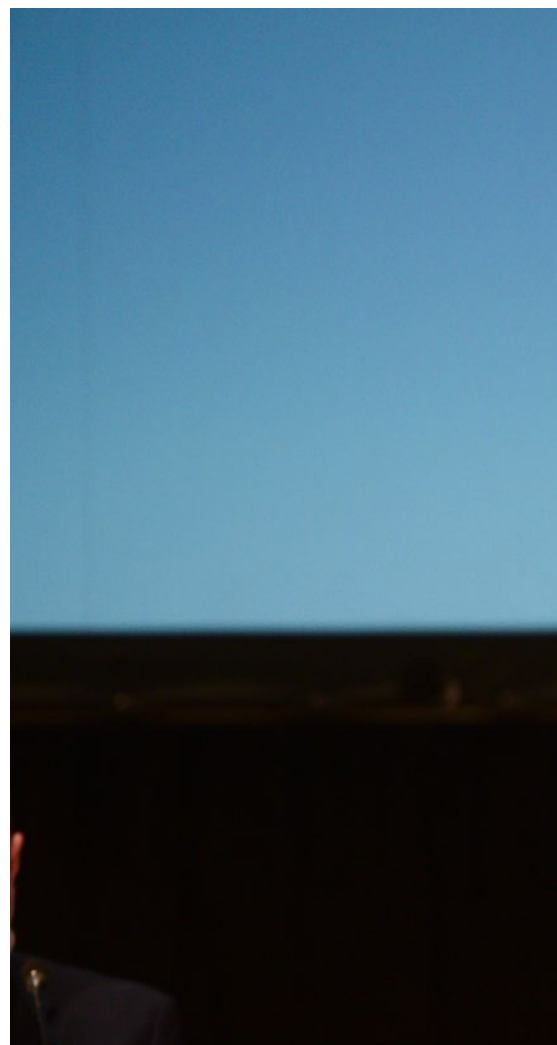
S katerimi športnimi dosežki pa se najraje pohvalite? Pod vašim predsedovanjem je slovenska olimpijska reprezentanca prvič nastopila v poletnem Riu 2016 in zadnjič v zimskem Pekingu 2022 ...

Odločitev o kandidaturi za predsednika OKS je pri meni dozorela februarja 2014, ko je Slovenija na zimskih igrah v Sočiju osvojila kar osem kolajn. Vendar na uspehe ne gledam le z osvojenimi kolajnami na olimpijskih igrah. V Sloveniji imamo 72 priznanih športnih panog na nacionalni ravni, gledam predvsem na razvoj slovenskega športa, njegovo množičnost. Gre za popolnitev vrst v klubih, društvih kot osnovnih celicah nacionalnih panožnih športnih zvez. Tu se je ogromno naredilo, ker so se zveze zavedale tega, da morajo imeti čim več znanja, če želijo dosegati boljše rezultate ali se vsaj ohraniti na sedanji ravni. V Sloveniji je premajhen nabor, da bi lahko bili v vrhu v vseh 72 športih, smo pa v skoraj dveh tretjinah športov v

prvi desetini na svetu. To je izjemna številka, če vemo, da nas je samo dva milijona. Bazen je majhen, v njem včasih pride do prerivanja, kar pa je še sprejemljivo, če vse poteka na športni ravni.

Večina zvez je rezultatsko napredovala, tu in tam se je zgodil tudi kakšen neljub padec. Morda kot opozorilo za druga okolja, da je treba ves čas skrbeti za prihodnost, tudi takrat, ko si na vrhu. V ozadju je treba v piramidi kadetskih in mladinskih vrst ustvarjati nove tekmovalce in tekmovalke, naslednike današnjih šampionov.

Sicer mi je najbolj ljubo, da se ni uresničila napoved iz časov, ko smo šli iz Jugoslavije. Govorilo se je, da se bo naš ekipni šport sesul. Zadeva se

je povsem zasukala, šlo je za pravilni pristop in vodenje. Tam, kjer je bilo vodenje slabše, ni bilo tovrstnega razvoja, temveč stagnacija ali nazadovanje.

“V Sloveniji je premajhen nabor, da bi lahko bili v vrhu v vseh 72 športih, smo pa v skoraj dveh tretjinah športov v prvi desetini na svetu. To je izjemna številka, če vemo, da nas je samo dva milijona.”

Kaj polagate na srce svojemu nasledniku?

Na prvem in zadnjem mestu je poštenost. Kot je na nedavnih dnevih OKS rekel Miroslav Cerar, odnos je ključen, mora biti pozitiven. Najprej moraš pri sebi pogledati, ali vse počneš, kot je prav. Temu bi dodal, da mora biti odnos pošten do vsega dogajanja in deležnikov v športu. Če bo preveč osebne note, »egotripovskega« vodenja, trasiranja lastne kariere, to ne bo prava pot. Tudi če bo šlo za tehnokratsko, birokratsko vodenje, bomo zašli s poti, ki jo je začrtal prehitro preminuli Janez Kocijančič.

Kljub večkratnim nesoglasjem smo v obeh mojih mandatih dosegli pretežni konsenz v obeh sestavih izvršnega odbora. Zmagala je

pozitivna plat športa. Upam, da bo tako tudi naprej. To bo v veliki meri odvisno ob predsednika, vendar tudi od podpredsednikov. Še posebej zdaj, ko bomo imeli enakopravne podpredsednike, po enega za vrhunski šport, za šport za vse, zastopnika športnikov in poslovnega dela. To bo velika dodana vrednost, če bodo na teh mestih prave osebe, ki ne bodo na izvršni odbor hodile, ko bo šlo le zanje in nadaljevanje njihovih športnih karier. Tudi v preteklosti smo imeli takšne primere, za to sem tudi jaz kriv, ker jih nisem bolj animiral, da bi bili prisotni. Nekateri so od tridesetih sej izvršnega odbora obiskali le tri ali štiri.

Kaj boste pogrešali pri funkcionarskem življenju, česa ne?

Štirideset let je bilo dovolj, za to se nisem odločil na prigovarjanje družine ali koga drugega. Sam pri sebi sem dojel, da je tudi glede na moj emšo čas, da se umaknem. Najprej sem 20 let deloval kot predsednik Judo zveze Slovenije in 20 let sem tudi pri OKS – ZŠZ, saj sem član izvršnega odbora postal leta 2002. Rezultati so vidni v judu, potem tudi med osmimi leti, ko sem bil podpredsednik za vrhunski šport pri OKS – ZŠZ in osem let predsednik. Pred tem sem bil štiri leta v pripravljalnici, vajenec. Učil sem se tako, da sem kot navaden član izvršnega odbora brez posebnih nalog hodil na številna tekmovanja, forume in usposabljanja ter vsrkaval vsebino. Če kdo misli, da je lahko predsednik OKS – ZŠZ, ker je bil nekdo v neki državni službi, se zelo moti. Vsebino je treba poznati in čutiti šport, ga doživeti.

Nikoli nisem bil vrhunski športnik, ker so mi to preprečevale domače okoliščine, predvsem moja mama, ki mi je zažigala kimone in imela tudi druge preventivne ukrepe, da se ne bi ukvarjal z judom. Zato pa je bil drugi del toliko bolj intenziven, kot trener, selektor in predsednik sem nadoknadil marsikaj. Pogrešal bom le veselje športnikov ob vrhunskih rezultatih. Nekatere zgodbe so bile življenjske. Izjemna je bila Rogličeva, ponosen sem na to, da sem tudi sam pripomogel

k temu, da se je po padcu na Touru vrnil na olimpijskih igrah in tam zmagal. Ne bom pa pogrešal tega, da sem imel mačehovski odnos do svojih otrok, ki so vsi športniki in so bili malo z mano, čutili so le del mene. To bom nadoknadil s prisotnostjo pri dveh vnukinjah in dveh vnukih, ki so tudi vsi športniki. Upam, da bom tako nadomestil manko tistega, česar nisem dal svoji najožji družini, otrokom in ženi. Najbolj je trpela ona, trije vogali hiše so bili brez dvoma njeni. Kdaj pa naj bi poskrbel za drugo, če sem v zadnjih 40 letih letno povprečno prepotoval 100.000 kilometrov?

“Nekatere zgodbe so bile življenjske. Izjemna je bila Rogličeva, ponosen sem na to, da sem tudi sam pripomogel k temu, da se je po padcu na Touru vrnil na olimpijskih igrah in tam zmagal.”

Bojda zdaj ne boste skočili v mednarodne funkcionske vode, temveč v pisateljske?

Če mi bo dano, bom spisal knjigo, prvi del naslova se glasi Iz močvirja do Olimpa, drugi del še ni znan. Žena pravi in nazaj, ne vem, kaj s tem misli. Jaz bi rekel in naprej. Pa ne v kakšni drugi športni asociaciji, nikoli nisem želel mednarodne pozornosti. Ne zaradi slabega znanja angleščine, saj številne jugovzhodne in vzhodne jezike zelo dobro obvladam. Pravi odnos in pravi namen je skrb za domače okolje, v katerem imaš še preveč dela, če hočeš narediti vse, kar je treba. Vsako zunanje delovanje bi pomenilo slabo vodenje domače organizacije. V Ljubljani sem bil običajno štirikrat tedensko, razdalja med Ljubljano iz Slovenj Gradcem ni enostavna. Morda bom doživel gradnjo tretje razvojne osi, ko bo prevoz na tej relaciji drugačen, vendar morda ne bom več imel vozniškega dovoljenja. Po koncu predsedovanja pa bo ob mojem povsem volunteerskem delovanju družinski proračun gotovo na boljšem, ker ne bom več plačeval toliko kazni za prehitro vožnjo.

Miha Hočevar

NEO

'MAM NEO.

NEO izkušnja vsakemu pomeni nekaj drugega. Nekdo rad v vsebinah uživa v postelji ali na poti, drugi si želi stiskati pesti za vse naše športnike ali pa s prijatelji uživati v prenosih derbijev najboljših nogometnih lig. Vse pa družijo neskončno NEO trenutkov in dejstvo, da 'majo najboljšo izkušnjo, ker 'majo NEO.

'MAM NAJBOLJŠE NOGOMETNE LIGE.

NEO vam omogoča, da spremljate vse tekme najboljših nogometnih lig. Španski La Ligi, italijanski Serie A, nemški Bundesligi in francoski Ligue 1 se je pridružila še najpopularnejša nogometna liga na svetu – angleška Premier liga. Če pa iščete le atraktivne poteze vsake tekme, jih preprosto poiščete s funkcijo Vrhunci.

Premier League

ARENASPORT

'MAM EPSKO HITER NET.

Vsak trenutek šteje. V paketih NEO lahko uživate v zanesljivo hitrem internetu s hitrostjo do 2 Gbit/s*, s katero lahko brez težav uživate v pretočnih vsebinah z ločljivostjo 4K in igrate prek spleta tudi najzahtevnejše igre.

'MAM DALJINEC, KI ME RAZUME.

Glasovno iskanje vsebin v slovenščini na vašem televizorju se je še pred časom zdelo nemogoče. Predstavljajte si, da so vaše najljubše vsebine le eno "kriminalko" v daljinec stran. NEO pa razume tudi vaše otroke, ki so le "lisanke" oddaljeni od zabavnega in varnega zavetja Otroškega parka, knjižnice otroških vsebin, izhod iz katere je zaklenjen s starševskim geslom.

'MAM VSE SEZONE NA ENEM MESTU.

Preprosto poiščite najljubšo serijo in NEO vam na enem mestu ponudi vse epizode, ki se trenutno predvajajo na televiziji ali pa so dostopne z ogledom nazaj, ne glede na TV program. Pregledno lahko preklapljate med sezonami in epizodami.

telekom.si/neo

TelekomSlovenije

KLIK KLIK

25. 7. 2022

OFEM BANSKA BISTRICA 2022

Na letošnji poletni različici olimpijskega festivala evropske mladine so mladi slovenski športniki prvič nastopili v prav vseh športnih panogah, ki so bile na tekmovalnem sporedu. Barve Slovenije so zastopale kar štiri ekipe: dekleta v košarki in odbojki ter fantje v košarki in rokometu.
foto: OFEM Banska Bistrica

Miroslav Cerar

Tudi profesionalci imajo šport še vedno radi

Konec oktobra, ko je dopolnil 83 let, je legendarni slovenski olimpijonec Miroslav Cerar v domačem Grosuplju dobil prav posebno darilo. Po njegovi podobi na konju z ročaji so oblikovali več kot dva metra visoko skulpturo, obliko v bron, in jo postavili pred športno dvorano Brinje. Dvakratni olimpijski prvak je bil nad gesto vidno ganjen.

»To vidim tudi kot poklon telovadbi – gimnastiki in njeni vsestranskosti. Poklon številnim generacijam telovadcev in telovadk, med katerimi je tudi naša moška vrsta s svetovnega prvenstva leta 1970 v Ljubljani, ki so jo ob meni sestavljali še Janez Brodnik, Miloš Vrtič, Milenko Kersnič, Avgust Kiselj, Drago Šoštar in Tine Šrot,« je našteval na slovesnosti, kjer ni pozabil omeniti trenerjev Janeza Šlibarja, pokojnega Semjona Karageziana in Jožeta Senice ter obeh članic ženske ekipe, ki sta v Ljubljani zastopali jugoslovanske barve: Marlenke Kovač in Vide Perišič.

Cerar je na omenjenem tekmovanju v velikem slogu končal bogato tekmovalno kariero, z nami pa je pokramljal o spominih na olimpijske prigode in legendarne tekme, s katerimi je praviloma stkal tudi prijateljsko vez.

Večkrat ste rekli, da so vas nekdaj učili, da ni pomembno, ali si prvi, drugi ali peti; pomembno je, kako izvedeš vajo. Vam je ta pristop ustrezal?

Je, zelo. Všeč mi je bila ta zadržana dostojanstvenost. Ni bilo skakanja po odru za zmagovalce, ni bilo pretiranega izražanja navdušenja, o kakšnem nazdravljanju s šampanjcem se nam še sanjalo ni. Po tekmi smo bili veseli, če smo dobili dobro večerjo. Naše razmere so bile izjemno skromne. Slovenske oziroma jugoslovanske pa še posebej. Telovadnic niso ogrevali, pogosto smo bili v prostorski stiski, orodja pa niso stala ves čas na istem mestu, ampak jih je bilo treba postavljati in pospravljati. Tudi zato je konj z ročaji postal moja paradna disciplina, saj je bilo to orodje najlažje pripraviti za trening. Za druga orodja si potreboval pomoč, konja pa si preprosto privlekel izpod balkona, okoli njega položil nekaj blazin in lahko si začel s treningom.

Prav tako nismo imeli nobenih masaž. Ko smo na tekmah opazovali sovjetske telovadce, so bili pogosto na masažnih mizah. Zato so poškodbe sanirali v nekaj dneh, nam pa so se vlekle tedne in tedne. Strahotna razlika.

Podobna kot med vami in vašimi predhodniki?

Prav gotovo. Predvojni način telovadbe se je močno razlikoval od našega. V časih Leona Štuklja in Josipa Primožiča so telovadili zelo na moč, no, Primožič je bil v tem pogledu pravi inovator, saj je v svoje vaje uvajal bolj kolebne elemente. Telovadba se je iz togega gibanja spreminjala v čedalje bolj dinamično, vseeno pa so bile razlike tolikšne, da se po predhodnikih nismo mogli zgledovati v tehničnem smislu ...

“Všeč mi je bila ta zadržana dostojanstvenost. Ni bilo skakanja po odru za zmagovalce, ni bilo pretiranega izražanja navdušenja, o kakšnem nazdravljanju s šampanjcem se nam še sanjalo ni. Po tekmi smo bili veseli, če smo dobili dobro večerjo.”

Ampak v človeškem?

Da, globoko smo jih spoštovali. Še ko sem začel trenirati, so ohranjali tradicijo sokolskega gibanja, ki ga je sicer prekinila druga svetovna vojna. Moj trener Boris Gregorka je izhajal iz vrste dr. Viktorja Murnika, ki je vzgojil vse najboljše predvojne telovadce, od Staneta Vidmarja in Petra Šumija do Štuklja, Primožiča, Staneta Derganca, Janeza Porente, Janeza Pristova in drugih. Štukelj je bil bolj gosposki, Primožič pa proletarski: iz marsikoga se je znal izvirno ponorčevati, seveda brez slabih namenov. Klicali smo ga Tošo. Pri Dergancu mi je bilo najbolj zanimivo, kako je skušal mlade fante navdušiti za telovadbo. Hodil je od enega do drugega in jim govoril, da bo iz njih v pol leta ustvaril prvake, če bodo le pridno trenirali pri njem.

Govor olimpijca Miroslava Cerarja

Leta 1958 ste v Moskvi osvojili svojo prvo kolajno na svetovnih prvenstvih. Na konju z ročaji ste bili bronasti ...
... pa bi moral biti zlat, ampak mi sodniki niso bili naklonjeni. Bil sem novinec, države vzhodnega bloka pa so veljale za gimnastične velesile.

Takrat je med ženskami blestela Larisa Latinina. Moči ste merili z Borisom Šahlinom in Jurijem Titovom. Kako ste se počutili, ko ste kot najstnik stali ob boku teh telovadnih velikanov?

Najprej sem nanje gledal z veliko občudovanja, pozneje pa smo postali dobri prijatelji. Še vedno se včasih slišimo. Šahlin je žal že pokojni, ampak v spominu ga hranim kot neverjetnega tekmeca. Rekli smo mu robot. Ni bil tako eleganten, ampak vaje je izvajal izjemno zanesljivo, skoraj robotsko. Takrat se je še tekmovalo v obveznem in poljudnem programu, torej v dvanajsteroboju. Če si se uvrstil med prvih šest po seštevku točk iz obveznega in poljudnega programa, si prišel v finale, kjer se je odločalo o medaljah. In nekaj časa je veljalo pravilo, da si lahko dvignil roko in zahteval ponovitev, če ti je v obveznem delu kaj spodletelo. Ta zahteva je bila pogosto tvegana poteza, saj je na koncu obveljala le ponovljena vaja: obstajala je velika verjetnost, da jo boš zaradi treme izvedel še slabše kot prvič.

Spomnim se, da smo nekoč tekmovali na drogu. Šahlin je izvedel skoraj popolno vajo, le doskoka ni povsem zalepil, ampak je naredil polmetrski korak naprej. Kljub temu je

dvignil roko. Norec, smo pomislili, zaradi te malenkosti bo vse ponovil še enkrat. Gotovo se mu bo kje zalomilo. A ne moreš verjeti: hudič je vajo znova naredil brez napak in ob doskoku obstal na mestu! (smeh)

V Pragi leta 1962 ste na bradlji premagali prav njega, čeprav so mu sodniki sprva dodelili višjo oceno.

Šlo je za zgodovinski primer. Nikoli se še ni zgodilo, da bi sodniki pod pritiskom občinstva spremenili svojo odločitev. Ampak šlo je za splet okoliščin. Razlika je bila preveč očitna. On je nastopal predzadnji, jaz pa zadnji po vrsti, torej takoj za njim. Moja vaja je bila nekoliko težja in tudi izvedel sem jo lepše. Gledalci so to opazili, in ko so videli, da so se sodniki odločili drugače, so ponoreli.

Morda tudi zato, ker Čehi ne marajo Rusov?

Zagotovo. Vse skupaj se je sprevrglo v grozovit protest, zaradi katerega se je morala sestati posebna komisija. Midva sva bila sicer ves čas zelo korektna drug do drugega.

Torej je Šahlin lepo sprejel novo sodniško odločitev?

Ja, po tekmi sva si čestitala in rekel mi je: Midva sva svoje opravila, oni pa se naj odločijo. Tudi jaz se nisem pustil sprovcirati, ko so me nagovarjali, naj na odru za zmagovalce izrazim ogorčenje.

Čez dve leti teh kolobocij ni bilo.

Res ne.

Med Japonsko in vami se že dolga leta plete posebna vez. V deželi vzhajajočega sonca nastopili na olimpijski generalki leta 1963, nato ste v Tokiu osvojili dve zlati olimpijski kolajni, lani ste bili vodja slovenske olimpijske delegacije ... Tudi vmes ste bili večkrat na Japonskem in vsakič ste lahko poročali, kako močno spoštujejo vaše dosežke. Morda tudi zato, ker Japonci pregovorno slovijo po natančnosti in doslednosti – vrlinah, ki ju redkokateri šport pooseblja tako dobro kot gimnastika?

Se strinjam, res znajo ceniti vse to. In gimnastika je šport, kjer res ne moreš švinglati. Ko se pogovarjam s prijatelji, ki so trenirali ekipne športe, priznavajo, da so včasih lahko malo lumpali, pa so bili kljub temu naslednji dan čisto pri sebi. V gimnastiki ne bi prišli skozi. To je šport, ki ne dopušča napak.

Ko ste tekmovali, si niste mogli pomagati z videoanalizami in podobnimi orodji, ki jih imamo na voljo danes. Kako ste iskali prostor za izboljšave? Z opazovanjem drugih?

Točno tako. Ne le mi, tudi tekmeči. Mi smo opazovali Sovjete in Japonce, ki so v tistem času prevladovali, in poskušali posnemati ali celo izboljšati njihove gibe. Ko pa sem postal prvak na konju z ročaji, so oni začeli opazovati mene. Japonci so me imenovali bog konja in dolga leta so si močno prizadevali, da bi mi odvzeli primat. Moram priznati, da mi je godilo, kako so me častili, no, še vedno me.

“Japonci so me imenovali bog konja in dolga leta so si močno prizadevali, da bi mi odvzeli primat. Moram priznati, da mi je godilo, kako so me častili, no, še vedno me.”

Na tekmovalje so me prvič povabili že leta 1962, ampak nisem šel zaradi dveh izpitov, ki sem ju imel pri profesorju dr. Stojanu Pretnarju. Ko sem vstopil v predavalnico, me je začudeno pogledal in vprašal, kaj delam tu. Odvrnil sem mu, da sem prišel na izpit. Tako neumnega študenta še nisem videl, mi je rekel. Saj bi morali biti na Japonskem! Izpita sem brez težav opravil, pozneje pa sem izvedel, da je bil dr. Pretnar funkcionar v Olimpiji in očitno velik športni navdušenec.

Vam je bilo kaj žal, da niste šli na tekmovalje?

Niti ne, saj sem šel v naslednjih dveh letih kar dvakrat. Ko so me pred časom povabili na Japonsko, kjer so potekale volitve mednarodne gimnastične zveze, so pripeljali prav tistega konja, na katerem sem zmagal leta 1964. Enako so storili pred tremi leti, ko sem bil gost njihove vlade. V Tokiu so pripravili čudovit sprejem, na katerem je govoril tudi Šuji Curumi, ki je na domačih olimpijskih igrah zaostal le za mano.

Spomeniško obeležje je slavnostno razkril predsednik države Borut Pahor.

Olimpionik Miroslav Cerar, predsednik države Borut Pahor in župan občine Grosuplje dr. Peter Verlič

Vsi so ves čas ponavljali, kako dober sem bil na konju, da sem bog konja in ne vem kaj še vse, on pa je izpostavil, da so imeli z mano veliko težav tudi na drugih orodjih. Lepo je bilo slišati takšno pohvalo iz tekmečevih ust.

Ponosen sem tudi na to, da je moje ime vklesano v tokijski stadion. Tega dolgo sploh nisem vedel, potem pa mi je Ladko Korošec, ki je na Japonskem nastopal s Slovenskim oktetom, povedal, da je med ogledom stadiona videl moje ime.

Na olimpijskih igrah ste sicer prvič nastopili v Rimu, kjer je bila situacija menda precej kaotična.

Ja, predvsem po naši krivdi. V Rim smo prišli tri dni pred tekmo. Prvi dan nismo našli telovadnice, ker so nam dali napačne podatke. Naslednji dan smo na kratko trenirali na prizorišču, tekmo pa smo skoraj zamudili, saj smo obtičali v prometnem zamašku. Imeli smo srečo v nesreči, da je bil pomemben član mednarodne zveze Jugoslovan, inženir Ivan Ivančević, ki je v dvorani zavračeval z menjavanjem orodij, tako da smo prispeli pravočasno. A časa za ogrevanje ni bilo, preoblekli smo se kar v avtobusu, za povrhu pa sem otežil še svojo vajo, čeprav mi je ne bi bilo treba.

Bi te igre sploh lahko primerjali z zadnjimi, ki ste se jih lani udeležili kot vodja slovenske odprave?

Skoraj nemogoče. Vmes se je zgodilo toliko stvari. München 1972 je na glavo postavil varnostne zahteve, šport se je

profesionaliziral, tudi orodja so se spremenila in še in še bi lahko našteval. Ko smo tekmovali v preskoku, smo se odpirali z neelastičnih odzivnih desk. Danes imajo v primerjavi s tem pravi katapult. Tudi parter je bolj odbojen, krogi pa so amortizirani. Da ne govorim o prehrani in regeneraciji ...

“Čeprav je vrhunski šport danes posel in se nam zato včasih zdi, da se je njegova čistoča izpridila, ne moremo trditi, da se športniki ženejo samo za denarjem.”

Ne razumite me napak: nisem ljubosumen. Razvoj poteka povsod, le zakaj bi moral biti šport izjema. Profesionalizma več kot očitno ni bilo mogoče ustaviti. Čeprav je vrhunski šport danes posel in se nam zato včasih zdi, da se je njegova čistoča izpridila, ne moremo trditi, da se športniki ženejo samo za denarjem. Ne, šport imajo tudi radi. Tega ne smemo pozabiti.

Lucijan Zalokar

Fundacija Miroslava Cerarja

Tina Maze z rekordom žogo predala Primožu Rogliču

Pregovor pravi, da na mladih svet stoji, in v Olimpijskem komiteju Slovenije se dobro zavedamo, da je tako tudi v športu. Žal pa vsi mladi nimajo enakih razmer za športno udejstvovanje in tako smo tudi letos na pobudo Fundacije Miroslava Cerarja tradicionalno priredili še en dobrodelni dogodek, s katerim smo za športnike iz socialno šibkih okolij zbrali kar 135.000 evrov.

Olimpijski komitej Slovenije je na pobudo predsednika Bogdana Gabrovca leta 2015 ustanovil Fundacijo za športnike iz socialno šibkih okolij in jo kasneje preimenoval v Fundacijo Miroslava Cerarja, ki od leta 2020 uspešno sodeluje z Zvezo prijateljev mladine Moste - Polje in v njunem okviru se izvaja program Botrstvo v športu. »Ko sem sredi decembra 2014 dobil prvi štiriletni mandat za predsednika osrednje športne organizacije v Sloveniji, so bile ustvarjene razmere za uresničitev nekaterih idej, ki so v meni zorele že veliko prej. Ena od njih je bila z vsemi

močmi pomagati mladim slovenskim športnikom in športnicam iz socialno šibkih okolij. Vsi v naši državi imajo pravico ukvarjati se s športom, sprva na rekreativni in ljubiteljski ravni, pozneje vrhunsko in profesionalno. Gmotni položaj in socialni status mladih ne moreta in ne smeta biti ovira pri tem,« je idejo za ustanovitev fundacije komentiral Gabrovec.

Glavni cilj projekta Botrstvo v športu je postati stabilen dodaten steber pomoči nadarjenim mladim športnikom, ki jim primanjkuje sredstev za športno udejstvovanje. V sklopu projekta smo štipendije podelili že 139 športnikom, od tega 67 dekletom in 72 fantom. V vseh teh letih pa smo zbrali več kot pol milijona evrov in pomagali več kot 600 mladim športnikom.

Že tretje leto zapored Fundacija Miroslava Cerarja na dobrodelni prireditvi podeli častno lento oziroma naziv glavnega botra športnikom iz socialno šibkih okolij znani osebi iz sveta športa. Kot prvega ambasadorja smo leta 2020 imenovali predsednika Mednarodnega olimpijskega komiteja Thomasa Bacha, ta pa je naziv naslednje leto predal predsedniku Evropske nogometne zveze Aleksandru Čeferinu.

Lani je na dobrodelnem nogometnem večeru lento glavne ambasadorke z veseljem sprejela večkratna olimpijska prvakinja Tina Maze: »Izhajanje iz šibkejših okolij ustvarja močnejše karakterne značilnosti, ki so z mojega vidika pomembne za doseg uspeha. Prepričana sem, da so prav tisti, ki so že v otroštvu in mladosti izpostavljeni težavam in jim uspe prebroditi najbolj

turbulentna obdobja, močnejši kot tisti, ki ne čutijo pomanjkanja. Zato se mi zdi podpora, ki jo OKS namenja mladim športnikom iz šibkejših okolij, zelo pozitivna in z velikim ponosom sem sprejela vlogo letošnje ambasadorke.«

Častna pokroviteljica večera je v času prireditve na odru gostila nekaj zanimivih gostov iz sveta športa, ki so zaznamovali njeno pot vrhunske alpske smučarke. Anna Feith, Kristian Ghedina, Andrea Massi, Mateja Svet in Bojan Križaj so le nekatera imena, ki so zaznamovala dobrodelni večer, ki je odet v barve slovenskih olimpijskih reprezentanc preplaval veliko dvorano v Grand hotelu Union.

Seveda je bil najbolj pričakovani gost večera skrivnostni naslednik naše šampionke, ki, kot je dejal sam, »stopa v velike čevlje«. Tina je ob koncu večera taktirko predala kolesarskemu asu Primožu Rogliču, ki bo prvi obraz akcije za pomoč mladim športnikom v letu 2023: »Če spregovorim, sem slišan in z veliko močjo pride tudi velika odgovornost. Če imam možnost pomagati mlajšim, se z veseljem pridružim takšnim projektom. Z vsemi podrobnostmi še nisem seznanjen, a že danes smo začeli prvo dobrodelno akcijo in vsi se bomo potrudili, da bomo to poslanstvo predali naprej še na višji ravni.«

Tina Maze, ki se je izkazala tudi kot voditeljica prireditve, je za dražbo v pomoč mladim slovenskim športnikom namenila štirinajst predmetov iz svoje bogate kariere in s tem dobrodelno žogo uradno predala naslednjemu ambasadorju, ki jo bo skušal preseči pri zbiranju pomoči. Olimpijski prvak v vožnji na čas je že na tej prireditvi na dražbo dal podpisan kolaž predmetov iz svoje kariere z izključno ceno en evro. Dražba bo trajala do prihodnje prireditve, celoten izkupiček pa bo razdeljen med Fundacijo Miroslava Cerarja in Fundacijo Primoža Rogliča.

Roglič je s tem pokazal, da želi svoje dobrodelno delovanje iz kolesarstva

razširiti tudi na druge mlade športnike, katerih starši in skrbniki nimajo dovolj sredstev za podporo njihovem športnem napredku in razvoju.

Prvi dan je na dražbo postavil podpisan kolaž svojih trenutkov Moments in za pomoč mladim izpostavil svoje tekmovalne čevlje z letošnje dirke Tour de France. Z željo veselega, zdravega in uspešnega leta 2023 je za svoje podpornike in druge športne navdušence v omejenem številu izdal ekskluzivni koledar, katerega izkupiček bo prek Fundacije Miroslava Cerarja in Fundacije Primoža Rogliča namenjen pomoči mladim športnikom. Koledar prikazuje Primoževo pot, ki jo prepletajo vzponi in padci. Je kolaž vztrajnosti in poguma z neizpodbitno jasnim sporočilom, da moramo vedno vztrajati do konca.

Gala dobrodelni večer sicer ni bil le športno obarvan, na svoj račun so prišli tudi ljubitelji dobre glasbe in hrane. Tomaž Kavčič, Nina Pušlar in Šank Rock so bili pomemben del dobrodelne pravljice, ki je z njihovo udeležbo dodala piko na i prireditvi, ki je prvič ustvarila športno-glasbeno simfonijo.

V športu brez podpore sponzorjev in donatorjev ne gre. Hvaležni in ponosni smo, da nas na naši poti podpira toliko podjetij, ki se zavedajo, da je šport več kot pomemben del družbe in da so naši športniki ambasadorji. Da lahko postanejo naši največji in najljubši ambasadorji, pa jih čaka dolga pot, polna prelitega potu in vloženega napora.

V želji, da bi vsem mladim športnikom omogočili enake razmere, ne glede na okolje, iz katerega izhajajo, smo tudi letos organizirali dobrodelni gala večer Fundacije Miroslava Cerarja, na katerem smo ob pomoči glavne botre preteklega leta Tine Maze zbrali rekordnih 135.000 evrov. Hvala še enkrat vsem donatorjem, ki so zbrani znesek ponesli v nebo: Toyota Slovenija, Adria Mobil, Allianz, Loterija Slovenije, Vzajemna, Elementum Slovenija, L-TEK, d. o. o., Imagine, Arhides, Tomaž Barada in drugi.

Hvala tudi drugim donatorjem, ki donirate v botrstvo v športu: Petrol Slovenija, Mercator, d. o. o., Zavarovalnica Triglav, d. d. in Holding Slovenske elektrarne, d. o. o.

Tjaša Andrée Prosenc

Nagrada pomeni, da sem nekaj dobrega storila za šport

Njena odvetniška pisarna v središču Ljubljane je njeno kraljestvo. Kar 55 let že Tjaša Andrée Prosenc kraljuje v svojem najljubšem kotičku, v katerem se s sten in fotografij smeji s številnimi največjimi športnimi veljaki doma in po svetu. In tam se na vidnem mestu srebrno sije prestižna nagrada, ki ji jo je letos podelil Mednarodni olimpijski komite (MOK) – srebrni red. Kot prava olimpijska kolajna. Še lepša, pravzaprav. Prejela jo je za svoj prispevek k olimpijskemu gibanju in dolgoletno funkcionarsko delo na mednarodni športni ravni.

Tjaša Andrée Prosenc v družbi predsednika OKS Bogdana Gabrovca

V različnih vlogah je kot nekdanja drsalka in kotalkarica delovala v slovenski in jugoslovanski drsalni zvezi, Olimpijskem komiteju Slovenije, v Mednarodni drsalni zvezi (ISU), vse od ustanovitve pa ima eno vidnejših vlog tudi kot podpredsednica v Mednarodnem svetu arbitražnega razsodišča za šport (ICAS). Kot pravi, so to njene štiri družine, in čeprav bo kmalu dopolnila častitljivih 80 let, se ji še nikamor ne mudi. Dokler bo lahko, bo še delovala v dobro športa, delila znanje in izkušnje. Pa tudi spomine, imena in datume ima namreč še vedno v malem prstu.

Vaš odvetniški poklic ste od nekdanj lepo prepletali tudi z različnimi funkcionarskimi vlogami v športu, ki pa so neke vrste poslanstvo, kajne?

Imela sem srečo, da sem od nekdanj delovala samostojno, v službi sem bila samo v času pripravništva. To je bil tedaj velik plus. To pisarno sem odprla 18. septembra 1968. Bila sem začetnica, nisem imela staršev pravnikov. Številni kolegi so prišli in me bodrili, vsak od njih mi je obljubil, da mi pošlje eno stranko. In tako se je začelo.

“Srečna sem, da delujem na dveh področjih – v pravu in športu. Nikdar ne bi počela ničesar drugega kot to.”

Srečna sem, da delujem na dveh področjih – v pravu in športu. Nikdar ne bi počela ničesar drugega kot to. Biti odvetnik je neke vrste poslanstvo, si tudi psiholog, zaupnik. Včasih ljudem veliko pomeni že to, da se lahko pogovorijo, da dobijo kakšno pozitivno besedo. Šport pa me spremlja od malega. Kriva je predvsem moja mama, ki mi je že zgodaj podarila, sicer prevelike, drsalke.

Kako pa se je sploh začela vaša funkcionska pot, katera je bila vaša prva funkcija?

Seveda moraš imeti nekoga, ki te malo porine v te vode. Do leta 1962 sem še tekmovala, nato krajši čas delovala kot trenerka na kotalkališču v Velenju, kamor nas je na revijo nekoč prišel gledat tudi Tito v družbi Hruščova. Vmes sem tudi študirala, delala izpite za sodnika na ledu in na kotalkah ter se udeleževala evropskih in svetovnih prvenstev.

Da sem postala funkcionarka, so bili krivi trije: Leopold Kresen, Jože Gogala in Marinka Jerala, ki so bili funkcionarji jugoslovanske drsalne zveze. Prepričali so me, naj začnem voditi tehnično komisijo, in tako se je začelo. Kasneje sem bila generalna sekretarka v jugoslovanski zvezi, ki je bila tedaj tudi edina športna zveza, ki je imela sedež v Ljubljani, vse ostalo je bilo tedaj v Beogradu. Naposled pa sem 1. 12. 1991 postala tudi predsednica slovenske drsalne zveze.

Vse od ustanovitve leta 1993 sem delovala tudi v ICAS. Tedaj je namreč predsednik MOK Juan Antonio Samaranch začel delovati v smeri, da bi športniki imeli posebno zaščito in bi se o njihovih zadevah hitreje odločalo kot na navadnih sodiščih. Športnikova kariera ima kratek rok trajanja, športniki ne morejo čakati na počasne sodne mline. CAS

“Športnikova kariera ima kratek rok trajanja, športniki ne morejo čakati na počasne sodne mline. CAS je zato za športnike izrednega pomena.”

je zato za športnike izrednega pomena. Teh primerov je vedno več, trenutno jih imamo že 900 na leto in več. Posebno poglavje tu predstavlja reševanje sporov v nogometu.

Kakšna konkretno je vaša funkcija, kakšne so pristojnosti sveta mednarodnega športnega razsodišča (ICAS)?

Imenujemo arbitre, trenutno jih je 370. Stranke si izberejo, kdo od njih bo v senatu. Mi vodimo politiko, sprejemamo statute, pravilnike, kontroliramo odločbe, posebne sklepe, ki jih dobivamo praktično vsak teden – da odobrimo in pomagamo športnikom pri stroških za postopek. Rešujemo tudi vsa procesna vprašanja, vključno z imenovanjem in odpoklici predsednikov senata. Od Atlante 1996 dalje na OI in velikih prvenstvih sestavljamo ad-hoc senate, posebna ad-hoc skupina obstaja za doping. Skrbimo za to, da so postopki čim krajši, da hitro pomagamo tekmovalcem. Nazadnje sem bila na zimskih OI v Pekingu predsednica te ad-hoc skupine.

Na teh vplivnih položajih ste pomagali soustvarjati dolgo športno obdobje na mednarodnem področju. Ogromno športnih mejnikov ste pospremili, kateri so vam ostali najbolj v spominu?

Praktično od vsega začetka sem bila edina ženska na teh položajih. V CAS in ICAS sem bila edina do leta 2001 med dvajsetimi člani. Pozneje se mi je priključila Tricia Smith, ki je zdaj predsednica kanadskega olimpijskega komiteja, a je še vedno tudi članica ICAS. Deset let kasneje je prišla tretja, tako smo se malo razširile in skrbale za boljšo zastopanost spolov. Leta 2015 je bil ICAS edino telo olimpijskega gibanja, v katerem je bila polovica ženskih predstavnic. Zelo sem se trudila za to.

In memoriam častnega predsednika OKS Janeza Kocijančiča

Bila sem seveda tudi članica izvršnega odbora OKS od vsega začetka. Ustanovili smo ga novembra 1991, osvobajali smo se in bližale so se OI v Albertvillu. MOK nam je dal jasno vedeti, da nas morata priznati vsaj dve mednarodni športni zvezi, če želimo nastopiti na OI. V Lozani je bilo januarja 1992 evropsko prvenstvo v umetnostnem drsanju, tam sem se šla predstaviti in pozdravit predsednika Samarancha. Bil je navdušen nad našo zgodbo, njegovo priznanje slovenske osamosvojitve pa je bilo eno prvih na mednarodni ravni. Povedala sem mu, da sem precej nesrečna, kar nas mednarodna drsalna zveza še ni sprejela med člane. Njegov statut je namreč določal, da lahko nove članice sprejmejo le na rednih sejah predsedstva, ne pa korespondenčno. Samaranch je vpričo mene zavrtel telefon, poklical tedanjega predsednika ISU in mu naročil, naj nemudoma skličejo redno sejo v Lozani ter sprejmejo Slovenijo kot redno članico. To se je tudi zgodilo in nas rešilo. Bili smo prva slovenska športna zveza, ki je bila mednarodno priznana. Teden dni pozneje je enako storila še Mednarodna smučarska zveza (FIS), Slovenija pa je posledično lahko nastopila na igrah v Albertvillu. V ponos mi je, da mi je to uspelo in da sem bila v pravem trenutku na pravem mestu.

Oddlej ste v živo doživeli kar nekaj olimpijskih iger.

Dvanajst, nazadnje sem bila v Pekingu. Toda prav posebne spomine imam na Sarajevo leta 1984, kjer sem imela precej veliko vlogo, skrbela sem za organizacijo tekmovanj v

umetnostnem in hitrostnem drsanju. V BiH so tedaj za igre kandidirali, ne da bi imeli organizacijsko ekipo. Slovenci smo hodili k njim in skrbeli za pripravo, ob meni še Tone Vogrinec in številni drugi. Tri leta sem vsak mesec najmanj dva dni preživela v Sarajevu. To je bil velik dogodek, bilo je veliko čustvenega naboja.

Dvajset let pozneje, leta 2004, je bilo EP v drsanju v Budimpešti. Končalo se je en dan pred 20. obletnico sarajevskih iger. Tedaj je Samaranch pomagal obnoviti Zetro, športno dvorano, ki je bila porušena v vojni. Uspelo mi je, da sem na praznovanje obletnice odpeljala vse evropske prvake iz Budimpešte. Nastopili so na ekshibicijski reviji, prišla je tudi Katarina Witt. Jokala je, ko so predvajali njeno Carmen. Vse skupaj je bilo prekrasno doživetje, prišli so vsi najvišji predstavniki MOK in mi čestitali, da mi je to uspelo. Ljudje so nas pozdravljali na ulici, bili so izjemno veseli, da smo obudili te lepe spomine na olimpijske igre.

“Samaranch je vpričo mene zavrtel telefon, poklical tedanjega predsednika ISU in mu naročil, naj nemudoma skličejo redno sejo v Lozani ter sprejmejo Slovenijo kot redno članico.”

V družbi olimpijske prvakinje Tine Maze

Gala dobrodelni večer Fundacije Miroslava Cerarja

V velik ponos vam je lahko srebrni red, ki ste ga letos prejeli od MOK. Kaj vse se skriva v tej nagradi in kaj vam pomeni?

To pomeni, da sem nekaj dobrega naredila za šport. V to zgodovino ne moreš vstopiti niti z denarjem niti s poznanstvi. To je nekaj, kar si moraš zaslužiti. Ponosna sem na to. Ta olimpijski red sta že prejela Miro Cerar in Leon Štukelj, posthumno pa tudi Janez Kocijančič. Želela bi si, da bi Janez to doživel. Bila sva dobra prijateljca, ogromno sva delala skupaj.

Biti del zgodovine največje nepolitične organizacije na svetu, ki ima ogromno moč in vpliv. Biti realizator in promotor olimpijskega gibanja praktično skoraj 60 let ... Najbrž takšnih res ni veliko.

“Srebrni red MOK pomeni, da sem nekaj dobrega naredila za šport. V to zgodovino ne moreš vstopiti niti z denarjem niti s poznanstvi. To je nekaj, kar si moraš zaslužiti.”

Kaj mora imeti dober športni funkcionar?

Predvsem mora biti pošten, zvest samemu sebi in se imeti rad. Delati mora v dobro športa. Šport je največja blaginja, ki jo imamo. Je kot voda, boljših stvari ni. Pomaga združevati, živeti in nas ohranja zdrave. Imeti moraš znanje, vizijo in tudi kar nekaj poguma, da spelješ stvari, ki se morda kdaj zdijo preveč oddaljene. Delo je amatersko, zanj nikdar nisem prejela plačila.

Od blizu ste spremljali preobrazbo amaterskega športa v profesionalizem. Kaj vse se je spremenilo od tistih časov, je z njo šport izgubil veliko čara, naboja ali nasprotno?

Absolutno, da. A tudi danes so športni začetki amaterski, še vedno je tu ključna vloga družine. Brez te podpore razvoj mladega športnika ne bi bil mogoč, saj nimamo instituta, da bi skrbel za športnika od malih nog. Kruta je tudi zgodba pridobivanja sredstev. Nekoč v Jugoslaviji smo imeli proste možnosti za trening na ledu, danes ura na ledu stane 100 evrov in več. Možnosti za razvoj mlade generacije so pravzaprav manjše kot nekoč. Sredstva, ki jih sicer v športu kroži ogromno, pa pristanejo pri najboljših. Tudi sredina je krvava. Težko je, in ko pride do poškodbe, si sam. Zato je nujna vzporedna skrb za izobrazbo. Športna pot se nekoč konča, imeti moraš poklic.

V vaši športni vlogi se srečujete s statuti, pravilniki, arbitražami ... Kaj pa se vas sicer v športu najbolj dotakne?

Zmage, pozitivni trenutki. Navdušena sem nad številnimi športi, vsak dan gledam, kaj je na sporedu. Vedno pa mi je hudo, ko kdo naleti na težavo dopinga. Nekateri so krivi sami, a mnogi so zgolj »krivi«. Športniki lahko hitro pojedjo nekaj, kar niso načrtovali. Lahko da so bili premalo pazljivi ali pa izdelek ni bil dovolj dobro označen. Saj vidite, kako je danes, ne vemo natančno niti, kaj vse je v kruhu. To se mi zdi krivično, veliko je teh tragičnih zgodb. Borila sem za to, da so bile v primerih, ko ni bil izkazan naklep, kazni blažje. Tu imamo veliko odgovornost, nekemu lahko uničiš kariero. Treba je paziti, da si korekten in pošten.

Tudi v OKS ste od same ustanovitve. Kaj polagate na srce novi garnituri, tudi novim generacijam, ki prihajajo?

Pomembno je, kakšen bo izbor novega vodstva. Želela bi si, da bi bilo podobno vodstvu Janeza Kocijančiča. Njegov domet je bil visok. Težko bo stopiti v njegove čevlje. Sicer je to že storil Bogdan Gabrovec, a vsi se še vedno spominjajo Janeza. Ne bo lahko, ker je ogromno zvez. Tudi težav je čedalje več, težko je reševati socialne težave. Tisti, ki bo izbran, se mora zavedati, da bo dela ogromno. Sama sem sicer iz druge generacije, a če bo kdaj kdo potreboval pomoč, bom na razpolago.

A ne tarnajmo preveč. Menim, da smo v svetu športa čudežna dežela. Lahko smo ponosni, da imamo tako uspešne športnike in športnice.

Špela Robnik

WWW.PEAKSPORT.SI

KMALU! Prva PEAK Sport trgovina v Sloveniji.

peaksport_slovenia

PeakSportSlovenia

info@peaksportslo.si

04 280 36 10

Jelenčeva ulica 1, 4000 Kranj

SREDIŠČE
VITALIS

DIAGNOSTIKA IN MERITVE

TMC diagnostika, meritve telesne sestave

CELOSTNA PODPORA ŠPORTNIKOM

Kondicijske priprave, prehransko svetovanje, psihološko svetovanje, post medicinska rehabilitacija

KRIO SAVNA

Regeneracija, zdravje, lepota

WELLNES

Savne, masaže, medicinska pedikura

VADBE

Osebno trenerstvo, skupinske vadbe, joga

Olimpijski referenčni
športno-medicinski center

 Slovenske železnice

Pokličite in si rezervirajte svoj termin na 031 620 107, 01 200 95 50.

Središče Vitalis, Hladilniška pot 28,
Lj. - Zalog, www.sredisce-vitalis.si

RUDOLF ZIERNICKI

1938–2022

Rudolf Ziernicki se je rodil 14. 4. 1938 na Pobrežju v Mariboru. Že kot pionirček se je zapisal športu, najprej gimnastiki v telovadnem društvu Tezno, leta 1951 pa je stopil v nogometni klub Kovinar Maribor, pri katerem je bil član prve postave vse do leta 1958, do poroke in odhoda v vojsko.

Vmes je končal IKŠ – danes srednja kovinarska šola – in se leta 1964 vpisal na Pedagoško akademijo v Mariboru, kjer je diplomiral 1967.

Leta 1960 se je preselil v Miklavž pri Ormožu, kjer se je zaposlil kot učitelj telesne vzgoje na tamkajšnji OŠ. Bil je tudi mentor šahovskega krožka, s katerim so dosegali izvrstne rezultate v republiškem merilu.

Leta 1970 se je z družino preselil v Notranje Gorice, ker sta oba z ženo dobila službo na OŠ Brezovica. Na njej

je bil Ziernicki ves čas mentor ŠSD, vodja aktiva učiteljev telesne vzgoje občine Vič Rudnik.

Velik del delovnega staža se je posvečal vzgoji osnovnošolskih otrok. Ves čas je bil aktiven tako na športnem kot tudi družbenopolitičnem področju, v krajevni skupnosti, na občinski in republiški ravni.

V KS je z velikim veseljem pomagal pri gradnji objektov v Jami in ustanovitvi ŠD Jama. 21. 12. 1975 je postal prvi predsednik ŠD Jama Notranje Gorice.

Leta 1976 je svoje nogometno znanje prenašal na člansko ekipo NK Podpeč Preserje kot trener.

Leta 1975 se je zaposlil na Zvezi telesnokulturnih organizacij Slovenije kot pomočnik generalnega sekretarja, odgovoren za tekmovalni šport.

Sodeloval je pri preobrazbi zveze in si ves čas prizadeval za izboljšanje možnosti za mlade športnike. Aktiven je bil pri organizaciji športnih iger mladih – partizanski olimpijadi Foča, sredozemskih igrah, pomagal je tudi pri organizaciji zimskih olimpijskih iger v Sarajevu 1984.

Sodeloval je tudi s športnimi društvi Slovencev v Italiji in Avstriji. V letih po osamosvojitvi je pomagal preoblikovati zvezo v Olimpijski komite Slovenije, pri katerem je zaključil svojo delovno pot leta 1997.

Še nekaj let je pomagal predvsem na organizacijskem področju v okviru ŠD Jama, nato pa se je preselil v Šentjur pri Celju, kjer je sklenil življenjsko pot. Za svoje delo je prejel številna priznanja na vseh ravneh. Umrl je 20. 6. 2022.

Z vami

**za vse
pred
nami.**

www.allianz-slovenija.si

Žak Eržen

Svetovnega prvaka s parketa vleče na asfalt

Foto: Gilad Kavalerichik/UCI

S svetovnega prvenstva na dirkališču v Izraelu je prinesel dve medalji, bronasto in zlato, ob kateri je oblekel tudi mavrično majico.

Žak Eržen je Novomeščan, star 17 let in obiskuje tretji letnik srednje elektro in tehniške gimnazije, smer tehnik računalništva.

Žak je eden tistih kolesarjev, ki izstopa zaradi eksplozivnosti, torej hitrosti. Ne, ni samo odličen kolesar na dirkališču, tudi na cestnih dirkah je v mladinski kategoriji skoraj nepremagljiv. Žaka bomo v bližnji prihodnosti gledali na televiziji. Zagotovo.

Mladi kolesar novomeškega kluba Adria Mobil je namreč poskrbel za nov mejnik slovenskega kolesarstva. Na mladinskem svetovnem prvenstvu na

dirkališču v Tel Avivu je najprej v dirki na končni cilj oziroma scratchu osvojil bronasto medaljo, tri dni pozneje pa je zgodovinski dosežek še nadgradil, saj se je v dirki na izpadanje veselil naslova mladinskega svetovnega prvaka, kar na dirkališču ni uspelo še nobenemu Slovencu.

Na svetovno prvenstvo se je podal z lepo popotnico, saj je že julija na evropskem prvenstvu na Portugalskem v dirki na izpadanje s tretjim mestom dokazal, da sodi med najboljše. Tudi v Izraelu si je želel osvojiti vsaj eno kolajno, potihem pa je upal, da morda obleče mavrično majico, ki jo nosijo svetovni prvaki. In uspelo mu je. Dirka na izpadanje sodi med najbolj zanimive. V vsakem krogu izpade zadnji tekmovalec, zadnja dva, ki ostaneta na dirki, pa se pomerita v šprintu. »V

zadnjem krogu, ko sva bila skupaj s Kolumbijcem, sem pogledal trenerja in mehanika. Grizla sta nohte. Trenutek kasneje pa sta skakala od veselja. Uspelo mi je premagati še zadnjega na dirki in postal sem svetovni prvak. V cilju so nam vsem trem pritekale solze sreče. Trenutek, ki ga nikoli ne bom pozabil,« se spominja Žak.

Še eno sezono med mladinci

Žak je sprva treniral smučanje, kasneje pa se je sam odločil za kolesarstvo in se mu povsem posvetil. Prihaja iz športne družine, mama je bila odlična atletinja, oče pa odličen kolesar. Za preizkušnje na dirkališču pravi, da mu služijo le

za popestritev treninga za cestno kolesarstvo. Sebe vidi predvsem in najprej kot »cestarja« v kaki svetovno priznani ekipi. Njegov cilj je jasen in vsak dan stremi k temu, da se pridruži našim najboljšim profesionalnim kolesarjem.

Sanja pa tudi o olimpijskih igrah na dirkališču, velodromu. Žak je odličen še v dveh disciplinah na ovalnem dirkališču: v omniumu in madisonu. Nujno je treba poudariti, da je v Sloveniji v madisonu nepremagljiv tudi v članski konkurenci, kar je dokazal, ko je imel le 16 let. Prav tako je dosegel izvrstne čase v šprintu na 200, 500 in 1000 metrov. Trenerji so enotnega mnenja, da Slovenija še ni imela tako hitrega kolesarja. Kakšna bo njegova specialnost v prihodnosti, za zdaj še ne morejo doreči. Žaka vleče na asfalt,

rezultati pa vse bolj kažejo, da bi lahko bil tudi v članski konkurenci med najboljšimi na ovalnem parketu.

Prihodnja sezona bo njegova zadnja v mladinski kategoriji. Potem se seli med mlajše člane (U23). Vemo, kakšen je današnji trend v profesionalnem kolesarstvu najvišjega razreda. Če si med mladinci nosilec mavrične majice, greš direktno med profesionalce, kategorija U23 se preskoči. Spomnimo se Mateja Mohoriča, ki je bil v tej kategoriji le eno sezono in jo je zaključil z naslovom svetovnega prvaka, naslednje leto pa je bil že profesionalec. Ali bo Žak Eržen prvi Slovenec, ki ne bo niti ene sezone nastopal med mlajšimi člani, pa bomo videli čez eno leto. Če je naslov svetovnega prvaka domov prinesel že v prvem letu med starejšimi mladinci, kako bo šele naslednjo

sezono, ko bo v tej kategoriji tekmoval drugo, zadnje leto?

Žak Eržen se s prihodnostjo ne obremenjuje. Pravi, da če bo zdrav in bo lahko nemoteno treniral, bo rezultate še nadgradil. V šoli je uspešen, zato mu učitelji stojijo ob strani. Pravi, da poskuša iti po vrsti, brez preskakovanja stopnic in prehitevanja. Za naslednjo sezono ima že načrtane nekatere visoke cilje. Letos je na znameniti dirki Pariz–Roubaix spoznal, da mu ta dirka res ustreza, zaljubil se je vanjo in bo zato naslednje leto skušal biti med najboljšimi. Potem je tu seveda še dirkališče, prihodnje leto bo svetovno prvenstvo v Kolumbiji. Že letos je dosegel največ, kar je lahko, in to hoče ohraniti.

Miroslav Cvjetičanin

JUNIOR TRACK
WORLD CHAMPIONSHIPS
VIV Gilad Kavalerichik
EL Sports Photographer

Nika Prevc

Z najstarejšim bratom že na stopničkah

Kot vsi njeni trije starejši bratje se je tudi ona zapisala smučarskim skokom. Med vrstnicami močno izstopa in lahko bi že bila del A-reprezentance, vendar tisti, ki skrbijo za njen razvoj, opozarjajo, da je s takšnimi diamanti, kot je Nika Prevc, treba delati načrtno in previdno ter stopati korak za korakom – brez prehitevanj.

V prejšnji sezoni je skakalni svet prepričala z naslovom mladinske svetovne prvakinja tako posamično kot ekipno in s srebrom na mešani tekmi, premierno zmago v celinskem pokalu ter rezultatom kariere v svetovnem pokalu, tj. sedmim mestom na Ljubnem. Z najstarejšim bratom Petrom je stala skupaj na stopničkah na mešani ekipni tekmi za veliko poletno nagrado, prejela pa je tudi mednarodno nagrado Piotra Nurowskega za najboljšo mlado evropsko zimsko športnico. Sedemnajstletnica, ki se je v osnovni šoli ukvarjala tudi z nordijsko kombinacijo, v smučarskih skokih napreduje hitreje kot vrstnice. Če bo le ostala zdrava in motivirana, ji napovedujejo zelo uspešno kariero.

Vsi trije bratje Nike Prevc, Peter, Cene in Domen, so precej medijsko izpostavljeni. Pri najstnici pa so se tisti, ki skrbijo za njeno športno pot, odločili, da ji bodo – predvsem zato, da bi jo zavarovali – v tem obdobju še prihranili nekatera bremena. Tako denimo še ne daje intervjujev medijem. Zato smo o poti skakalke v vzponu povprašali njena trenerja. Odkar je zakorakala v srednjo šolo – obiskuje 3. letnik Gimnazije Franceta Prešerna v Kranju –, jo skakalno usmerjata izkušeni Sten Baloh in nekdanji skakalec Jurij Tepeš.

»Nika ima tako značajsko kot tehnično veliko odlik. Povsem je osredotočena na skoke, je pedantna in dojemljiva. Razume, kar ji poveš oziroma kaj mora narediti. In tudi v šoli je zelo pridna,« je povedal glavni trener Sten Baloh. »Ve, da to, kar lahko naredi danes, ne more odložiti na jutri. Tak pristop ima na treningu in podobno je s šolo, ne odlaša z obveznostmi,« je dodal Balohov pomočnik Jurij Tepeš. Nika Prevc je opisal kot zagnano in predano: »Ni glasna, potuhne se in raje dela.

Nika Prevc v družbi reprezentančnih kolegic na OFEM Vuokatti 2022

Nika Prevc, dobitnica dveh zlatih kolajn na OFEM Vuokatti 2022

Nekomu ustreza tako, komu drugemu drugače, pomembno pa je, da si z glavo pri stvari in od vsakega treninga odneseš sto odstotkov. To Nika tudi počne. Ima tudi izreden talent, a vsi vemo, da to ne pomeni nič brez trdega dela.«

Ustrezno odmerjanje tekem

Z mladimi je treba delati previdno, da se ne bi že v zgodnjem dokazovanju prehitro prekurili. Baloh in Tepeš tako skrbita za ustrezno odmerjanje treninga vzhajajoče zvezde smučarskih skokov. »Njen razvoj je postopen. Tudi ko je začela nastopati v svetovnem pokalu, ta ni takoj postal prioriteta, ampak je tekmovala tudi na preizkušnjah nižje ravni, denimo na alpskih pokalih. Razumljivo pa je, da vsako leto nastopa na več tekmah najvišje ravni. A zavedati se je treba, da svetovni pokal zahteva veliko več energije kot celinski ali tekme FIS. Zato je pravilno doziranje preizkušenj zelo pomembno,« je povedal Jurij Tepeš.

Tudi v novi sezoni se trenerja sproti odločata, na katerih tekmah bo nastopala. Odločitve sprejemata glede na formo in počutje tekmovalke ter oceno, kaj njeno trenutno stanje pomeni dolgoročno. Skakalke sezono sklenejo konec marca in energijo je treba razporediti skozi celotno tekmovalno obdobje. »Če bi le lahko, bi ona tekmovala od ponedeljka do nedelje, ne glede na raven tekme. Povedali smo ji, da bodo preizkušnje najnižje ravni v tej sezoni zanjo redkost, sicer bo vsega preveč,« je poudaril Sten Baloh.

Dodal je, da je toliko boljša od vrstnic, da bi jo že včeraj lahko uvrstili v A-reprezentanco, vendar še ni zrela za ta korak. »Zato je prav, da jo malo brzdamo. Pogosto se zgodi, da mladi šampioni ne znajo prenesti uspeha in se nato izgubijo. Zato je bolje stopati korak za korakom. Najprej se je treba naučiti vesti v okolju najvišje ravni, se odzivati in sprejemati vse pritiske, ki jih prinaša. Tega večina v najstniških letih ne zna oziroma se znajo s tem ustrezno soočiti le redki,« je razkril sogovornik. Ta preskok so skušali ublažiti tako, da so jo še pustili v trenajni skupini z njenimi vrstnicami, občasno pa se udeležili treningov in tekem A-reprezentance.

Kako pa se mlada skakalka odzove, če trenerski štab prekine niz njenih dobrih tekmovalnih rezultatov in jo preusmeri domov na trening? »Za zdaj zelo dobro. Razume proces odraščanja in športnega razvoja kot tudi to, da je treba stvari včasih umiriti, da bodo rezultati na dolgi rok boljši,« je odgovoril Jurij Tepeš in dodal, da se ženski svetovni pokal hitro razvija. V tej sezoni bodo dekleta premierno nastopila na letalnici, in to v Vikersundu, ki z 253,5 metra drži svetovni rekord v moški konkurenci. Nastop na Norveškem je prav gotovo eden od velikih ciljev Nike Prevc v letošnji zimi – poleg nastopa na svetovnem nordijskem prvenstvu v domači Planici.

Mojca Finc

RAZVOJ KADROV V ŠPORTU 2016–2022

Razvoj kadrov v športu 2016–2022 izraža eno izmed prioritarnih nalog v Nacionalnem programu športa v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2023, pri čemer je posebna pozornost namenjena povečanju kakovosti in konkurenčnosti strokovnega kadra z vzpostavitvijo odgovornosti posameznikov pri delu v športu ter s tem povečanju njihovih kompetenc.

Pomembnost vsebine je razvidna tudi v smernicah EU o dvojni karieri vrhunskih športnikov, za katere je

pomembno, da po koncu aktivne športne kariere pridobijo formalno izobrazbo ali usposobljenost in tako svoje znanje uporabljajo pri nadaljnjem delu v športu. OKS – ZŠZ je v letu 2013 sprejel strateško usmeritev, da bo svojim članicam – nacionalnim panožnim zvezam – in njihovem strokovnemu kadru omogočil večjo strokovno podporo pri izvajanju programov tekmovalnega športa, ob tem pa bo aktivno sodeloval tudi z drugimi organizacijami, ki delujejo na področju športa.

Od začetka projekta je bilo vključenih 40 konzorcijskih partnerjev in 139 posameznikov. Do 30. septembra letos je 135 posameznikov izpolnilo namen vključitve v projekt in doseglo cilje projekta (sklop A – 13 posameznikov, sklop B – 35 posameznikov, sklop C – 75 posameznikov, sklop D – 12 posameznikov). Podrobni rezultati projekta so bili predstavljeni na zaključni konferenci, ki je potekala 13. septembra v Grand hotelu Union v Ljubljani.

Povezava na gradivo: https://www.olympic.si/trenerji/razvoj-kadrov/zakljucna-konferenca_rks

VSEBINSKI SKLOPI PROJEKTA RKŠ – CILJI										
A	B	C	D							
Rast znanja na področju športa in vključevanje novih spoznanj v prakso: - razvoj rezultata - v zdravje usmerjeni šport - pravo v športu	Pridobivanje izobrazbe oz. najvišje ravni usposobljenosti Sodelovanje v aktivnostih za spodbujanje zdravega načina življenja	Interdisciplinarno strokovno usposabljanje Trener mentor Prenos znanja na trenerje v NPŠS ali MPŠS ali v programe tekmovalnega športa In na mlajši vrhunski kader v športu Pridobivanje izkušenj skozi delo trenerja	Interdisciplinarno strokovno usposabljanje Kineziolog – specialist za zdravje Povezovanje z deležniki v sistemu javnega zdravja Prenos znanja in izkušenj na kader področju športne rekreacije in športa starejših							
Doktorat Pridobivanje izkušenj	Strokovna usposobljenost na najvišji stopnji v športni panogi Formalna izobrazba za delo v športu	Dvig kakovosti in konkurenčnosti strokovnega kadra Povečanje kompetenc	Vključitev kineziologa v sistem javnega zdravja							
Doseganje sinergij za razvoj in v korist športa med vsemi deležniki projekta										
EU - ESS	+	MIZS	+	OKS-ZSZ	+	Konzorcijski partnerji	+	Vključeni posamezniki	=	Razvoj kadrov v športu

»Operacijo financirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, prednostna os 10. Znanje, spretnost in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost; prednostna naložba: 10.1: Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, izpopolnjevanje znanja, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih možnosti učenja, vključno prek poklicnega usmerjanja in validiranja pridobljenih kompetenc, specifični cilj 2: Izboljšanje kompetenc zaposlenih za zmanjšanje neskladij med usposobljenostjo in potrebami trga dela.«

Povzetek

Razvoj kadrov v športu 2016–2022 je pomembno prispeval k trajnostnemu razvoju športa v Sloveniji. Glavni nosilci vrhunskih športnih uspehov so društva in nacionalne panožne športne zveze, predvsem pa športniki in njihovi trenerji. Kakovostni strokovni kadri v športu so ključ do razvoja in uspešnosti na področju športa.

Projekt Razvoj kadrov v športu je primer dobre prakse sistema, ki vključuje ključne kadre, ki delujejo v športu – trenerje, športnike, mlade raziskovalce in kineziologe. Omogočil je aktivnosti za promocijo športa in zdravega načina življenja ter vzpostavil prepoznavno vlogo kineziologov in njihovega dela v javnem zdravstvenem sistemu. Povezal je zdravstveno stroko s kineziologijo in v sistem javnega zdravstva deloma vključil nov profila kadra – kineziologe, saj ti pomembno prispevajo k izboljšanju zdravja in ravni telesne dejavnosti ciljnih populacij.

Posameznikom je omogočil pridobivanje novega znanja ter prenos znanja in izkušenj v prakso. Razvoj kadrov v športu je upošteval več strateških ciljev

nacionalnega programa športa, predvsem na področju vrhunskega športa in promocije športa ter znanstvenoraziskovalnega dela v

športu, izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja strokovnih kadrov. Projekt potrjuje ustreznost pristopa, ki bi ga veljalo v čim večji meri sistemsko

vpeljati, in je osnova za nadaljnji uspešen razvoj športne stroke v Sloveniji in oblikovanje strateških smernic v športu.

PROJEKT V ŠTEVILKAH

Preglednica 1: Pomembni datumi, časovnica projekta

3. 3. 2016	Informativni posvet, prva predstavitev javnega razpisa (JR) projekta Razvoja kadrov v športu 2016–2022 (RKŠ) je potekala v prostorih Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ)
10. 6. 2016	Objava JR Razvoj kadrov v športu 2016–2022 Šifra in naziv operacije/programa: OP20.00252 Razvoj kadrov v športu
6. 7.–8. 7. 2016	Podpis konzorcijske pogodbe s partnerji (40 konzorcijskih partnerjev)
2. 8. 2016	Izdani sklepi izvajalcem o sofinanciranih projektih in višini sofinanciranja
23. 8. 2016	Sklenitev pogodbe o sofinanciranju, poslane izvajalcem v podpis
1. 4. 2016–30. 9. 2022	Obdobje izvajanja projekta in upravičenosti stroškov
22. 3. 2017	Izvedeno preverjanje operacije na kraju samem (PKS)
15. 7. 2020	Izvedeno preverjanje operacije na kraju samem (PKS)
31. 8. 2022	Zaključek izvajanja aktivnosti (izpeljava operacije Razvoj kadrov v športu)
13. 9. 2022	Zaključna konferenca RKŠ
30. 9. 2022	Zaključek izvajanja aktivnosti (podpora izpeljavi Razvoja kadrov v športu)

Preglednica 2: Viri in dinamika financiranja

	Sofinanciranje ministrstva	Vzhod – delež EU (80 %)	Vzhod – nacionalni delež (20 %)	Zahod – delež EU (80 %)	Zahod – nacionalni delež (20 %)	Viri skupaj
Leto 2016	319.500,41	153.360,20	38.340,05	102.240,13	25.560,03	319.500,41
Leto 2017	1.390.499,59	462.239,80	115.559,95	650.159,87	162.539,97	1.390.499,59
Leto 2018	1.087.445,97	391.480,58	97.870,14	478.476,20	119.619,05	1.087.445,97
Leto 2019	1.100.000,00	396.000,00	99.000,00	484.000,00	121.000,00	1.100.000,00
Leto 2020	1.200.240,00	432.086,40	108.021,60	528.105,60	132.026,40	1.200.240,00
Leto 2021	1.142.314,02	411.233,02	102.808,26	502.618,19	125.654,55	1.142.314,02
Leto 2022	547.581,48	197.129,33	49.282,33	240.935,85	60.233,96	547.581,48
Skupaj v EUR	6.787.581,47	2.443.529,33	610.882,33	2.986.535,85	746.633,96	6.787.581,47

Olimpijski kampi tudi strokovna podpora mladim športnikom

Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez (OKS – ZŠZ) v okviru udeležbe na olimpijskih festivalih evropske mladine in mladinskih olimpijskih igrah organizira in izvaja priprave za mlade športnike z mladinskimi olimpijskimi kampi.

Program olimpijskih kampov vsebuje izobraževalne vsebine, prilagojene mladim perspektivnim športnikom. Na teh kampih se mladi športniki družijo tudi s športniki iz drugih panog in ne samo s tistimi iz svoje panoge, zato je za marsikaterega mladega športnika to edinstvena izkušnja. Druženje in sodelovanje s športniki iz drugih panog kasneje spoznajo tudi z udeležbo na igrah, kot so poletni in zimski olimpijski festivali evropske mladine ter poletne in zimske mladinske olimpijske igre.

OKS – ZŠZ je s pomočjo svojih strokovnih sodelavcev in zunanjih strokovnjakov oblikoval različne vsebine, za katere menimo, da so sestavni del vsake športne poti. Program olimpijskih kampov vključuje spoznavanje in razumevanje zakonitosti zdrave športne prehrane, športne psihologije, razumevanje osnov športne fizioterapije, predavanje o športu brez dopinga v sodelovanju s Slovensko antidoping organizacijo, vsebinami, kako upravljati z lastnimi financami, spoznavanje zakonitosti športnega treninga, spoznavanje in razumevanje olimpijskih vrednot ter olimpijskih simbolov ter spoznavanje dvojne kariere športnika po koncu tekmovalne kariere. Program olimpijskih kampov vsebuje tudi meritve za pridobitev informacij o mišični pripravljenosti športnikov glede na zakonitosti posamezne panoge, izobraževanje o javnem nastopanju in obnašanju v času udeležbe na igrah pod okriljem OKS – ZŠZ, sodelovanje z novinarji, upravljanje s socialnimi omrežji, kot so instagram, twitter, facebook ... Večkrat smo na olimpijskih kampih gostili tudi vrhunske športnike, ki so bili pripravljeni svoje bogate izkušnje deliti z mladimi športniki, ki počasi stopajo na profesionalno športno pot.

OKS – ZŠZ si prizadeva z naštetimi vsebinami mladim športnikom približati različne elemente, s katerimi se bodo srečevali na športni poti in jih bodo zaradi predstavljenih vsebin lažje razumeli.

OKS – ZŠZ želi z organizacijo olimpijskih kampov mladim športnikom posredovati celovito izkušnjo, za katero menimo, da je pomembna v življenju vsakega vrhunskega športnika. Hkrati želimo, da se seznani s programi, ki jim bodo omogočili lažji prehod v drugo kariero.

Olimpijske kampe pri OKS – ZŠZ izvajamo že dve desetletji in smo jih z leti nadgrajevali z vsebinami ter izvedbo oblikovali glede na zmožnosti. Program smo v letu 2021 dopolnili tudi z vsebinami za trenerje, kot sta bili predavanja o prvi pomoči in športni psihologiji, prilagojeni vsebinam za trenerje.

Pri OKS – ZŠZ si bomo še naprej prizadevali, da bodo mladi športniki z udeležbo na mladinskih olimpijskih kampih pridobivali bogate izkušnje in si z njimi širili obzorja.

Pri OKS – ZŠZ se zavedamo pomena prenosa znanja

Poleg športnikov in trenerjev pri OKS – ZŠZ dajemo velik poudarek tudi mreženju znanja drugih referenčnih strokovnjakov, npr. zdravnikom in fizioterapevtom. Tako smo leta 2015 organizirali 5. mednarodni kongres športne medicine, katerega glavni namen je bil prenos strokovnih vsebin športne medicine na medicinske delavce, trenerje, športnike, strokovne delavce v športu z namenom čim boljšega poznavanja tematike športne medicine in njene uporabe v praksi.

Program kongresa medicine so pripravili po smernicah Mednarodnega olimpijskega komiteja in olimpijske solidarnosti s poudarkom na obravnavi mišičnih poškodb, od diagnostike do najsodobnejših načinov zdravljenja.

Ob tem so organizirali učne delavnice, na katerih so prikazali najmodernejše načine diagnostike. Enega od teh načinov, tenziomiografijo (TMG), so razvili s slovenskim znanjem. Sprva so jo uporabljali samo v Sloveniji, zdaj pa jo uporabljajo klubi, nogometne reprezentance in drugi športni kolektivi po svetu – FC Barcelona, italijanska nogometna reprezentanca ipd.

Drugi pomemben poudarek na kongresu je bil na regeneraciji športnikov, pravilnem načinu prehranjevanja in uporabi prehranskih dodatkov. Organizirali so učne delavnice na teme rehidracije in regeneracije na tekmi in po treningu ter dopinga v vrhunskem športu.

Nato smo leta 2017 v slovenskem olimpijskem izobraževalnem centru organizirali seminar na temo klinične športne prehrane – pot do periodizirane in personalizirane prehrane športnika.

Istega leta je OKS – ZŠZ skupaj z Inštitutom za športno medicino Medicinske fakultete UM, Nogometno zvezo Slovenije in UKC Maribor soorganiziral 6. mednarodni kongres za športno medicino. Kongres je potekal v novih prostorih Medicinske fakultete v Mariboru. Glavna tema je bila problematika športnika mladostnika z naslednjimi vsebinami: poškodbe sprednje križne vezi pri mladem športniku (diagnostika in posebnosti pri zdravljenju), mišične in ligamentarne poškodbe pri mladem športniku (epidemiologija, diagnostika, zdravljenje, preventiva itd.), novosti na področju diagnostike in zdravljenja tendinopatij (UTC, TMG, tkivni inženiring, uporaba rastnih faktorjev, uporaba MSC), športna prehrana in doping pri mladih športnikih.

V letu 2019 smo pri OKS – ZŠZ v okviru dnevov OKS – ZŠZ v Portorožu organizirali licenčni seminar Fizioterapija v vrhunskem športu za fizioterapevte – člane zdravniških ekip na igrah pod okriljem OKS – ZŠZ. Z udeležbo so fizioterapevti pridobili certifikat kot potrdilo za sodelovanje na igrah pod okriljem OKS – ZŠZ.

Pri OKS – ZŠZ se zavedamo pomena prenosa znanja, zato bomo tudi v prihodnje več časa in energije namenili različnim oblikam izobraževanja ter izdaji strokovne literature.

Prvi evropski certifikati WAC v Sloveniji

Zaradi hitrega načina življenja pogosto zmanjka časa za »nenujne« obveznosti. Kar 41 odstotkom Slovenkam in Slovencem je pomanjkanje časa najbolj priročen izgovor za športno neaktivnost. Zato je pomembno, da gibanju namenimo tudi del časa, ki ga preživimo na delovnem mestu. OKS – ZŠZ z različnimi projekti spodbuja delodajalce, da zaposlenim omogočajo aktivno življenje tudi na delovnem mestu. Raziskave namreč kažejo, da takšen način dela pomeni 7-odstotno povečanje produktivnosti in 27-odstotno zmanjšanje bolniške odsotnosti. Veseli smo, da so oktobra letos kar štiri organizacije na slovenskem trgu prejele certifikat WAC, s katerim so pokazale, da je skrb za zaposlene zanje še kako pomembna.

Workplace Active Certification (WAC) je evropski projekt, sofinanciran prek programa Erasmus+ Evropske komisije, namenjen pa je evropskim organizacijam, ki aktivno spodbujajo krepitev zdravja in dobrega počutja na delovnem mestu s telesno dejavnostjo zaposlenih. Kot partner je OKS – ZŠZ sodeloval pri doseganju ciljev projekta z različnimi aktivnostmi, kot so raziskovanje, diagnosticiranje, analiza dobrih praks, vzpostavitev uradne nacionalne kontaktne točke, določanje meril za certificiranje, razvoj orodja in procesov za samoevalvacijo za podjetja, sestava programa usposabljanja in vsebin za revizorje in določanje nadzora kakovosti, identifikacija podjetij in vrednotenje pilotnih testov ter podpora certificiranju podjetij in predvsem pri določanju podjetij, v katerih je bilo izvedeno pilotno testiranje.

OKS – ZŠZ je kot primerne kandidate prepoznal pet delodajalcev in za kar štiri izmed njih je komisija ocenila, da izpolnjujejo kriterije. Med prejemniki certifikatov so: SKB Banka, Skupina SIJ, Športna unija Slovenije (ŠUS) in Zavarovalnica Generali.

Oživljanje projekta panožnih športnih centrov

Na 23. seji IO OKS 19. januarja 2010 je bil sprejet dokument Pogoji, merila in postopek za pridobitev licence za panožne športne centre, ki je bil dopolnjen na 9. seji IO 13. oktobra 2015.

Žal je projekt panožnih športnih centrov zaradi neusklajenosti s posameznimi odločujočimi deležniki z leti počasi usihal. Zadnje licence panožnim športnim centrom glede na različne ravni so bile podeljene leta 2015 s potekom do leta 2018.

Za ponovno obuditev in osvežitev projekta je bila v začetku zdajšnjega mandata OKS – ZŠZ ustanovljena Komisija za objekte, panožne športne centre in velike mednarodne prireditve. Sestavljena je bila zelo raznoliko, saj so bili vključeni predstavniki individualnih in kolektivnih športnih panog, občinskih športnih zvez, Združenja športnih centrov Slovenije, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport RS – sektor šport, Univerzitetne športne zveze in Fundacije za šport.

Komisija si je ogledovala obstoječe primere dobre prakse športnih centrov v Sloveniji in obiskala nekaj športnih objektov, imela številne sestanke z vsemi deležniki, vključujoč posamezne NPŠZ, ki so bile pozvane za posredovanje svojih mnenj in načrtov, ter prejete informacije in stanje delovno obravnavala na sejah.

Osnovno izhodišče delovanja komisije so bila določila NPŠ 2014–2023, da OKS opredeli pogoje in merila za ustanavljanje in financiranje panožnih športnih centrov, pri čemer je treba poudariti, da komisija oziroma OKS – ZŠZ nima pristojnosti za opredeljevanje do načina delitve finančnih sredstev javnih financerjev (lahko pa ga predlaga oziroma poskuša predlagati) niti sredstev za financiranje posameznih nivojev panožnih športnih centrov. Je pa sistemsko financiranje panožnih centrov možno in zaželeno na državni ravni prek javnih financerjev (MIZŠ in FŠO) in seveda lokalnih financerjev na lokalni ravni.

Komisija je pri pripravi dokumenta smiselno upoštevala mnenja sodelujočih deležnikov za oblikovanje dokumenta, ki bo lahko zaživel in bo uporaben v praksi. Namen dokumenta je vzpostavitev mreže športnih centrov, ki bodo temeljni za uresničevanje interesov NPŠZ in jih bodo prepoznale država in lokalne skupnosti kot športno infrastrukturo, potrebno sistematičnega financiranja. Bistvo delovanja panožnih športnih centrov so strateški interesi NPŠZ, ki s programi delovanja dosega svoje cilje. Gradivo je bilo večkrat usklajevano z vsemi sodelujočimi.

Dokument Pogoji, merila in postopek za pridobitev licence za panožne športne centre je bil obravnavan in potrjen na spomladanskih sejah IO OKS – ZŠZ in bo uveden v prakso v prihodnjem obdobju.

16.200 posajenih dreves za 13.000 prevoženih kilometrov

Pred odhodom na zimske olimpijske igre v Pekingu 2022 smo v sodelovanju s Pivovarno Laško Union začeli okoljevarstveni projekt, imenovan Misija: Triglavski ledenik v Peking. Raziskave kažejo, da naj bi do leta 2100 kot posledica globalnega segrevanja izginilo devet od desetih alpskih ledenikov in posledično tudi sedem od desetih smučarskih središč. Prihodnost zim in zimskih športov se tako tali pred našimi očmi. Za osveščanje o nujnosti sprememb, s katerimi lahko upočasnimo trend izginjanja ledenikov, smo kos ledu s Triglavskega ledenika poslali na nepozabno pot do Pekinga.

Res je, do Pekinga je dolga pot. In drži, vožnja do končne destinacije ni najbolj skladna z okoljevarstvenim namenom. Del vzorčnega ledu Triglavskega ledenika je namreč po cesti prepotoval več kot 13.000 kilometrov dolgo pot iz Mojstrane do Rusije in nato z letalom do Pekinga. A sporočilo se nam je zdelo preveč pomembno, da bi projekt opustili. Zato smo se odločili, da ga še nadgradimo in za vsak prevoženi kilometer posadimo eno drevo. S tem bi okolje razbremenili za večkratnik količine izpustov, nastalih s projektom. In cilj nam je uspelo celo preseči. Namesto načrtovanih 13.000 posajenih dreves za 13.000 prevoženih kilometrov smo skupaj z družbo Slovenski državni gozdovi, d. o. o. (SIDG) in Pivovarno Laško Union ter številnimi znanimi imeni iz sveta športa letos po Sloveniji posadili kar 16.200 različnih drevesnih vrst.

Drevesa smo sadili na štirih lokacijah: v Kočevski Reki, v Trnovskem gozdu, na Koroškem, za zaključek akcije pa smo se 24. oktobra zbrali na Pokljuki in tam posadili še 1.450 sadik. S sajenjem različnih drevesnih vrst se vzpostavljajo gozdovi, ki so bolj odporni na posledice podnebnih sprememb in množitve podlubnikov. Sajenje olimpijskega gozda je bilo sicer izvedeno na podlagi odločb Zavoda za gozdove Slovenije, sadike pa so bile ustrezno zaščitene pred objedanjem divjadi in označene za lažje obžetje v prihodnjih letih, dokler mlada drevesca ne bodo dovolj močna. Pomemben delež k projektu sta prispevala častna pokrovitelja, predsednik Republike Slovenije Borut Pahor in monaški princ Albert II., in se jima zahvaljujemo za podporo projektu.

Misija in z njo povezano pogozdovanje sta del širše pobude Beli vrhovi blagovne znamke Laško, pod okriljem katere si v Pivovarni Laško Union prizadevajo za zaščito in ohranjanje gorskih habitatov. Med drugim so v podjetju novembra 2021 z donacijo podprli Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU (GIAM) pri izvedbi dodatne neodvisne raziskave Triglavskega ledenika, ki bo nadgradila spoznanja raziskave v okviru projekta Preučevanje slovenskih ledenikov in bo javnosti predstavljena spomladi prihodnje leto.

Šport ima velik pozitiven vpliv na družbo

Dnevi OKS – ZŠZ so dvodnevni konferenčni dogodek, na katerem v družbi članic, predstavnikov države in lokalnih skupnosti, športnikov ter drugih oblikujemo poglede na prihodnost športa v Sloveniji. Letošnji dogodek so zaznamovali izzivi, s katerimi se že soočamo, in tisti, ki nas še čakajo. Z zanimivimi sogovorniki in strokovnjaki smo se pogovarjali o stanju v slovenskem športu ter predstavili strateške in razvojne usmeritve posameznih stebrov, ki sestavljajo Olimpijski komite Slovenije, kot ga poznamo danes.

Prvi dan smo v Unionski dvorani Grand hotela Union gostili štiri okrogle mize. V sklopu prve smo spregovorili o družbeno odgovornem ravnanju, ki ima v športu pomembno mesto, saj ta temelji na trajnosti, solidarnosti in medsebojnemu spoštovanju. Govorci so si bili enotni, da ima lahko šport velik pozitiven vpliv na celotno družbo, zato je pomembno, da te vrednote negujemo, vzpostavimo sistem za zaščito deležnikov v športu ter skrbimo za ustrezno informiranost in osveščenost.

Glavna tema druge okrogle mize je bil šport za vse. Krovna športna organizacija je ob razvoju tekmovalnega športa namreč odgovorna tudi za promocijo športa za vse in spodbujanje vseh družbenih podskupin k vključevanju v športne programe za krepitev zdravja. Govorci so se spraševali, kakšna je vloga OKS – ZŠZ pri tem in kakšni so trendi. Spregovorili so tudi o pomenu kineziologov v športni strokovni sferi ter infrastrukturnih razmerah na lokalni ravni. Govorci, ki smo jih gostili v sklopu tretje okrogle mize, so razpravljali o priložnostih športnega turizma, ki predstavlja eno od ključnih turističnih ponudb Slovenije. Organizacija mednarodnih športnih tekmovanj, priprave in rehabilitacija športnikov v Sloveniji, uporaba športne infrastrukture in promocija Slovenije s športnimi ambasadorji predstavljajo izjemno priložnost, da športni turizem postane ena najpomembnejših izvoznih storitev Slovenije.

Zadnji, četrti panel se je dotaknil razvoja in konkurenčnosti vrhunskih športnikov. OKS – ZŠZ ima možnost, nalogo in dolžnost skrbeti za razvoj športnikov, omogočati nastopanje na tekmovanjih najvišjega ranga ter ohraniti konkurenčnost v mednarodnem okolju, a tega seveda ne zmore opraviti sam. Govorce smo spraševali, ali OKS – ZŠZ dosega ta namen in kako lahko izboljša svojo vlogo na tem področju.

Poleg omenjenih okroglih miz smo prvi dan v sklopu konferenčnega dogodka Dnevi OKS gostili še olimpijski trenerski forum, na katerem smo spregovorili o sistemski podpori športnikom, tehnologiji v športu, preobremenitvenem sindromu športnika, poleg tega pa so z nami svoje misli in izkušnje delili trenerji slovenskih dobitnikov olimpijskih kolajn: Robert Hrgota, Zoran Zupančič, Andrej Hauptman in Andrej Jelenc. V Stekleni dvorani Grand hotela Union smo z govorniki spregovorili o pomenu delovanja športnih zvez za lokalno skupnost, za zaključek prvega dne pa smo na večerni slavnostni prireditvi skupaj z udeleženci proslavili še »rojstni dan« OKS – ZŠZ.

POSADILI SMO 16.000 DREVES,

DA OHRANIMO KRALJESTVO
ZLATOROGA!

LAŠKO

1825

Aplikacija ŠportSI360° za enotno, ažurno in urejeno bazo podatkov

Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez (OKS) je zaradi širšega pogleda informatizacije športa v Sloveniji v letu 2018 začel prenovi in vzpostavitev lastnega informacijskega sistema za vodenje evidence o registriranih in kategoriziranih športnikih, za katerega ima v skladu s 77. členom zakona o športu javno pooblastilo, ter za vodenje projektov športnih iger, ki potekajo pod okriljem OKS. Glavni cilj projekta je bil vzpostavitev uporabniku prijazne aplikacije in shrambe podatkov na enem mestu.

V sistemu tako najdemo podatke o članicah OKS (zvezah), društvih, ki so člani Nacionalne panožne športne zveze (NPŠZ), športnikih, tekmovalnih licencah, tekmovalnih sistemih, podatek o olimpijskih in neolimpijskih panogah ter disciplinah, tekmovanjih, rezultatih, evidenco o registriranih in kategoriziranih športnikih, rezultate športnikov, člane reprezentanc športnih iger itd.

Sistem se povezuje tudi z državnimi bazami, da pa je bilo to uresničeno, je bilo treba zadeve zakonsko urediti, da obstaja pravna podlaga za zbiranje in črpanje podatkov. Tako je bila v letu 2020 na pobudo OKS potrebna dopolnitev zakona o športu (ZŠPO-1).

Podatki o organizacijah (zveze, društva ipd.) se črpajo iz Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPEŠ), osebni podatki športnikov pa se sinhronizirajo in povezujejo s Centralnim registrom prebivalstva (CRP). S tem se zagotovita točnost in ažurnost podatkov.

Sistem prek t. i. API (Application Programming Interface) omogoča tudi deljenje podatkov z drugimi deležniki. Tako se je leta 2019, ko je bil sprejet zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o prevozu v cestnem prometu (ZPCP-2G), ki omogoča brezplačne prevoze za registrirane športnike, začela povezava z državnim skupnim aplikacijskim gradnikom Pladenj. To je centralni državni, horizontalni informacijski sistem za izvajanje elektronskih poizvedb, ki jih končni uporabniki pošiljajo v

ŠportSI 360° v številkah			
	2020	2021	2022*
 PRIJAVE UPORABNIKOV V SISTEM ŠPORTSI 360°	158.807	226.708	685.816 ~203%
 VPOGLEDI IN POSODOBITVE OSEBNIH PODATKOV	344.327	474.141	557.582 ~18%
 VPOGLEDI IN POSODOBITVE LICENC	213.510	133.811	89.351
 VPOGLEDI IN POSODOBITVE KATEGORIZACIJ	173.059	85.882	85.882
 PREVERJANJE UPRAVIČENOSTI DO SUBVENCIONIRANIH VOZOVNIC	152.967	218.972	255.199 ~17%
 ODDANI ZAHTEVKI ZA UVOD PREKO EXCELA	6.219	1.843	3.370 ~83%
 OSEBE V SISTEMU ŠPORTSI 360°	-	124.269	142.000
 ŠTEVILO REGISTRIRANIH ŠPORTNIKOV KONEC LETA	-	56.058	56.000
 ŠTEVILO KATEGORIZIRANIH ŠPORTNIKOV KONEC LETA	-	7.587	8.200
 ŠTEVILO OSEB, POVEZANIH S CRP	-	-	133.000
 VSE REGULIRANE POIZVEDBE V SISTEMU	1.250.644	1.305.762	1.969.915 ~51%

* Predvidena vrednost, prebrskana glede na pretekla trenda in rezultate v prvih treh kvartalih leta 2022.

ŠportSI360° v številkah za zadnja tri leta

KLIK KLIK

5. 8. 2022

PLAVALCI DO KAR 10 ODLIČIJ
NA SI ORAN 2022

Najuspešnejši so bili na letošnjih sredozemskih igrah plavalci, ki so skupaj osvojili 3 zlate, 5 srebrnih in 2 bronasti odličji. Najuspešnejša športnica je bila plavalka Janja Šegel, ki je osvojila kar 3 zlate in eno srebrno kolajno.
foto: Aleš Fevžer

Slovenija v pričakovanju največjega športnega dogodka za mlade

Olimpijski festival evropske mladine je z več kot 30-letno tradicijo največji večpanožni športni dogodek za mlade športnike med 14. in 18. letom in mladim športnikom predstavlja prvo srečanje z olimpizmom ter nabiranje neprecenljivih izkušenj za nadaljnja tekmovanja na poti do olimpijskih iger.

V Slovenijo prihaja 48 držav

Festival se odvija vsaki dve leti v eni izmed evropskih držav. Na OFEM 2023 v Mariboru, ki bo potekal od 23. do 29. julija prihodnje leto, sodeluje 48 evropskih držav s približno 3.600 športniki in drugimi obiskovalci, spremljevalci, ki bodo za teden dni prebivali v Mariboru.

Festival v olimpijskem duhu vzpodbuja športnike in druge udeležence k načelom poštene igre, strpnosti in prijateljstva:

- je največji večpanožni športni dogodek za mlade v Evropi,
- motivira mlade k športu in zdravemu načinu življenja,
- omogoča srečanje udeležencev iz 48 evropskih držav in s tem krepi evropske vezi,
- prostovoljcem omogoča nabiranje neprecenljivih delovnih izkušenj in pridobivanje novih znanj ter poznanstev.

Maribor, mesto z velikim športnim srcem

V času olimpijskega festivala evropske mladine bo Maribor zaživel v olimpijskem duhu. S tem bo športnikom iz osemindesetih držav in obiskovalcem ponudil priložnost, da se združijo na edinstvenem dogodku, ki ga bo v celoti pripravilo mesto Maribor. Z izjemnim športnim programom in

atraktivnimi spremljevalnimi dogodki bomo priča nepozabnim trenutkom, ki se bodo zagotovo zapisali v zgodovino mesta, države in srca vseh udeležencev.

OFEM 2023 Maribor vključuje tekmovanja v naslednjih športnih panogah: športna gimnastika, atletika, cestno kolesarstvo, gorsko kolesarstvo, rokomet, judo, plavanje, tenis, odbojka, rolanje in košarka 3x3. Prvič v zgodovini olimpijskega festivala evropske mladine bodo izvedena tekmovanja v rolanju, gorskem kolesarstvu in košarki 3x3.

Gorsko kolesarjenje je debitiralo v Atlanti 1996

Kot olimpijska disciplina je gorsko kolesarstvo debitiralo na igrah v Atlanti leta 1996 v disciplini kros (cross-country) za moške in ženske. Na olimpijskem festivalu evropske mladine bo gorsko kolesarstvo prvič predstavljeno prav v Mariboru leta 2023.

Košarka 3x3 dobiva vse večjo prepoznavnost in veljavo

V primerjavi z drugimi uličnimi športi je košarka 3x3 najbolj razširjena organizirana športna panoga. Je igra dveh ekip s po tremi igralci na en koš. Ta oblika košarke je debitirala na poletnih mladinskih olimpijskih igrah 2010 v Singapurju, kot olimpijski šport pa je debitirala v Tokiu na poletnih olimpijskih igrah 2020. Na olimpijskem festivalu evropske mladine bo košarka 3x3 prvič predstavljena prav v Mariboru leta 2023.

Rolkanje sodi med deset najpopularnejših športov na svetu

V sedemdesetih letih minulega stoletja je bilo rolkanje še vedno šport, ki so ga izvajali na pločnikih, rolke pa so bile oblikovane za videz in ne toliko za funkcionalnost. Predlog za uvrstitev rolkanja na program olimpijskih iger so odobrili avgusta 2016, debitiralo pa je na poletnih olimpijskih igrah v Tokiu leta 2020. Na olimpijskem festivalu evropske mladine bo rolkanje prvič predstavljeno v Mariboru 2023.

Postanite del največjega športnega dogodka

Prostovoljci so zelo pomemben del priprave in organizacije, so obraz festivala, saj bodo prisotni ne le na športnih prizoriščih, temveč po celotnem Mariboru. Naš cilj je zagotoviti motivirano in zagnano ekipo prostovoljcev.

Udeležba na olimpijskem festivalu evropske mladine je zagotovo enkratna in nepozabna izkušnja in predstavlja novo podlago za mrežo prostovoljskega dela, prek katere

bi v prihodnje lahko spodbudili številne posameznike, da pomagajo pri organizaciji športnih dogodkov v Sloveniji.

Nekatere informacije, ki jih je treba vedeti pred prijavo:

1. Starostna omejitev

Prostovoljec lahko postane vsak, ki bo na dan podpisa dogovora o prostovoljstvu (maja 2023) dopolnil 16 let. Za prostovoljce, ki se prijavljajo iz tujine, je pogoj za sodelovanje starost 18 let.

2. Osebni razgovor

Vsak prijavljeni kandidat, ki želi postati član prostovoljske ekipe OFEM 2023, bo povabljen na osebni razgovor, na katerem se bo predstavil komisiji, organizacijski odbor pa ga bo seznanil z delom in organizacijo dogodka.

3. Izobraževanja in usposabljanja

Za vse izbrane kandidate bodo pred začetkom dogodka organizirali izobraževanja in usposabljanja. Za ugodnosti in druga vprašanja v povezavi s prostovoljstvom sledite QR-kodi:

Oran 2022

Še ene uspešne sredozemske igre

Sredozemske igre so regionalno večšportno tekmovanje v olimpijskih in neolimpijskih panogah, ki so v navzočnosti športno visoko razvitih držav za slovenski šport zelo zanimive. Na letošnjih igrah, ki so potekale med 25. junijem in 6. julijem v alžirskem Oranu, se je za najvišja mesta potegovalo kar 138 slovenskih športnikov in športnic, ki so barve Slovenije zastopali v 21 športnih panogah.

Slovenska ekipa je v Oranu osvojila 23 kolajn, kar je veliko manj kot pred štirimi leti v Tarragoni, ko so naši športniki osvojili kar 36 odličij, a so v Španiji osvojili »le« štiri zlate, tokrat pa jih je bilo šest najzlahtnejšega leska. Tri zlate so Slovenci osvojili v bazenu, pri vseh je bila udeležena Janja Šegel, s tremi zlatimi in srebrno kolajno najboljša slovenska udeleženka iger, na katerih so plavalci skupaj osvojili kar deset odličij, od teh dve v štafeti. Po štiri kolajne sta osvojili še Katja Fain in Neža Klančar.

Po prvih mestih so posegli še judoist Vito Dragič ter namiznoteniški igralci Darko Jorgić, Deni Kožul in Peter Hribar, ki so prvi poskrbeli za slavje v slovenski vrsti in ubranili ekipno zlato. Zlata kolajna v namiznem tenisu je bila tudi jubilejno 50. zlato za Slovenijo na sredozemskih igrah. Zlato si je priborila še atletinja Neja Filipič v troskoku.

V atletiki in plavanju je Slovenija osvojila 13 kolajn, več kot polovico. Tri odličja so osvojili v strelstvu, dve bronasti posamezno in v mešanih ekipah sta prispevala Živa Dvoršak in Luka Lukič, poleg tega si je dve srebrni odličji, posamično in v štafeti, priborila še atletinja Anita Horvat. Srebro je osvojila tudi cestna kolesarka Eugenia Bujak v vožnji na čas, bron pa so si okoli vratu nadeli še balinarka Tadeja Petrič, badmintonist Andraž Krapež, judoistka Maruša Štangar in tekvondoist Domen Molj.

Na igrah so izboljšali tudi nekaj rekordov: mladi plavalec Anže Ferš Eržen, ki je v disciplini 400 m mešano Sloveniji priplaval srebrno kolajno, je pri komaj devetnajstih letih postavil nov državni rekord. Istega dne je državni rekord v starostni kategoriji U23 na atletskem stadionu postavil tudi atlet Filip Jakob Demšar v disciplini 110 m. Slovenske plavalke (Šegel, Klančar, Fain in Pintar) so v štafeti 4 x 100 m s časom 3:38,52 popravile ne le slovenski rekord (3:39,61), ampak tudi rekord iger, poleg tega je Janja Šegel v prvi predaji za tri stotnike popravila svoj slovenski rekord na 100 m prosto (54,26).

»Dosegli smo dobre rezultate. Imeli smo mlado ekipo in na številnih tekmah je zelo malo manjkalo do odličij. Igre

Kolajne za Slovenijo na SI Oran 2022

Panoga	Kolajna			Skupaj
	Zlata	Srebrna	Bronasta	
atletika – stadionska	1	2		
badminton			1	1
balinanje			1	1
judo	1		1	2
kolesarstvo – cestno		1		1
namizni tenis	1			1
plavanje	3	5	2	10
strelstvo			3	3
tekvondo – WT			1	1
Skupaj	6	8	9	23

smo opravili uspešno, izjemno so nastopili plavalci, ki so prišli zelo dobro pripravljeni in motivirani,« je ocenil Blaž Perko, generalni sekretar OKS – ZŠZ in član izvršnega odbora mednarodnega komiteja sredozemskih iger. Na igrah sta nastopili le dve slovenski ekipi, vaterpolisti in pomlajena moška rokometna vrsta, ki je morala zaradi okužb z novim koronavirusom predčasno končati tekmovanje. Za nekatere športne panoge, ki jih ni na programu OI, so bile sredozemske igre vrhunec tekmovalnega leta, za druge pomemben dogodek, saj so nastopili z najboljšimi ekipami, spet druge, kot je moška kolesarska reprezentanca, niso bile prisotne z najboljšimi. »Prijetno so nas presenetile polne tribune med tekmovanji, kar ni značilno za sredozemske igre. Vzdušje je bilo izjemno, zlasti ko so nastopali domači tekmovalci; tudi naši so dejali, da je bila zanje to še dodatna motivacija za doseganje boljših izidov. Objekti so izjemni, lepi, moderni, atletski stadion in plavalna dvorana imata še zunanja objekta za ogrevanje, pomožni atletski bi bil lahko že sam ustrezen za izvedbo tekmovanj,« je dodal Perko in izrazil upanje, da bodo ti objekti tudi v prihodnje na voljo za trenenje in izvedbo velikih športnih tekmovanj.

OFEM Banska Bistrica 2022

Rekordna udeležba mladih slovenskih športnikov

Olimpijski festival evropske mladine je za mlade športnike prvo večpanožno športno tekmovanje pod okriljem Olimpijskega komiteja Slovenije. Glavni namen festivala je, da najboljši mladi športniki iz vse Evrope izkusijo olimpijski duh in se seznani z olimpijskimi vrednotami ter simboli. Festival ni le športno tekmovanje, ampak dogodek, ki pričara nepozabne spomine in izkušnje, saj športniki z udeležbo postanejo del olimpijske družine. Prihodnje leto bomo festival gostili v Sloveniji, v Mariboru, letošnje poletje pa so naši mladi športni upi barve Slovenije zastopali v slovaški Banski Bistrici.

Krovno je projekt OFEM Banska Bistrica 2022 tako kot v preteklih letih pri OKS – ZŠZ vodil strokovni svet za vrhunski šport, organizacijsko in izvedbeno pa strokovna služba za vrhunski šport v sodelovanju z drugimi oddelki OKS – ZŠZ. Slovenska reprezentanca je na Slovaškem štela kar 135 članov, od tega 97 športnikov, kar je največ doslej, poleg tega smo imeli prvič tudi predstavnike v prav vseh športnih panogah na tekmovalnem sporedu. Naši športniki so se pomerili v sedmih individualnih športnih panogah: atletiki, badmintonu, judu, cestnem kolesarstvu, ritmični gimnastiki, plavanju, tenisu, poleg tega pa so nas zastopale tudi tri ekipe: ženska in moška košarkarska reprezentanca, moška rokometna reprezentanca in ženska odbojbarska reprezentanca.

Odmevni rezultati naših športnikov

Za najboljšo promocijo so poskrbeli športniki, ki so na letošnjem poletnem OFEM v Banski Bistrici dosegli odlične rezultate. Med njimi so bili kar trije judoisti, plavalca in atlet.

Srebrne kolajne:

- Tobias Fürst Črtanec, judo (-66 kg)
- Nik Purnat, judo (-90 kg)
- Nija Gerdej, plavanje (200 m prosto)
- Žan Ogrinc, atletika – stadionska (800 m)

Bronasta kolajna:

- Nika Koren, judo (-70 kg)

Reprezentanca OFEM Banska Bistrica 2022

Panoga	Športniki		Vodje/ trenerji	Skupaj
	M	Ž		
atletika – stadionska	5	7	3	15
badminton	1	1	1	3
gimnastika – športna	3	1	2	6
judo	5	5	2	12
kolesarstvo – cestno	3	3	3	9
košarka	12	12	9	33
odbojka	0	12	3	15
plavanje	4	6	3	13
rokomet	15	0	5	20
tenis	1	1	1	3
medicinska ekipa				3
vodstvo reprezentance				3
Skupaj	97			135

Športni uspehi v letu 2022

Slovenija je majhna le na zemljevidu

Če pomislimo na prvo žogo, kateri športnik ali športnica je letos dosegel najboljši rezultat? Da, tudi letos z lahkoto uganemo oziroma vemo. To sta atlet Kristjan Čeh in smučarska skakalka Urša Bogataj. Takoj za njima je drugi na olimpijskem veleslalomu Žan Košir. In seveda petkratni svetovni prvak v motokrosu Tim Gajser. A potem se še zdaleč ne neha. Spet smučarski skakalci, deskarji, kajakaši, spet kolesarji, košarkarji in odbojkarji. Le na vrhu sveta ali Evrope niso bili, tekmovali pa so vrhunsko.

Rekord svetovnih prvenstev

Kristjan Čeh je letos najprej postal svetovni prvak v metu diska, potem pa še evropski podprvak. Najbrž ne kaže ugibati ali bo letos slovenski športnik leta, kajne?

18. SP v atletiki je potekalo med 15. in 24. julijem 2022 na stadionu Hayward Field v Eugenu. Zaradi pandemije koronavirusne bolezni je bilo prestavljeno za eno leto. Udeležilo se ga je 1972 atletov iz 192 držav, ki so tekmovali v 49 disciplinah. Najuspešnejša država na prvenstvu je bila ZDA s trinajstimi zlatimi medaljami. Tudi Slovenija je dobila eno zlato. Kristjan Čeh je 19. julija disk zalučal 71,13 metra daleč in postavil rekord svetovnih prvenstev.

»Star sem komaj 23 let, čaka me še deset ali več let kariere. Vmes bo še veliko olimpijskih iger, svetovnih in evropskih prvenstev. Pomembne so medalje, vsekakor, zadovoljen sem, da sem svetovni prvak, ampak zame ima večji pomen svetovni rekord. Ta ostane za dlje časa zapisan v zgodovino, v metu diska je, recimo, najstarejši,« je dejal slovenski šampion.

Že čez en mesec ga je čakalo evropsko prvenstvo v Nemčiji. Svetovni prvak Kristjan Čeh je na 25. evropskem prvenstvu v atletiki v Münchnu v metu diska osvojil srebrno medaljo. Pričakoval je zlato, zadovoljiti se je moral s srebrom. Pred njim je bil 19-letni Litovec Mykolas Alekna, ki je bil drugi na SP v ZDA.

Leto 2022 je bilo za slovensko atletiko izjemno. Zadnji dan svetovnega prvenstva je zadnja slovenska tekmovalka v Eugenu v ZDA na 800 m zasedla 7. mesto. Slovenska rekorderka Anita Horvat je v finalu teka na 800 m drugič v karieri tekla pod dvema minutama (1:59,83).

Povsem blizu zmagovalnega odra je bila na 4. mestu Tina Šutej v skoku s palico. V zadnjih sezonah je v svetovnem vrhu skoka s palico in je svojo vrednost dokazala tudi na marčevskem dvoranskem SP, ko je v Beogradu osvojila bronasto kolajno, lani pa je bila srebrna na dvoranskem evropskem prvenstvu v Toruńu in 5. na olimpijskih igrah v Tokiu.

Kristjan Čeh, svetovni prvak in evropski podprvak v metu diska

Olimpijska kolajna na 296.991 prebivalcev

Na največjem zimskem športnem tekmovanju, na katerem je sodelovalo 43 slovenskih zimskih športnic in športnikov, so kar štiri od sedmih slovenskih olimpijskih medalj domov prinesli smučarski skakalke in skakalci. Prvič v zgodovini slovenskega športa se je zgodilo, da sta na isti tekmi na zmagovalni oder stopili dve Slovenki. Tudi dve slovenski medalji, osvojeni v deskanju na snegu, pišeta izjemni olimpijski zgodbi, kajti obe sta bili doseženi na isti dan v isti disciplini, le da ena v ženski in druga v moški konkurenci. Na veličasten način pa je slovensko bero medalj dopolnilo še srebrno odličje v alpskem smučanju.

Poleg medalj so slovenski športnice in športniki dosegli še vrsto uvrstitev med najboljših deset in s tem dokazali, da Slovenija, kljub majhnosti na zemljevidu, sodi med velike v športu. Sedem kolajn za Slovenijo pomeni eno na 296.991 prebivalcev. Osvojili so jih smučarski skakalki Urša Bogataj in Nika Križnar, mešana skakalna reprezentanca, v kateri sta bila poleg Bogatajeve in Križnarjeve še Peter Prevc in Timi Zajc, skakalci na ekipni tekmi v postavi Peter in Cene Prevc, Timi Zajc in Lovro Kos, deskarja Tim Mastnak in Gloria Kotnik ter alpski smučar Žan Kranjec.

Edini slovenski paraolimpijski tekmovalac na zimskih igrah v Pekingu je bil Jeseničan Jernej Slivnik. Dosegel je 13. mesto v veleslalomu, v slalomu je odstopil.

Nič ne poveže Slovencev tako kot uspehi orlov. Planiško dogajanje si je marca ponovno zaslužilo ime praznik. Kot takšnega so ga namreč doživljali gledalci, ki so se po dveh letih smeli vrniti pod velikanko v dolini pod Poncami. Pika na i neverjetnemu vzdušju pa so bili uspehi naših skakalcev. Slovenski orli so v Planici poskrbeli za izjemen konec olimpijske sezone 2021/22. Z ekipno zmago in uvrstitvami od tretjega do sedmega mesta. Žiga Jelar je bil najboljši letalec zime, Timi Zajc zmagovalec Planice 7. Prvi štirje v skupnem seštevku svetovnega pokala v poletih so bili letos štirje Slovenci!

Drugi na Touru, a še številka ena

V juniju je po slovenskih cestah potekala 28. dirka po Sloveniji. V glavni vlogi sta bila Tadej Pogačar in Matej Mohorič. Pogačar je že takrat pokazal, da je v odlični formi za prihajajočo dirko po Franciji. Zmagal je v skupnem seštevku in tako ponovil lanski uspeh. Na tretjem mestu je dirko končal Domen Novak in tako na najlepši način zaokrožil slovenski uspeh na domačem touru.

Nika Križnar na posamični tekmi zimskih olimpijskih iger v Pekingu 2022

Med deskarji sta na ZOI Peking 2022 slavila Tim Mastnak (na fotografiji) in Gloria Kotnik.

Najboljši kolesar na svetu Tadej Pogačar

Tadej Pogačar je v letošnji sezoni slavil 16 zmag. Žal pa mu ni uspelo še tretjič zapovrstjo zmagati na slovitem Touru. Vendar Pogačar tudi letos ostaja najboljši kolesar na svetu v točkovanju Svetovne kolesarske zveze UCI. Primož Roglič je imel letos obilo smole s padci, vendar ne more reči, da sezona ni bila uspešna. V žepu ima letos pet zmag, tudi na sloviti etapni dirki po Dolineji. Izpostaviti velja tudi Mohoričevo zmago na prestižnem italijanskem kolesarskem spomeniku Milano–Sanremo.

Nesporna številka ena v svojem športu ostaja tudi Tim Gajser, ki je letos dopolnil 26 let. Sezono svetovnega prvenstva v razredu MXGP je sklenil na najlepši možni način z zmago na dirki za veliko nagrado Turčije. S 43. zmago v karieri, 38. v kraljevskem razredu, je potrdil še peti naslov svetovnega prvaka.

Uspešni aduti za Pariz 2024

Številni drugi slovenski športniki so z uspešnimi nastopi na letošnjih velikih tekmovanjih napovedali, da bo nanje bržkone mogoče računati tudi v boju za kolajne na OI 2024 v Parizu.

Kajakašica na mirnih vodah Anja Osterman letošnje sezone zagotovo ne bo zlepa pozabila, saj si je po krstnih zmagah v svetovnem pokalu priborila naslov svetovne podprvakinje v Halifaxu, na prvenstvu stare celine pa se je ob srebrnem razveselila tudi bronastega odličja.

Toni Vodišek je na svetovnem prvenstvu v kajtanju v Cagliariu na Sardiniji osvojil naslov svetovnega prvaka v novi olimpijski disciplini formula kite. Letos je postal tudi evropski prvak v Grčiji.

Darko Jorgić, najboljši slovenski igralec namiznega tenisa, pa je na evropskem prvenstvu v Münchnu osvojil srebrno kolajno.

Janja Garnbret in Mia Krampl sta bili slovenski predstavnici v velikem finalu težavnosti v športnem plezanju na evropskem prvenstvu v Münchnu. Garnbretova je bila razred zase in je tako osvojila svojo prvo posamično zlato kolajno na prvenstvih stare celine. V finalu je v plezalno steno vstopila z najboljšim nastopom polfinala, medtem ko se je Kramplova podala s tretjim dosežkom polfinala. Janji se je izšlo sanjsko, po imenitnem plezanju se je ovenčala z naslovom najboljša v Evropi, medtem ko je Mia končala na nevhvaležnem četrtem mestu.

Judoistka Anka Pogačnik (do 70 kg) je aprila letos na prvenstvu stare celine rešila slovensko čast s tretjim mestom. Judoist Vit Dragič (nad 100 kg) je v Oranu postal sredozemski prvak.

Zlata olimpijka Janja Garnbret letos prvič do naslova evropske prvakinje

Stožice na nogah

Kaj pa ekipni športi? Stožice so letos gostile dve izjemni tekmovanji, svetovno prvenstvo za odbojkarje avgusta in septembra ter evropsko prvenstvo za rokometaske novembra. Navijači so bili večkrat na nogah in so odbojkarje ponesli do polfinala. Pot v finale so jim nato v Katovicah preprečili svetovni prvaki Italijani, v boju za bron pa je bil čudež v tretjem nizu premalo. Slovenski odbojkarji so z 1:3 izgubili tekmo za končno tretje mesto z Brazilijo.

Slovenija je letos dihala tudi s svojimi košarkarji, ki so branili naslov evropskih prvakov iz leta 2017. Luka Dončić, Goran Dragić in družčina so navduševali vse do četrtfinala, v katerem so presenetljivo izgubili proti Poljski. Iz Nemčije

so se vrnili kot šesti. Izenačili so svojo četrto najboljšo uvrstitev: na eurobasketu 2017 so bili prvi, leta 2009 četrti, 2013 peti in 2005 prav tako šesti.

Naši nogometaši od leta 2010 čakajo na novo uvrstitev na veliko tekmovanje, se je pa četa Matjaža Keka izkazala v ligi narodov, v kateri si je v močni skupini z Norveško, Švedsko in Srbijo priigrala obstanek v ligi B.

Ljubljana je v dvorani Tivoli maja gostila tudi svetovno prvenstvo v hokeju divizije I-A. Za Slovence je bilo prvenstvo zelo uspešno, z zmago proti Madžarski so si priborili nastop na SP v hokeju najvišjega razreda v letu 2023.

Miroslav Cvjetičanin

Slovenski odbojkarji so navduševali na svetovnem prvenstvu pred domačimi navijači.

Svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju

Planiške podobe med 450 milijonov ljudi po svetu

Od 21. februarja do 5. marca 2023 bo Planica gostila svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju. Po oceni prirediteljev je to največji dogodek v zgodovini samostojne Slovenije. Za najboljše v smučarskem teku, smučarskih skokih in nordijski kombinaciji bodo prireditelji pripravili 24 kompletov kolajn. V dolini pod Poncami pričakujejo 2500 športnikov in spremljevalcev iz več kot 60 držav. Organizatorji obljublajo neponovljivo svetovno prvenstvo.

Za kako velik dogodek gre, povedo številke. V Planici pričakujejo okrog 180.000 obiskovalcev. Za projektom stoji 1200 ljudi. Televizijski signal naj bi sliko planiških tekem ponesel med 450 milijonov gledalcev po vsem svetu. Nastanitve od Bleda do Rateč so skorajda že razprodane za obiskovalce. Tiste čez mejo, v Trbižu in Beljaku, pa bodo namenjene predvsem tekmovalnim in medijskim ekipam. Proračun prvenstva je težek približno 15 milijonov evrov. Večino sredstev si prireditelji zagotovijo iz prodaje marketinških oziroma televizijskih pravic.

Tisti, ki dolga leta pišejo planiške zgodbe na vsakoletnih tekmah v smučarskih poletih, predstavljajo uigrano in izkušeno organizacijsko ekipo. A tokrat se soočajo z veliko večjim zalogajem, saj bodo na istem prizorišču potekala tekmovanja v treh panogah. Še večji izziv je organizatorjem prvenstva prinesla draginja. »Največji zalogaj pri pripravi prvenstva je zagotovo nepredvidljivost časa, v katerem živimo. Še dobro, da nismo dobili termina zadnjega svetovnega prvenstva, ki si ga je zagotovil Oberstdorf, ko je bilo vse v znamenju covid-19 in brez gledalcev. Pandemija je vendarle za nami, a so nov izziv prinesle ukrajinska vojna in podražitve. Od leta 2018, ko smo podpisali pogodbo za svetovno prvenstvo, do danes nam je inflacija odvzela že dobrih 13 odstotkov realne vrednosti denarja. Potem so tu še podražitve storitev, povezane z delovno silo, prevozi in poraba energentov. Izziv je tudi obseg tega dogodka, gre za največji dogodek v zgodovini Slovenije. Opažamo pa tudi, da so se ljudje po obdobju pandemije covid-19 spremenili. Pričakujemo sicer, da bo prvenstvo razprodano, a mnogi so še vedno previdni,« je o izzivih razmišljal generalni sekretar Organizacijskega komiteja Planica Tomaž Šušteršič.

Foto GEPA

Eva Urevc se veseli nastopa na domačem SP.

Med drugim je bilo treba poseči tudi v infrastrukturo nordijskega centra Planica, ki ga je država zgradila leta 2015. »Kar nekaj sredstev je bilo treba vložiti vanjo, da bo primerna za svetovno prvenstvo: tribune, prireditveni šotori, dodatna napajanja z električno energijo, dodatne optične povezave, homologacija tekaških prog ...« je naštel sogovornik. Veličastna letalnica bratov Gorišek, ki slovi predvsem po tradicionalnih tekmah v smučarskih poletih in izjemnem navijaškem razpoloženju, bo tokrat ostala nedotaknjena, saj letalnice niso vključene v program svetovnih prvenstev v nordijskem smučanju. »Sicer smo razmišljali, da bi bili prvič v zgodovini tudi poleti del nordijskega prvenstva. A je bila končna ocena takšna, da je bolje obdržati program tak, kot je,« je pojasnil Tomaž Šušteršič. Ljubitelji poletov bodo svojo priložnost dobili na finalu sezone za svetovni pokal, ki ga bo Planica gostila zadnji marčevski dan oziroma prvi konec tedna v aprilu.

Večinoma navijači iz tujine

Prireditelji svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju v Planici pričakujejo več kot polovico obiskovalcev iz tujine. »Večinoma bodo to Skandinavci, predvsem zaradi smučarskega teka, Norvežani bodo prišli tudi zaradi skokov in nordijske kombinacije. Poljaki zaradi skokov. Srednja Evropa zaradi vsega po malem. Obiskovalci iz okoliških držav pa se bodo dogodka udeležili zaradi njegove veličine,« je povedal Šušteršič. Koliko gledalcev pričakuje na dan? »Meja je med 15.000 in 20.000. Pridobili smo še dodatne površine okrog izteka Bloudkovih skakalnic. Ko bo v uporabi srednja naprava, bo možno spremljati tekmo tudi iz izteka velike in obratno. V drugem tednu, ko se bomo poslovili od srednje skakalnice in se prestavili na veliko, bomo spremenili tudi prostor za gledalce – izkoristil se bo iztek srednje skakalnice za navijače, ki bodo prišli na tekmo na veliki napravi.«

Cene vstopnic so prilagodili razmeram na trgu oziroma podražitvam. Na voljo so enodnevne ali večdnevne vstopnice. Kart zgolj za eno tekmo ni v prodaji. »Prizorišče je zgoščeno. Vse se bo dogajalo v neposredni bližini. Nakup enodnevne vstopnice pomeni, da ti pripada ogled vseh tekem v tem dnevu. Zato so tudi cene različne, saj je v enem dnevu različno število preizkušenj,« je razkril sogovornik. Za najcenejšo dnevno vstopnico je treba odšteti 15 evrov, v tem primeru gre za kvalifikacijski dan, za najdražjo 64 evrov – ta pokriva končne odločitve v nordijski kombinaciji (moški), smučarskem teku (skiatlon, ženske) in smučarskih skokih (ženske ekipno, moški posamično na srednji skakalnici), torej omogoča ogled štirih tekem. Navedene cene veljajo za stojišča. Večdnevne vstopnice stanejo med 152 evri (3-dnevna) in 490 evri (11-dnevna). Otroci do šestega leta si bodo tekme lahko ogledali brezplačno, za tiste med sedmimi in štirinajstimi leti pa bo veljal 50-odstotni popust. »V vstopnico je všteti tudi program v t. i. areni zabave. Gostje tako lahko preživijo ves dan v Planici, kjer bo poskrbljeno za vse – od športnih užitkov, zabavnega programa do hrane in pijače,« je generalni sekretar opisal ponudbo v dolini skakalnic. V Kranjski Gori bodo uredili nordijski park, v katerem bodo podelitve odličij, in sicer v šestih večerih ob 20.23.

Trajnostno naravnani

Planiški dogodek, ki je dobil tudi svojo maskoto, to je čaplja Vita, bo trajnostno naravnani: »Tako okoljsko kot družbeno in ekonomsko. To želimo ohraniti tudi za prihodnje prireditve v Planici.« Obiskovalcem bo prevoz omogočen le do krožišča v Ratečah, zadnji poldrugi kilometer pa bo treba prepešati. »Spodbujamo tudi vožnjo z vlakom do Jesenic, naprej pa jih bomo mi organizirano prepeljali do Planice, kot tudi, da prehodijo razdaljo od Kranjske Gore do Planice in si s tem zagotovijo bonitete na prizorišču,« je dodal Tomaž Šušteršič, zadovoljen tudi z odzivom na poziv prostovoljcem. V manj kot dveh mesecih so prejeli več kot 700 prijav iz 17 držav. Veseli ga, da se ljudje poistovetijo s to prireditvijo in želijo biti del lepe športne zgodbe, ki je veliko več kot to: »Planiški dogodki niso samo šport, obiskovalcem ponudijo tudi naravne lepote, povezovanje kultur, prikaz gospodarskih in turističnih potencialov, čezmejno sodelovanje in še mnogo več.«

Eden od sloganov organizatorjev je: Dobrodošli doma, dobrodošli v Planici. Obiskovalce nagovarjajo, naj se v Planici počutijo kot doma. Prekrasna naravna kulisa z bogato športno zgodovino hitro prevzame prav vsakega.

Mojca Finc

Foto BOBO

KLIK KLIK

4. 2. 2022

SLAVNOSTNO ODPRTJE
ZIMSKIH OLIMPIJSKIH IGER
V PEKINGU 2022
foto: arhiv OKS

SLOVENIJA

**OLIMPIJSKI KOMITE SLOVENIJE
ZDRUŽENJE ŠPORTNIH ZVEZ**

Priznanja OKS – ZŠZ

v letu 2022

PREGLED PREJEMNIKOV PRIZNANJ OKS V 2022

OLIMPIJSKA PLAMENICA:

- za osvojeno medaljo na igrah poletne ali zimske olimpiade
- za dosežen olimpijski rekord

ZLATA PLAKETA - trenerji športnikov, ki prejmejo veliko statuo

PRIIMEK	IME	ŠPORTNA PANOGA	DISCIPLINA	MESTO	RANG TEK.	TRENER
BOGATAJ	URŠA	SMUČANJE – SMUČARSKI SKOKI	normalna skakalnica	1	OI	Zoran Zupančič
PREVC ZAJC KRIŽNAR BOGATAJ	PETER TIMI NIKA URŠA	SMUČANJE – SMUČARSKI SKOKI	normalna skakalnica/ mešana ekipa	1	OI	Zoran Zupančič, Robert Hrgota
KRANJEC	ŽAN	SMUČANJE – ALPSKO	veleslalom	2	OI	Klemen Bergant
MASTNAK	TIM	SMUČANJE – DESKANJE	paralelni veleslalom	2	OI	Robert Mastnak
PREVC KOS PREVC ZAJC	CENE LOVRO PETER TIMI	SMUČANJE – SMUČARSKI SKOKI	velika skakalnica/ ekipno	2	OI	Robert Hrgota
KOTNIK	GLORIA	SMUČANJE – DESKANJE	paralelni veleslalom	3	OI	Franc Sitar
KRIŽNAR	NIKA	SMUČANJE – SMUČARSKI SKOKI	normalna skakalnica	3	OI	Zoran Zupančič

Častne listine OKS-ZŠZ za leto 2022

MARJAN LAH

ZA ŽIVLJENJSKO DELO NA PODROČJU ŠPORTA IN MEDIJEV

DR. RADO PIŠOT

ZA DOLGOLETNO DELO V ŠPORTU IN PRISPEVEK K RAZVOJU
ŠPORTA V SLOVENIJI

JOŽE MERMAL

ZA DOLGOLETNO DELO V ŠPORTU IN PODORO
SLOVENSKEMU ŠPORTU

VESELKA PEVEC

VRHUNSKA ŠPORTNICA PO ZAKLJUČKU TEKMOVALNE
KARIERE

FRANC PINTER

VRHUNSKI ŠPORTNIK PO ZAKLJUČKU TEKMOVALNE KARIERE

**ZVEZA ZA ŠPORT INVALIDOV SLOVENIJE –
SLOVENSKI PARALIMPIJSKI KOMITE**
OB 60-LETNICI DELOVANJA

VELIKA STATUA:

- za doseženo 1.-3. mesto na svetovnem prvenstvu v olimpijski disciplini v absolutni konkurenci ali dosežen svetovni rekord v isti disciplini
- za doseženo 1. mesto v končni uvrstitvi svetovnega pokala v olimpijski disciplini v absolutni konkurenci
- za doseženo 4. do 6. mesto na olimpijskih igrah
- za osvojen medaljo na paralimpijskih igrah invalidov

ZLATA PLAKETA - trenerji športnikov, ki prejmejo veliko statuo

PRIIMEK	IME	ŠPORTNA PANOGA	DISCIPLINA	MESTO	RANG TEK.	TRENER
ČEH	KRISTJAN	ATLETIKA - STADIONSKA	disk	1	SP	Gerd Kanter
VODIŠEK	TONI	JADRANJE	formula kajt	1	SP	Rajko Vodišek
SLOKAR	ANDREJA	SMUČANJE – ALPSKO	slalom	5	OI	Boštjan Božič
KLINEC	EMA	SMUČANJE – SMUČARSKI SKOKI	normalna skakalnica	5	OIG	Zoran Zupančič
GLOJNARIČ	LEJA	ATLETIKA GLUHI	sedmerboj	1	OIG	Iztok Glojnarič
BREGANSKI	IRIS	ATLETIKA GLUHI	sedmerboj	3	GTV-	Mojca Breganski
POGAČAR	TADEJ	KOLESARSTVO - cestno	etapna dirka	2	TDF	Andrej Hauptman

PLAKETE OKS-ZŠZ za leto 2022

BRANKO ŽNIDARIČ

ZA DOLGOLETNO DELO V ŠPORTU
LJUBLJANA, 17. OKTOBER 2022

DANILO PRUŠNIK

ZA DOLGOLETNO DELO V ŠPORTU
LJUBLJANA, 17. OKTOBER 2022

EMA ZAJC

ZA DOLGOLETNO DELO V ŠPORTU
LJUBLJANA, 17. OKTOBER 2022

JANEZ BUKOVNIK

ZA DOLGOLETNO DELO V ŠPORTU
LJUBLJANA, 17. OKTOBER 2022

IVAN BREZNIK

ZA DOLGOLETNO DELO V ŠPORTU
LJUBLJANA, 17. OKTOBER 2022

SIMON OGRAJENŠEK

ZA DOLGOLETNO DELO V ŠPORTU
LJUBLJANA, 17. OKTOBER 2022

ANDREJ CEVC

ZA DOLGOLETNO DELO V ŠPORTU
LJUBLJANA, 17. OKTOBER 2022

IVAN GERJEVIČ

ZA DOLGOLETNO DELO V ŠPORTU
LJUBLJANA, 17. OKTOBER 2022

ZDENKA KATKIČ

ZA DOLGOLETNO DELO V ŠPORTU
LJUBLJANA, 17. OKTOBER 2022

DR. STANISLAV PINTER

ZA PRISPEVEK K UVELJAVLJANJU VREDNOT
IN FAIR PLAYA V ŠPORT
LJUBLJANA, 17. OKTOBER 2022

Karierni center za športnike

Šport je eno ključnih družbenih področij, ki povezuje posameznika in družbo tudi pri drugih dejavnostih, od mladih nog do starosti, zato pri OKS – ZŠZ športnika obravnavamo celostno in v vseh življenjskih obdobjih. Tako smo v strategiji OKS – ZŠZ za obdobje 2014–2024 zapisali, da je OKS – ZŠZ osrednja športna organizacija v Republiki Sloveniji, ki povezuje in usklajuje interese v civilni športni sferi, uveljavlja vrednote olimpizma, v partnerstvu z državo in gospodarstvom pa ustvarja optimalne razmere za celovit razvoj in podporo športnikom v različnih obdobjih. Ob prizadevanju za ustvarjanje čim boljših razmer za doseganje vrhunskih rezultatov ne smemo pozabiti na drugi del pomembnih nalog, ki so vezane na zagotavljanje statusnih pravic športnikov in pripravo športnikov na njihovo kariero po koncu športnotekmovalnega udejstvovanja

Vrhunski športniki so s svojimi dosežki eni od najpomembnejših ambasadorjev Slovenije v svetu. Ko so na vrhuncu kariere, se z njimi poistovetimo in imajo na voljo veliko podpore z več strani. Ko pa začnejo prehajati v kariero po tekmovalnem obdobju, naletijo na mnoga vprašanja in izzive. Prav zato se je OKS – ZŠZ angažiral in že pred mnogimi leti začel programe, v katerih lahko športniki svoje izkušnje, znanja in talente razvijajo naprej, ter si prizadeval, da se vzpostavi podlaga za dvojno kariero vrhunškega športnika. Gre predvsem za ustrezen dostop do izobraževanja in tudi razširitev možnosti prehoda na trg dela.

Od leta 2014 je bilo na ravni države sprejetih pet pomembnih dokumentov, ki zagotavljajo strateško in zakonodajno podlago za dvojno kariero športnikov: nacionalni program športa in izvedbeni načrt športa (sprejeta leta 2014), zakon o premostitvenem zavarovanju poklicnih in vrhunskih športnikov (sprejet leta 2015), zakon o športu ter zakon o dodatku k pokojnini za delo in izjemne dosežke na področju športa (sprejeta leta 2017). To in z drugimi aktivnostmi na OKS – ZŠZ je v našem skupnem interesu, da se vsi športniki in športnice razvijajo v celovite osebnosti, ki ne bodo navduševali le med športno kariero, ampak bodo tudi po njenem koncu aktivni in uspešni državljani, ki s svojim zgledom, izkušnjami, razgledanostjo, trdim delom in znanjem krepijo pozitivne vrednote družbe. To mora biti v javnem interesu države in družbe kot celote. V tem kontekstu je na podlagi že obstoječih programov podpore

Vid Kavtičnik, David Miklavčič, Jernej Damjan in Raša Sraka (z leve proti desni)

športnikov v letu 2020 OKS – ZŠZ v okviru oddelka za vrhunski šport vzpostavil Karierni center za športnike, kjer so združeni vsi programi dvojne podpore športnikom. Pri vseh programih pa gre še vedno za sodelovanje s Slovensko olimpijsko akademijo, Komisijo športnikov in tudi Klubom slovenskih olimpijcev. Načrtovano izvajamo programe za neposredno podporo športnikom (štipendije, študij na daljavo, usklajevanje zaposlovanja v javnem sektorju, razvoj kadrov v športu, izvajanje delavnic za športnike, šolnine) in tudi programe za posredno podporo (športni oddelki, certifikat športnikom prijazno izobraževanje, sodelovanje z MIZŠ in izobraževalnimi ustanovami za zagotavljanje ustrezne podpore športnikom v izobraževanju, promocija pomena vključevanja športnikov v izobraževalne sisteme, tutorstvo) in druge aktivnosti.

V okviru kariernega centra pomagamo pri usklajevanju športnih in študijskih vsebin, vodimo projekte, ki so namenjeni športnikovim potrebam, ter iščemo sistemske rešitve za še boljši razvoj tega področja. Pri tem se povezujemo s številnimi športnimi in izobraževalnimi ustanovami in organizacijami v Sloveniji in tujini. Športnike obravnavamo z več vidikov in si prizadevamo, da se bodo ob naši podpori, podpori staršev, trenerjev, prijateljev in tudi z lastnim prizadevanjem razvili v uspešne športnike ter pozneje v prepoznane in cenjene športne osebnosti. Karierni prehod vrhunškega športnika obravnavamo v različnih starostnih obdobjih z namenom, da različni podporni

programi in dodatna znanja, ki jih športnik pridobi v procesu dvojne kariere, omogočajo konkretne rešitve, ki rešujejo to problematiko in športniku pomagajo pri lažji vključitvi na trg dela. Obenem pa športnik ni postavljen pred odločitev o nadaljevanju in obsegu svoje športne kariere. S tem varujemo njegov položaj in mu omogočamo izobraževanje ali delo oziroma lažji prehod na novo poklicno pot po končani športni karieri.

Ob tem je treba posebno pozornost nameniti tudi Komisiji športnikov pri OKS – ZŠZ in Klubu slovenskih olimpijcev, ki skrbita za izvajanje pravic in dolžnosti športnikov, podporo olimpijcem in športnikom, prizadevanje za uveljavljanje športnih vrednot ter promocijo in razvoj športa ter olimpiзма in prizadevanje za zaščito pravic, povezanih z olimpijskimi igrami, podpirata etiko v športu, boj proti uživanju nedovoljenih poživil ter uporabi drugih nedovoljenih sredstev v športu in skrb za okolje. Poleg tega

KŠ še posebej skrbi za:

- nadaljnje vključevanje predstavnikov vrhunskih športnikov v odločitvenih organih športnih organizacij
- vzpostavljanje komisij športnikov v okviru NPŠZ
- implementacijo deklaracije o športnikovih pravicah in odgovornostih (Athletes' Rights and Responsibilities) v nacionalni kontekst
- zagotavljanje podpore pri dostopu do vsebin in virov Komisije športnikov MOK, platforme Athlete365 in delavnic za športnike
- podporo aktivnosti in programov MOK
- spodbujanje sodelovanja in komunikacije s športniki
- organizacijo nacionalnega foruma športnikov
- podporo nacionalnemu programu za omogočanje kariernih prehodov in programa Athlete365 Career+; KSO pa skrbi posebej za:

- skrb za razvoj, spodbujanje in zaščito olimpijskega gibanja v Sloveniji v skladu z olimpijsko listino, zastopanje interesov olimpijcev ter izvajanje nalog in aktivnosti, ki jih olimpijci prepoznajo kot podporo celostnemu razvoju športnikov in primerni obravnavi športnikov v različnih obdobjih
- vodenje dialoga med olimpijci za usklajevanje vsebin, ki so pomembne za olimpijce znotraj OKS – ZŠZ, na državni ravni in v lokalnem okolju
- sodelovanje z mednarodnimi organizacijami za prenos dobre prakse v Slovenijo in zastopanje interesov slovenskih olimpijcev v mednarodnih organizacijah
- zastopanje interesov olimpijcev v okolju organov in delovnih teles OKS – ZŠZ ter v drugih organizacijah in institucijah na mednarodni, nacionalni in lokalni ravni
- organizacijo srečanj olimpijcev
- vključevanje olimpijcev v športne, izobraževalne, družabne in druge prireditve in dogodke ter podporo pri izvajanju dejavnosti olimpijcev
- promocijo športnega obnašanja in ravnanja ter promocijo olimpizma
- zagotavljanje podpore mladim športnikom pri celovitem razvoju ter na področju izobraževanja, neformalnega in formalnega usposabljanja in zaposlovanja
- spodbujanje aktivnega življenjskega sloga in zdravega načina življenja
- sodelovanje pri dobrodelnih in humanitarnih programih in aktivnostih
- podeljevanje certifikatov OLY
- vključevanje v olimpijsko baklo
- sodelovanje z WOA – Svetovnim združenjem olimpijcev.

Z novim pravili OKS – ZŠZ, ki bodo operativno uresničena v prihodnjem letu, dajemo še večji pomen športnikom s

svojim stebrom v strukturi OKS – ZŠZ. Poglavitni namen bo s programi dvojne kariere razvijati vseživljenjsko odličnost posameznega športnika v smeri njegovih ciljev na športnem področju, pri izobraževanju in poznejši vključitvi na trg delovne sile. To počnemo in bomo še naprej počeli s strokovnim načrtovanjem ter organizacijo optimalnih razmer za dvojno kariero vrhunskih športnikov, posredovanjem med vsemi pomembnimi deležniki na področju dvojne kariere, predvsem pa v vrhunskem športu, izobraževanju in ekonomiji, vzpostavljanju komunikacije, informiranju in podajanju informacij športnikom.

OKS – ZŠZ se zaveda, da je zaključek športne kariere eden izmed športnikovih pomembnejših dogodkov v življenju. Športno identiteto namreč športnik gradi ves čas kariere in temu posveča velik del življenja. Zahtevam treningov in drugim aktivnostim za doseg čim boljšega športnega dosežka podreja način življenja, prilagaja druga področja in upa, da se mu športne sanje uresničijo. Tak način življenja lahko traja leta, tudi desetletja, in ob zaključku kariere pride do vrzeli in vprašanja, kako naprej. Športnik se sooča z drugo identiteto, ki mu ni znana, in čeprav ob zaključku kariere spozna, da veliko zna, da ima zelo dobre osebnostne lastnosti in je učinkovit, žal kmalu ugotovi, da premalo na področjih, ki so pomembna v nadaljevanju poti. Kdor že v času športne kariere ni vsaj nekaj časa namenil drugim življenjskim vlogam, se sooča tudi z osebno krizo, saj močna športna identiteta lahko povzroči težavni prehod prilagoditve na drugo – pošportno identiteto. Prav tako je zaključek športne kariere sestavljen iz različnih dejavnikov in ga vsak športnik doživlja drugače, saj se kariere razlikujejo (vzponi, padci, uspehi, drugi dogodki) in s tem tudi razmere za začetek nove kariere.

Borut Kolarič

Gloria Kotnik v družbi navijačev

Športnik mora imeti tudi veliko srce

Cilj vsakega tekmovalca je zmagati, doseči vrhunski rezultat. Nekateri športniki pa se temu cilju odpovejo, ker ne glede na ceno storijo nekaj, kar je prav. »Izjemno je, če pomagaš sotekmovalki, nasprotniku, drugi ekipi z gesto prijaznosti, korektnosti, četudi veš, da s tem izgubljaš prednost,« nam je uvodoma povedal Robert Perc, predsednik Ju-jitsu zveze Slovenije

Leta 2008 je bil izvoljen za generalnega sekretarja Evropske ju-jitsu zveze (JJEU), leta 2016 pa za predsednika. Od leta 2021 mu na tem položaju teče drugi mandat. Nekaj časa je bil tudi vršilec dolžnosti generalnega sekretarja in generalni direktor Svetovne ju-jitsu zveze (JJIF). Kot predsednik evropske zveze je po funkciji njen podpredsednik.

Na njegovo pobudo je JJEU pred desetletjem uvedla priznanje za ferplej na evropskih prvenstvih in mednarodnih turnirjih v Evropi ter jo leta 2019 nadgradila z letno nagrado za ferplej, poimenovano po nekdanjemu predsedniku JJEU Christianu Blareauju. Leta 2019 je JJEU podpisala sporazum o sodelovanju z Evropskim gibanjem za ferplej (EFPM).

Na čelu JJEU ste že drugi mandat. Kako bi ocenili dosedanje delo in uspehe na tem položaju in kaj načrtujete v prihodnje?

Jeseni 2021 smo imeli na Čatežu ob Savi volilno skupščino JJEU, ki se je zaradi covida-19 zamaknila za eno leto. V mešanici starih in novih obrazov ter pod geslom »Fair Play and Friendship«, ferplej in prijateljstvo, ki ga v evropski zvezi uporabljamo že nekaj let, smo zastavili načrte za naprej, predvsem o

V družbi predsednika OKS Bogdana Gabrovca in generalnega sekretarja Blaža Perka

sodelovanju s članicami in organizaciji tekmovalnj najvišjega ranga. Imamo 38 članic, kar nas ob azijski kontinentalni zvezi uvršča med nosilna stebra ju-jitsuja v svetu. Potekajo tudi dolgoletne aktivnosti, da bi postali olimpijski ali olimpijsko priznani šport.

Žal pa se je od volitev veliko spremenilo. Doma večkrat pogledam fotografijo kolegov iz Črne gore, Nemčije in Rusije, ki sem jih po skupščini peljal na ljubljansko letališče. Ustavili smo se v Gamelnah in se skupaj fotografirali. Ne bi si mislil, da se bo pol leta po tem zgodilo, kar se zdaj dogaja v Ukrajini, in da bo tako močno zarezalo v športno sfero in medsebojne odnose. Na žalost je tudi to življenje, a morda je vse skupaj še

bolj boleče zaradi izkušenj iz soseščine v devetdesetih letih in časa, ki je bil potreben, da so se nekatere rane zacelile, nekatere pa se ne bodo nikoli.

Tekmovalce nagrajujete tudi za ferplej. V večini športov se je nanj kar malce pozabilo.

Mnogo let je že tega, ko smo ugotovili, da je tedanji predsednik JJEU, že pokojni Christian Blareau, poznal Mira Cerarja, saj sta bila oba aktivna v evropskem gibanju za ferplej (EFPM). Z Mirom smo se občasno srečevali na tekmovanjih, kot izjemno osebnost in velikega vzornika športnega obnašanja smo ga vabili na naša tekmovanja. Takrat sem bil generalni sekretar evropske zveze, Christian pa moj predsednik. Oba sta pustila neizbrisen pečat.

Ko smo se spoznali z dejavnostjo EFPM, smo v evropski zvezi ustanovili priznanje za športno potezo na EP. In tako se je začelo. Iskali smo trenutke navdiha, ki so dodana vrednost športa. Pri nas v borilnih veščinah je bilo še malce bolj zahtevno, saj je vsa naša dejavnost zgodovinsko prežeta z etiko in kodeksom obnašanja, zato je bilo še težje najti nekaj več. Ne samo spoštovanje tekmovalnih pravil in prijaznost, korektno obnašanje ipd. Nekaj več. Včasih je težko opisati, a ko vidiš, prepoznaš, da je to to. Drobne geste v trenutku navdiha, ko želiš pomagati drugemu, četudi sebi v škodo. In to najdemo skoraj na vsakem tekmovanju.

V Sloveniji želimo narediti še več za promocijo ferpleja. Nekatere panožne zveze so naredile že zelo veliko, nekatere ne. Izkušnje kažejo, da medalje štejejo, ferplej pa jih naredi še bolj žlahtne.

“Ko smo se spoznali z dejavnostjo EFPM, smo v evropski zvezi ustanovili priznanje za športno potezo na EP. In tako se je začelo. Iskali smo trenutke navdiha, ki so dodana vrednost športa.”

Je tega dovolj tudi v drugih športih?

Elementarni ferplej je vgrajen v vsak šport. Že igranje po pravilih pomeni spoštovanje do športa in vseh, ki v njem delujejo. Ker zgledi vlečejo, iščemo nekaj več. Zdi se mi, da so mediji in javnost postali bolj občutljivi do nešportnih potez in prepoznavajo, ko ne gre le za osnovni ferplej, temveč včasih posameznik nezavedno naredi korak več, ki najprej osupne, nato pa ustvari trenutek zadoščenja, ko ugotoviš, da tega posameznika ali ekipe ne odlikuje le izjemna športna pripravljenost, temveč tudi veliko srce. To pa je dar športa celotni družbi. Zgled. Navdih.

Kaj sicer pogrešate v vrhunskem športu v Sloveniji?

Malce več enakopravne zastopanosti športov v medijih. Mladinski pogoni in neolimpijski športi smo precej zapostavljeni. Tudi javna televizija in radio tekmujeta z bolj komercialno usmerjenimi mediji, pri katerih so tržne zakonitosti takšne, kakršne so. Nekateri športi zanje nismo tako zanimivi, čeprav imamo vrhunske rezultate na

“Pogrešam malce več enakopravne zastopanosti športov v medijih. Mladinski pogoni in neolimpijski športi smo precej zapostavljeni.”

Robert Perc v službi

Evropska ju-jitsu zveza je Miroslava Cerarja kot izjemno osebnost in velikega vzornika športnega obnašanja vabila na svoja tekmovanja.

Predsednik Evropskega sveta Donald Tusk je v okviru turneje po državah na balkanski migrantski poti obiskal sprejemni center za begunce v Dobovi, 2.3.2016. Foto STA

“Naša vizija je nadaljevati z združevanjem veščin in športov, ki jim rečemo ju-jitsu (jiu-jitsu, ju-jutsu), saj smo si med seboj različni, a tudi sorodni.”

EP in SP, da ne omenjam svetovnih iger, olimpijskih iger neolimpijskih športov, od koder smo se letos vrnili z zlato in bronasto medaljo. Se mi pa zdi, da ima naša krovna športna organizacija v zadnjih letih več posluha za neolimpijske športe in manjše članice, kar je zelo pozitivno. To krepi povezovalni duh med športi, ki smo si zelo različni, a imamo tudi skupne točke. Znamo goreče navijati in se veseliti uspehov športnic in športnikov, ne glede na panogo ali disciplino.

Kakšna je vizija Ju-jitsu zveze Slovenije?

Ju-jitsu v Sloveniji obstaja že več desetletij. Res je, da je bil v preteklosti zaradi široke palete samoobrambnih veščin značilna borilna veščina v policiji, vendar se je v devetdesetih letih to začelo spreminjati. Veščina se je čedalje bolj odpirala navzven. Naša vizija je nadaljevati z združevanjem veščin in športov, ki jim rečemo ju-jitsu (jiu-jitsu, ju-jutsu), saj smo si med seboj različni, a tudi sorodni. Nekateri smo ubrali bolj amatersko športno filozofijo, drugi delajo z nekaj več poslovnega občutka. Kot nacionalna panožna športna zveza, članica OKS – ZŠZ, skrbimo za ustrezno usposabljanje strokovnih kadrov, kar morda v kakšni drugi disciplini ali panogi ni tako pomembno. Pri tem nas čaka še nekaj dela, zato smo v slovenski zvezi na letošnjih volitvah pomladili upravni odbor in privabili nekaj zanesenjakov z drugačnimi izkušnjami, da bi naredili korak naprej.

Ob uspehih se povečujejo tudi stroški. Mednarodna zveza prihodnje leto julija organizira svetovno člansko prvenstvo v Mongoliji, avgusta pa kadetsko in mladinsko v Kazahstanu. Že zdaj si belimo glave, kako pripraviti in odpeljati reprezentanco na ti tekmovalni. V kratkem časovnem obdobju bomo imeli izjemno visoke stroške. Seveda brez razpisov Fundacije za šport in letnega programa športa vsega tega ne bi zmogli.

Miroslav Cvjetičanin

KLIK KLIK

7. 6. 2022

JEKLENI POLIGONI
PO SLOVENIJI

V sodelovanju s skupino SIJ – Slovensko industrijo jekla in ambasadorko Petro Majdič smo po Sloveniji do sedaj postavili že 19 jeklenih poligonov za vadbo na prostem. Poiščite najbližjega svojemu domu in se na njem razgibajte tudi vi (sijpoligoni.olympic.si).
foto: Aleš Fevžer

Ura gibanja na dan odžene zdravnika stran

Slovenski šport je izjemen. To se morda sliši izpeto, vendar drži. Dosežke vrhunskih športnikov nam zavidava marsikatera športno bolj razvita država, je med drugim povedala Taja Škorc, ki je na Olimpijskem komiteju Slovenije zaposlena kot direktorica oddelka za šport za vse in šport na lokalni ravni.

Z njo smo se pogovarjali o pomembnosti Evropskega tedna športa in o tem, kaj je športna zaveza, ki vsako leto med športno aktivne, v športno rekreacijo, privablja vse več ljudi.

Kaj je bistvo Evropskega tedna športa, kdo je bil njegov pobudnik in koliko časa poteka v Sloveniji?

Evropski teden športa je iniciativa Evropske komisije, nastala kot odgovor na upadanje deleža športno aktivnih v Evropi in svetu. Vsako leto v času od 23. do 30. septembra promovira aktivnejši in bolj zdrav način življenja. Šport ima velik vpliv na posameznika in družbo. Ne le da krepi telesno in duševno zdravje, med starejšimi in še posebej v času epidemije se je izpostavil tudi velik pomen športa za krepitev socialnega zdravja, saj se v športu družimo, spoznavamo ljudi, se povezujemo. Šport je tudi odlično sredstvo inkluzije.

Slovenija je del te vseevropske iniciative od začetka leta 2015. OKS – ZŠZ je letos že osmo leto zapored kot nacionalni koordinator vodil aktivnosti povezovanja različnih deležnikov, ki skrbijo za zdrav življenjski slog, je organizator brezplačnih prireditev in nagovarja vse izvajalce, da še posebej v tem tednu ponudijo čim več brezplačnih promocijskih vadb in drugih aktivnosti, ki potekajo pod sloganom #BeActive. Vse skupaj podpremo s promocijskimi kampanjami in komunikacijskimi aktivnostmi, ki ozaveščajo o pomenu redne športne vadbe in telesne dejavnosti ter spodbujajo h gibanju.

Dodatno pozornost je Evropskemu tednu športa prinesla tudi razglasitev državnega praznika. Dan slovenskega športa od leta 2020 praznujemo 23. septembra, na dan otvoritve Evropskega tedna športa. To nam zagotavlja pomembno pozornost medijev in vse slovenske populacije, saj je praznik športa v Sloveniji res izvrstno sprejet.

Koliko ljudi v tem tednu spravite v gibanje?

Kampanjo vodimo nacionalno, a hkrati skrbimo, da se iniciativa karseda učinkovito implementira tudi v lokalnem okolju. Letos je bilo na spletnem mestu registriranih 257 dogodkov, na katerih je aktivno sodelovalo več kot 58.000 posameznikov. Pred epidemijo nam je uspelo aktivirati skoraj 150.000 udeležencev, zdaj je zaradi različnih ukrepov ta številka precej nižja. Opažamo tudi, da je več ljudi, ki so aktivni neorganizirano, zato oblikujemo različna priporočila za samostojno vadbo, ki jih delimo skozi vse leto.

Kakšen je vaš osebni pogled na ta teden? So kakšne pomanjkljivosti?

Evropski teden je odlična iniciativa in se pomembno povezuje in podpira aktivnosti OKS – ZŠZ, ki s spodbujanjem k redni telesni aktivnosti potekajo vse leto. Tudi koledarsko je teden primerno izbran, saj je september tisti čas v letu, ko se klubi in društva želijo predstaviti in vabijo k včlanitvi v svoje športne programe.

Kar smo si na začetku želeli, je poenotenje vseh ponudnikov športnih aktivnosti, da bi ravno v tednu med 23. in 30. septembrom ponudili dan odprtih vrat. To nam ni povsem uspelo, saj marsikateri ponudnik športnih programov izvaja promocijo v prvih tednih septembra. Pozitivna stran tega pa je, da je športno obarvan cel mesec, ne le zadnjih sedem koledarskih dni.

Še vedno ostaja največji izziv aktivirati tisti del populacije, ki je povsem neaktiven. Ta delež se tudi iz leta v leto povečuje, v Sloveniji sicer precej počasneje od evropskega povprečja, a to si moramo priznati. Tu očitno potrebujemo druge ukrepe.

“Še vedno ostaja največji izziv aktivirati tisti del populacije, ki je povsem neaktiven. Ta delež se tudi iz leta v leto povečuje, v Sloveniji sicer precej počasneje od evropskega povprečja, a to si moramo priznati. Tu očitno potrebujemo druge ukrepe.”

Je eden od teh tudi športna zaveza?

Športna zaveza je posebna digitalna kampanja, ki smo jo na OKS – ZŠZ začeli letos septembra in s katero smo skušali ljudi spodbuditi, da sprejmejo svoje zaobljube že pred novim letom. Kot športno zavezo smo poimenovali zaobljubo posameznika, da bo šport vključil v svoj vsakdan do te mere, da bo imela vadba pozitivne učinke na njegovo zdravje. Ob tem smo ljudem sporočali, koliko in kako intenzivna mora biti vadba, da bo zagotovila pozitivne učinke. Priporočila smo v sodelovanju s Fakulteto za šport oblikovali za različne družbene podskupine: od nosečnic, predšolskih in šolskih otrok vse do starejših in kroničnih bolnikov.

Kakšno je vaše mnenje o zavezi?

Telesna neaktivnost je ena izmed treh največjih nevarnosti sodobne družbe, saj močno poveča tveganje za razvoj številnih bolezni. Med razlogi za telesno nedejavnost najpogosteje navajamo pomanjkanje časa, motivacije. S časom pa vemo, kako je, gre za vprašanje prioritete. Zadnji podatki raziskave Eurobarometer, objavljene septembra letos, kažejo, da se tudi v športu razslojujemo, vedno več ljudi je vsakodnevno aktivnih in na drugi strani vedno več nedejavnih. Poiskati moramo rešitve, ki bodo aktivirale 25-odstotni delež populacije, ki je povsem neaktiven, in k redni vadbi spodbudile 23-odstotni delež, ki je aktiven le nekajkrat mesečno.

Ko bomo ozavestili, da je za nas izjemno pomembno, da si vsak dan vzamemo eno uro za šport, ker bomo zaradi tega bolj zdravi, lažje izvajali vsakodnevna opravila in se ob športu tudi sprostili, obvladovali stres, potem bo vsakodnevna telesna dejavnost tako kot osebna higiena. Ob reku »jabolko na dan odžene zdravnika stran« moramo ozavestiti »ura gibanja na dan odžene zdravnika stran«.

“Med razlogi za telesno nedejavnost najpogosteje navajamo pomanjkanje časa, motivacije. S časom pa vemo, kako je, gre za vprašanje prioritete.”

Kakšno je vaše mnenje o slovenskem športu in slovenskih športnikih?

Slovenski šport je izjemen. To se sicer sliši precej izpeto, ampak drži. Dosežke vrhunskih športnikov nam zavida marsikatera športno bolj razvita država, tako glede na število prebivalstva kot po razpoložljivi infrastrukturi in seveda deležu sredstev, ki se vlagajo v šport.

Slovenski šport pa je v samem evropskem vrhu tudi glede na delež športno aktivnih. Vsaj trikrat tedensko se v Sloveniji športno udeležuje 52 odstotkov prebivalstva (povprečje EU 38 odstotkov), povsem neaktivne pa je 25 odstotkov populacije (povprečje EU 45 odstotkov). A to nas ne sme zadovoljiti, predvsem zato, ker podatki zadnjih desetih let kažejo, da se delež neaktivnih počasi, a vztrajno povečuje.

“Ko bomo ozavestili, da je za nas izjemno pomembno, da si vsak dan vzamemo eno uro za šport, ker bomo zaradi tega bolj zdravi, lažje izvajali vsakodnevna opravila in se ob športu tudi sprostili, obvladovali stres, potem bo vsakodnevna telesna dejavnost tako kot osebna higiena.”

Kakšna je prihodnost slovenskega športa? Kako se dela z mladimi v klubih in osnovnih šolah? Kako je s starejšimi, upokojenci? Katera starostna skupina je najbolj kritična in se najmanj športno udeležuje?

Seveda si vsi srčno želimo in verjamemo, da bodo vrhunski športniki še naprej dosegali tako izjemne rezultate v številnih panogah. To poganja razvoj celotnega športa. Lahko bi po principu kure ali jajca razpravljali o tem, kaj je bilo prej ali kaj je bolj pomembno: številni mladi v klubih ali vrhunski šport. Dejstvo je, da vrhunski uspehi športnikov motivirajo mlade in starejše, da se ukvarjajo s športom, odločevalce k vlaganju v šport in gradnji športne infrastrukture ter strokovni kader, da se razvija in išče nova znanja. Na drugi strani moramo seveda skrbeti, da se mladi vključujejo v šport, brez širokega podmladka tudi vrhunskih uspehov ne bo.

Taja Škorc je na OKS zaposlena kot direktorica oddelka za šport za vse in šport na lokalni ravni.

Po mojem mnenju imajo pri uspešnosti slovenskega športa največjo vlogo šolski šport in široka mreža športnih društev in klubov, izvajalcev športnih programov, ki delujejo neprofitno. Država mora skrbeti za razvoj športa, saj je šport v javnem interesu. Pa ne samo v osnovnih šolah, tudi kasneje v izobraževalnem sistemu – srednje šole in fakultete, kjer šport sploh ni obvezen del učnih načrtov. Predvsem pri dekletih v obdobju adolescence delež telesno dejavnih močno upade. V svetovnem merilu kar 84,7 odstotka deklet ne izpolnjuje priporočil o telesni dejavnosti. Pri fantih je ta delež 77,6-odstoten.

“Dejstvo je, da vrhunski uspehi športnikov motivirajo mlade in starejše, da se ukvarjajo s športom, odločevalce k vlaganju v šport in gradnji športne infrastrukture ter strokovni kader, da se razvija in išče nova znanja.”

Športni programi klubov, ki so usmerjeni v razvoj tekmovalnega rezultata, so dobri. Po moji presoji pa bi morali spodbuditi klube, da razširijo svojo ponudbo z rekreativnimi programi. Na ta način bi otroke, ki se ne usmerjajo v tekmovalni in vrhunski šport, ohranjali vključene v klube in športne programe. Hkrati bi morali ponuditi programe za družine, odrasle in upokojece. Ta segment je podhranjen in bi za klube lahko predstavljal priložnost. Zavedamo se, da obstaja problem strokovnega kadra in infrastrukture, a pogostejša razprava o tem bi lahko ponudila rešitve, saj programi zasebnikov kažejo, da tu je priložnost.

Posebno pozornost je treba namenjati ranljivim skupinam, kjer so deleži telesno dejavnih izrazito podpovprečni. Ne izstopajo le starejši, upokojeanci, temveč tudi ekonomsko šibkejši, ženske in zdravstveno ogrožena populacija. Zdravstveni sektor izvaja programe telesne dejavnosti za krepitev zdravja, a ocenjujem, da bi za učinkovitejše rezultate morali tudi na operativni ravni aktivneje sodelovati. Predvsem pri neaktivnih in zdravstveno ogroženih je strokovno vodena redna vadba še toliko bolj pomembna.

Miroslav Cvjetičanin

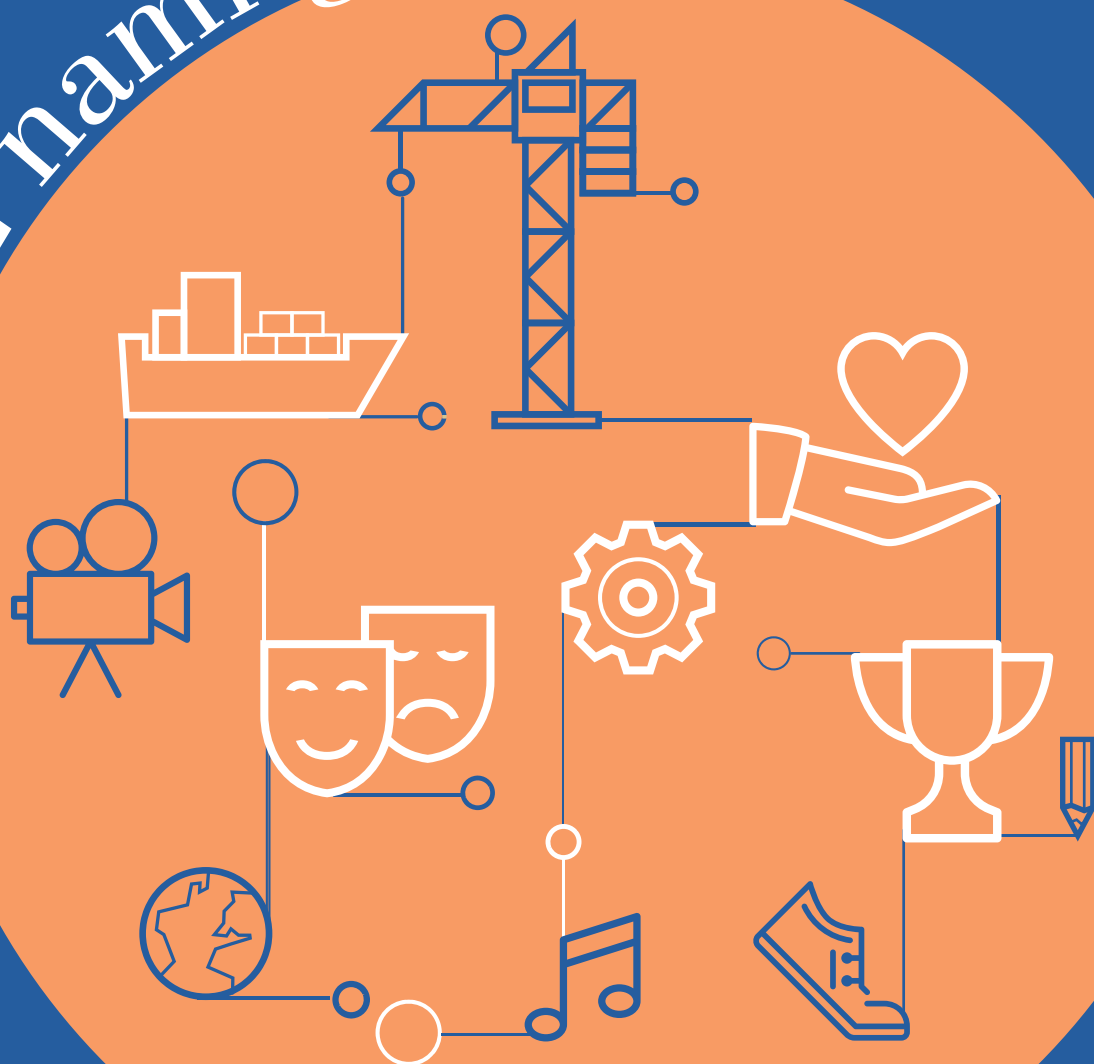
Port of Koper

SPONZOR

SPONZOR OLIMPIJSKEGA KOMITEJA SLOVENIJE

Z nami gre lažje

TAFISA je prišla v pravo državo

Grand hotel Union v Portorožu je med 8. in 12. junijem gostil 27. svetovni kongres Tafise z naslovom Šport za vse v spreminjajočem se svetu, ki je potekal v organizaciji OKS – ZŠZ in Športne unije Slovenije.

Tafisa, svetovna organizacija športa za vse, si tako kot OKS – ZŠZ že vse od leta 1991, ko sta bili obe organizaciji ustanovljeni, prizadeva osveščati in ohranjati zavedanje o pomenu, vlogi in vplivu športa za vse.

Portorož je bil nekaj dni središče izmenjave znanj in izkušenj ter iskanja novih idej. »Gostili smo 318 udeležencev, predstavnikov 173 organizacij iz 54 držav sveta, in kot organizacijski komite vložili veliko energije, da smo pripravili ta svetovni kongres, ki si ga bodo, glede na odzive udeležencev, zagotovo zapomnili za vse življenje,« je dejal mag. Janez Sodrznik, predsednik organizacijskega odbora Tafise.

Slovenija je predanost športu potrdila s časnim pokroviteljem kongresa, predsednikom republike Borutom Pahorjem, ki je kot velik podpornik športa prejel najvišje priznanje Tafise, Jürgen palm award. »Počaščeni smo, da je kongres Tafise v Sloveniji, in prepričani smo, da prihaja v pravo državo, ki šport tudi časti z državnim praznikom. Smo edini v Evropi,« je poudaril Borut Pahor.

»Šport je dober za telesno zdravje, pomemben kot preventiva številnih bolezni in odlično orodje za krepitev mentalnega zdravja. To je pomembno spoznanje, ki smo se ga naučili v težkem obdobju epidemije. Prav tako je bistven za socialno zdravje, saj prek športa spoznavamo druge, se družimo in to je dobro.« To je le ena od pomembnih misli o vlogi športa

Foto: Aleš Černivec

V času kongresa so članice TAFISE izvolile novo vodstvo, v katerem ima Slovenija dva predstavnika, mag. Janeza Sodrznika in Fiono Johnson. Sodrznik v funkciji zakladnika skupaj s predsednikom in generalnim sekretarjem TAFISE predstavlja najožje vodstvo organizacije.

za vse v sodobni družbi, ki so jih delili govorci, med njimi tudi predstavniki Mednarodnega olimpijskega komiteja, Svetovne zdravstvene organizacije in Unesca.

Nadaljevati, kar so začeli v Portorožu

V času kongresa so v Tafisi izvolili novo vodstvo. Novi predsednik Wolfgang Baumann je povedal: »Želim nadaljevati, kar smo začeli tukaj v Portorožu. Počaščen sem, da bom lahko naslednja leta vodil organizacijo Tafisa.« Popotnica za prihodnje ostaja posebna resolucija, ki so jo podpisali udeleženci kongresa. »V času številnih sprememb načina življenja, polarizacije družbe, grožnje svetovnemu zdravju in miru smo veseli, da so udeleženci

kongresa sprejeli naše sporočilo, da je stičišče vseh nas šport za vse in da lahko s športom naredimo veliko za boljši jutri,« je dejala predsednica programskega sveta, prof. dr. Maja Pajek.

Med kongresom so na ulicah Portoroža in Pirana potekali številni spremljevalni dogodki. OKS – ZŠZ in Skupina SIJ sta v Sečovljah v družbi vrhunskih jadralk Tine Mrak in Veronike Macarol odprla jekleni športni poligon za vadbo na prostem. Krajani Belega Križa so z zapuščino kongresa bogatejši za drevored zdravja in prijateljstva.

»Kongres je za občino Piran promocijsko izjemno pomemben. Zagotovo ta dogodek v Piranu ohranja veliko simboliko in pušča veliko sled,« je sklenil župan piranske občine Denio Zadkovič.

V Skupini SIJ hodimo, tečemo in kolesarimo za dobro počutje in za dober namen

Zaposleni v Skupini SIJ krepimo vezi med seboj tako v delovnem okolju kot pri prostočasnih dejavnostih. Povezuje in združuje nas tudi šport, zato ob sponzoriranju športa mislimo tudi na zaposlene in na naše družinske člane. Skozi sponzorska partnerstva z Olimpijskim komitejem Slovenije – Združenjem športnih zvez in s klubi v lokalnem okolju prebujamo jekleno voljo pri športnikih in pri svojih zaposlenih. Ponujamo številne možnosti rekreacije, tudi v okviru Športnega društva SIJ, ki združuje tri sekcije: tekaško, kolesarsko in sekcijo nordijske hoje. Namen društva je druženje zaposlenih in njihovih družin ter ukvarjanje s športom v skrbi za naše zdravje.

Člani ŠD SIJ delajo korake za male junake

Ob tem, ko naši sodelavci v okviru aktivnosti ŠD SIJ skrbijo za svoje dobro počutje, poskrbijo tudi za otroke iz lokalnih skupnosti, v katerih delujemo. Člani ŠD SIJ že nekaj let sodelujejo v dobrodelni akciji Delamo korake za male junake, v okviru katere zbirajo prehojene, pretečene in prekolesarjene kilometre, ki jih pretvorjene v evre doniramo lokalnim vrtcem, šolam ali drugim ustanovam, ki se ukvarjajo z mladimi.

Sprva so kilometre nabirali v okviru Ljubljanskega maratona, potem pa so leta 2020 koronske omejitve to preprečile. Toda z jekleno voljo so naši sodelavci premagali tudi to oviro. In zgodil se je virtualni izziv ŠD SIJ, letos že tretjič.

3. virtualni izziv ŠD SIJ pod črto: 38.087 kilometrov

Tudi 3. virtualni izziv ŠD SIJ so oplemenitili z dobrodelno akcijo Delamo korake za male junake. Začeli so 25. maja in ciljno črto virtualnega izziva pretekli na 26. ljubljanskem maratonu. V petih mesecih, kolikor je trajala akcija nabiranja kilometrov, so prehodili, pretekli in prekolesarili 38.087 kilometrov, od tega so 11.265 kilometrov naredili na organiziranih prireditvah v okviru letnega programa ŠD SIJ. Skupaj so zbrali 981 aktivnosti, sodelovala je več kot polovica članov ŠD SIJ. Letos so k sodelovanju povabili tudi predstavnike ustanov, ki so prejele donacijo.

Ponosni smo na svoje sodelavce, saj so zgled otrokom, ki so jim s svojimi koraki lahko pomagali, in hkrati tudi tistim, ki jih mika, da bi se pridružili dobri družbi ŠD SIJ.

Z jekleno voljo novim izzivom naproti!

Skupina SIJ je med prvimi prejemniki evropskega Certifikata aktivnega delovnega mesta WAC

Zaradi narave našega dela je spodbujanje in udejstvovanje zaposlenih v športnih in rekreativnih dejavnostih v okviru dela večji izziv kot v organizacijah, kjer delo poteka izključno v pisarniških prostorih. Že večkrat pa smo dokazali, da z jekleno voljo, iznajdljivostjo in odličnimi sodelovanjem z Olimpijskim komitejem Slovenije – Združenjem športnih zvez zmoremo zaposlenim omogočiti številne športne aktivnosti v okviru delovnega mesta. Zato je Skupina SIJ tudi med prvimi prejemniki evropskega Certifikata aktivnega delovnega mesta WAC, ki ga podeljuje Evropska zveza za šport podjetij (EFCS) ob podpori in sodelovanju devetih mednarodnih partnerjev, med katerimi je tudi OKS. To je priznanje, pa tudi zaveza, da bomo Sijevci še naprej čim več tekli, kolesarili, plaval, hodili, smučali, igrali odbojko, nogomet ... ter krepili zdravje in tudi medsebojne vezi.

Dan slovenskega športa

Praznikov se veselimo, še posebej če smo prosti

Slovenci ne moremo biti ponosni na poznavanje vseh praznikov, predvsem tistih, ki niso dela prosti. Drugače je 23. septembra. Dan slovenskega športa je v dobrih dveh letih od razglasitve dosegel večino Slovencev. Njegov namen je motivirati h gibanju in kot športni narod smo ga zelo hitro sprejeli.

Vse od 18. junija 2020, ko je državni zbor razglasil najmlajši državni praznik, smo ga obeležili trikrat. Praznik športa praznujemo 23. septembra, na dan, ko je na olimpijskih igrah v Sydneyju prvič v zgodovini samostojne Slovenije v čast olimpijskim prvaku Iztoku Čopu, Luki Špiku in Rajmondu Debevcu zaigrala Zdravljica. Dan slovenskega športa pa ni namenjen le spominu na vrhunske dosežke, ampak v prvi vrsti promovira zdrav način življenja in osvešča, da ima šport mnoge pozitivne učinke: krepi zdravje, vzgaja, spodbuja pozitivne vrednote in povezuje Slovenijo. Zato krovna športna organizacija kot pobudnik praznika vsako leto izvaja številne medijske aktivnosti in promocijske dogodke z namenom, da na dan slovenskega športa vsak Slovenec s telesno dejavnostjo izrazi svoj odnos do športa in gibanja.

OKS – ZŠZ je tudi letos organiziral osrednjo množično športnorekreativno prireditev, hkrati pa spodbujal športne in s športom povezane organizacije, da z dogodki, prireditvami in vadbami prispevajo k ponudbi prazničnega športnega koledarja. Število aktivnosti, ki jih organizatorji registrirajo na osrednji spletni strani

danslovenskegasporta.si, vsako leto raste; z 91 v letu 2020 do več kot 120 v letu 2022.

Šole in vrtci ga obeležujejo s športnim dnevom, domovi za starejše pa varovancem zagotovijo posebne gibalne aktivnosti, ki jih vodijo kineziologi. OKS – ZŠZ skupaj s številnimi izvajalci ponudi pester spored športnih aktivnosti.

Pomemben dogodek ob prazniku je predsednikov tek – simbolični tek pod pokroviteljstvom predsednika republike, ki smo ga prvič pripravili v Ljubljani leta 2021, letos pa je že v enajstih krajih po Sloveniji vključil 6.750 otrok. Letošnja novost je tudi Foksijev navijaški ples, ki ga vse od praznika otroci zelo radi plešejo.

Večina državljanov praznik preživi na delovnem mestu, zato je pomemben del posvečen delovno aktivnim. OKS – ZŠZ je v sodelovanju z regijsko pisarno Novo mesto organiziral športne igre zaposlenih, v letu 2022 pa pripravil tudi desetminutni voden aktivni odmor, ki je potekal prek zooma.

Vse leto nas na praznik športa spominja mobilna razstava v petih vsebinskih sklopih, ki ponujajo kratek pregled zgodovinskih okoliščin, dogodkov in osebnosti, ki so prispevali k razvoju slovenskega športa. Razstava je bila odprta ob prazniku 23. septembra 2021 pred predsedniško palačo, nato pa je potovala po Sloveniji in obiskala tudi rojake v zamejstvu.

Mladi športniki iz zamejstva ponovno skupaj

Po dvoletnem premoru so slovenska zamejska društva na koledar ponovno z veseljem umestila tradicionalno, že 44. srečanje slovenskih športnikov iz obmejnih dežel. Tokrat ga je gostila občina Kidričevo, kot soorganizator pa se je odlično izkazala Športna zveza občine Kidričevo.

Mladi športniki, ki zastopajo Združenje slovenskih športnih društev v Italiji, Slovensko športno zvezo v Avstriji, Zvezo Slovencev na Madžarskem in domačo Športno zvezo občine Kidričevo, so se na športnih igriščih pomerili v štirih panogah: nogometu, košarki, odbojki in namiznem tenisu. Seveda si vsi želijo zmagati, a ob športu je najpomembnejše tudi povezovanje.

»Na igre sem prišel, da bi zmagal. Tu je super vzdušje, s prijatelji veliko naredimo, se hecamo in družba je fina,« je ob

košarkarskem igrišču dejal 13-letni koroški Slovenec Timo, ki igra v Celovcu za športno društvo Koš.

»Naši športniki, ki govorijo slovensko, se tukaj družijo in navežejo stike s športniki iz drugih obmejnih dežel. Upam, da se bodo ta srečanja ohranjala še naprej, saj ne gre samo za šport, ampak za vez med mladimi Slovenci iz vseh obmejnih dežel,« je pomen srečanj izpostavil Miro Oražen, predstavnik Slovencev v Italiji, ki na igrah sodeluje že 42 let.

Športna zveza občine Kidričevo je v sodelovanju z lokalno skupnostjo poskrbela za odlično namestitev, organizacijo tekmovanj športnikov in družabni program. »Občina Kidričevo se lahko pohvali z največ športnimi površinami na prebivalca,« je dejala predsednica športne zveze Simona Gaiser. »Z veseljem ponudimo našo športno infrastrukturo: športno dvorano, nogometna igrišča, pa tudi park, kjer so se otroci lahko družili. Upam, da bodo ohranjali stike in se mogoče še kdaj vrnejo k nam,« je dodal podžupan Kidričevega Bogdan Potočnik.

Pomemben del otvoritvene slovesnosti so športne in kulturne točke, ki so zapisane v slovenski tradiciji.

Skoraj 200 športnikov se je po dveh letih premora znova srečalo v Kidričevem.

POPOLN MULTIKOLAGENSKI KOMPLEKS ZA AKTIVNE LJUDI

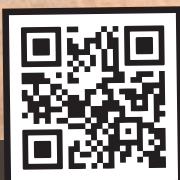
**POTRjeno S STRANI
PROFESIONALNIH
ŠPORTNIKOV**

PODPORA
SKLEPOM, KOSTEM
in VEZNIM TKIVOM

**SESTAVINE S KLINIČNO
DOKAZANIM
DELOVANJEM**

**IZDELEK
JE NASTAL
SKUPAJ Z**

Usposabljanje strokovnih delavcev v športu 2018–2022 s pomembnimi rezultati za njegov razvoj

Z letošnjo jesenjo se zaključuje evropski projekt Usposabljanje strokovnih delavcev v športu 2018–2022, ki ga je OKS – ZŠZ vodil s Planinsko zvezo Slovenije kot konzorcijskim partnerjem, vanj pa je bilo vključenih še 39 nacionalnih panožnih športnih zvez (NPŠZ) in drugih športnih organizacij. Po petih letih projekta, v katerem smo izkusili tako mirna obdobja, ko je vse potekalo bolj ali manj po načrtih, kot tudi precej nepredvidljiva, ko so se nam načrti iz dneva v dan postavljali na glavo, smemo trditi, da smo uspešno pripluli do cilja. Trudili smo se, da je bilo naše sodelovanje z vsemi deležniki – predstavniki NPŠZ, udeleženci dogodkov, predavatelji itd. – strokovno neoporečno, a čim bolj realno in življenjsko, saj smo temeljno poslanstvo prepoznali v zagotavljanju pomoči vsakemu, ki jo je potreboval.

V prvem letu izvedbe smo za uspešno oceno projekta morali doseči visoko zastavljene kazalnike, za kar so zaslužni tudi predstavniki NPŠZ, ki so se hitro odzvali na naše pozive k čimprejšnji izvedbi načrtovanih dogodkov. V začetnih mesecih smo vzpostavili spletno platformo za prijave na dogodke, ki nam je bistveno olajšala administrativne postopke. Upamo si trditi, da brez te platforme izvedba tolikšnega števila dogodkov ne bi bila mogoča. Prav gotovo je tudi to prispevalo k temu, da smo praktično vsem dogodkom, ki so jih NPŠZ želele izvesti, dali zeleno luč.

Po relativno mirnem ali, bolje rečeno, predvidljivem obdobju, ki je sledilo prvemu letu projekta, pa je izbruhnila pandemija covid-19, ki nas je skupaj s sofinancerjem projekta prisilila v iskanje alternativnih poti za izvajanje dogodkov. Ob soglasju ministrstva smo teoretični in deloma tudi praktični del vsebin izvajali na daljavo v e-učilnicah. Prehod z običajnega v prilagojeni način nam je povzročil nekaj tegob, a smo za to izkušnjo hvaležni, saj smo dokazali, da se v strogo začrtanih okvirih projekta s sodelovanjem vseh deležnikov lahko najde kvaliteten način izvedbe.

Na 281 dogodkih je sodelovalo 8665 ljudi

Ob koncu projekta lahko s ponosom povemo, da je pri 281 izvedenih dogodkih sodelovalo 8665 ljudi, od katerih jih je kar 92 odstotkov uspešno zaključilo bodisi s pridobitvijo usposobljenosti za delo v športu, če so bili vključeni v programe usposabljanja, bodisi z izboljšanjem znanja in kompetenc, če so bili vključeni v licenčne seminarje ali programe stalnega strokovnega usposabljanja. Pomembno pa je tudi dejstvo, da smo pri izvajanju dogodkov vsem NPŠZ zagotovili podporo pri prenovi programov usposabljanja. Opravljenih je bilo 821 strokovnih pregledov programov, v razvid, ki je javno dostopen na spletnih straneh ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, pa je trenutno vpisanih 167 programov.

Zavedamo se, da je večjo osveščenost mogoče doseči le z nenehnim obveščanjem javnosti, zato smo že med trajanjem projekta izvajali oglaševalske kampanje, da bi opozorili, kateri programi so javnoveljavni, kar pomeni, da dajejo kompetence za delo v športu, ter kako v javno dostopnem razvidu strokovnih delavcev v športu preveriti, ali smo vključeni v dejavnost, ki jo vodi kompetenten strokovni delavec. Da bo naše delo tudi po koncu projekta posvečeno športu, bomo seveda še naprej zagotavljali informacije o vpisu v razvid strokovnih delavcev v športu, ki ga morajo opraviti vsi izobraženi ali usposobljeni športni delavci, ozaveščali javnost o pomenu vadbe s kompetentnimi trenerji, na spletni strani usposabljanje.olympic.si pa smo že objavili uporabne povezave in primere obrazcev, ki naj bodo v pomoč NPŠZ in drugim.

Gregor Grbec

**JANJA
GARNBRET**
Olimpijska
prvakinja
v plezanju

**Spremljaj
RESNE
zgodbe.**

metropolitan.si
mesto navdiha

PRIPRAVLJENI NA AKTIVNO SEJEMSKO LETO!

Koledar sejmov: www.ce-sejem.si/sejmi

PRESTOLNICA TERMALNIH UŽITKOV

za sprostitev
po intenzivnih
treningih

Športna dediščina in Muzej športa

Zbiramo, raziskujemo, obujamo

Tiho in medijsko neopazno so oktobra v Slovenskem šolskem muzeju na Plečnikovem trgu v Ljubljani odprli razstavo Zbiramo, raziskujemo, obujamo. In zakaj v prostorih šolskega muzeja, če pa je njen nosilec Muzej športa (MŠ), ki domuje na Kopitarjevi cesti? Nesojeni centralni slovenski športni muzej je bil s sklepom prejšnje vlade januarja 2022 prenesen z Zavoda za šport Republike Slovenije (ZŠRS) Planica v Slovenski šolski muzej (SŠM) in novi časi naj bi bili potrjeni tudi s predstavitvijo eksponatov iz zbirk, ki so nastale v dvajsetih letih delovanja.

Muzej športa je bil, če na kratko spomnimo, ustanovljen z vladnim sklepom aprila 2000. Bil je nadaljevanje prvih poizkusov ustanovitve muzeja ali zbirke športne dediščine na Slovenskem, kajti na območju nekdanje Jugoslavije je slovenski šport v tem pogledu koracal za zagrebškim in beograjskim okoljem. V obeh mestih je zbiranje potekalo zlasti prek tedanjih fakultet za telesno kulturo in v Beogradu je muzej še vedno v okviru fakultete, medtem ko je v Zagrebu prerasel v samostojno institucijo, ustanovitelj pa je ministrstvo za kulturo. Danes postavljajo stalno razstavo; dobili so namreč prostore na ulici Ilica v središču Zagreba – žal jim je potres pred leti začasno prekril načrte, prav tako pa so se že pred tem kadrovsko okrepili. Dobršen del športne dediščine je bil še v jugoslovanskem času razstavljen tudi v novih prostorih zagrebške fakultete, danes kineziološke fakultete, ki je bila s katedro in predmetom o zgodovini športa pomembno izhodišče v nastajanju današnjega muzeja.

Podobno je bilo tudi v Ljubljani izhodišče težnje po muzeju v fakultetnem okolju in prepletanju s tedanjo krovno športno organizacijo Zvezo za telesno kulturo, ki se je leta 1990 preimenovala v Športno zvezo Slovenije in se leta 1994 združila z Olimpijskim komitejem Slovenije v današnjo organizacijo. V knjižnici Fakultete za telesno kulturo, danes šport (FŠ), so hranili zbirko športne

dokumentacije in fotografij ter tudi predmetov, medtem ko je bilo knjižno gradivo sestavni del knjižničnega fonda. Konec osemdesetih let je bila v okviru ZTKS ustanovljena posebna komisija za muzej in začela je z zbiranjem, vendar je akcija čez nekaj let usahnila.

Nova vzpodbuda je bila stoletnica modernih olimpijskih iger, ki je bila obeležena tudi z razstavo o začetkih športa na Slovenskem in slovenskih olimpijcih 1912–1994, saj so bili zbirki na FŠ in novi predmeti, pridobljeni v okviru razstave, podlaga zbirki športne dediščine, na osnovi katere je vlada aprila 2000 ustanovila MŠ.

Prvi sedež je bil v sokolskem domu na Taboru, leta 2001 pa je bil prenesen v prostore na Kopitarjevi, kjer je še danes. Muzej športa je bil nato vpisan v razvid slovenskih muzejev, žal pa je nespametna poteza direktorja direktorata za šport po dobrih desetih letih z ukinitvijo MŠ in prenos v okvir ZŠRS Planica Muzej športa izbrisala iz razvida muzejev in športna dediščina je bila znova na začetku. Organizacijsko se je delovanje nadaljevalo v okviru ZŠRS Planica, v zadnjih letih pa so se na šolskem ministrstvu prejšnje vlade odločili, da se Muzej športa prenese v Slovenski šolski muzej.

Foto: Urška Boljkovac

Otvoritvena »telovadba« v muzejski knjižnici, ki jo je vodil »sokolski prednjak« Matej Hrastar.

Foto: Urška Boljkovac

Zgoraj dr. Petra Robnik, direktorica Direktorata za šport, ob njej avtor dr. Aleš Šafarič, spodaj v kotu Irina Machtig, ki je Muzeju športa posredovala športno gradivo alpskega smučarja Roka Petroviča, delček tega pa je tudi razstavljen. Razstava bo v Slovenskem šolskem muzeju še dobršen del leta 2023.

Tako je bila pripravljena razstava Zbiramo, raziskujemo obujamo, ki gostuje v Slovenskem šolskem muzeju; navsezadnje na Kopitarjevi česa takšnega ni mogoče pripraviti, prostori pa za zdaj omogočajo opravljanje javne službe, ki bi jo morali okrepiti z novim kadrom, podobno kot so storili na Hrvaškem. Razstavo je počastil in s simbolnim štartnim strelom odprl olimpijonec Rajmond Debevec, ki je Muzeju športa pred leti doniral svojo opremo, na razstavi pa so še fotografije z olimpijskih iger in jermen, del strelske opreme. Razstava je oparta na predstavitev športne dediščine iz posameznih športov, hkrati pa so v panojskih tekstih kratko in enciklopedično predstavljeni športni začetki obče in na Slovenskem ter izpostavljeni posamezniki, posameznice ali klubi. Nekoliko daljši teksti so objavljeni v katalogu, ki je bil predstavljen ob razstavi. Nastal pa je tudi koledar s športnimi motivi različnih športnih panog do leta 1941.

Razstava bo v Slovenskem šolskem muzeju še dobršen del leta 2023, njeno nadaljevanje pa, upajmo, v ponovno ustanovljenem Muzeju slovenskega športa s samostojno zgradbo in postavitvijo stalne razstave. Ta bo poudarila slovensko športno pot, ki se je zapisala v slovensko kulturo in bit in je »dejavnost tisočev«, kakor je nekoč poudaril nekdanji predsednik OKS Janez Kocijančič.

Športnice in športniki, vljudno vabljeni na ogled, obenem pa športni javnosti pošiljamo apel o podpori, sicer se bosta športna dediščina in muzej izgubila v nedrjih tega ali onega muzeja ali posameznih športnih »muzejčkih«, kar se žal že dogaja, projekti o samostojnem osrednjem športnem muzeju pa ostajajo v ministrskih predalih.

Tomaž Pavlin

**JANJA
GARNBRET**

Olimpijska
prvakinja
v plezanju

**Spremljaj
ZABAVNE
zgodbe.**

metropolitan.si
mesto navdiha.novic.zabave

Izogibajmo se tujih izrazov

Slovenski pravopis priporoča, da se tujih izrazov izogibamo, če jih lahko zamenjamo z dobro domačo ustreznico. Tuje besede izjemoma prevzamemo samo v primeru »izrazne praznine«, ko za poimenovano še nimamo smiselnega domačega izraza oziroma nam ga še ni uspelo izumiti. V nekaterih primerih ni težko najti domače ustreznice (ker se največkrat sama od sebe ponuja), v zahtevnejših primerih, ko domača pamet odpove, »izrazne praznine« zapolnimo s tujim izrazom, vendar »na slovenski način«: zapišemo ga, kot ga izgovarjamo.

Curling, kərling, kerling ali krling

Za olimpijsko disciplino, ki ji v šaljivem domačem sporazumevanju pravimo »pometanje ledu«, najdemo v slovenskem javnem tisku in govoru več izrazov: curling, kərling (s polglasnikom v prvem zlogu), kerling in krling. Uradno glasilo Olimpijskega komiteja Slovenije (OKS) dosledno uporablja tuj pisni izraz curling. V kratkem zapisu o tej tekmovalni disciplini se tuj izraz ponovi kar osemkrat v izvirni pisavi (Olimpijski krogi, junij 2020, str. 82). Ker je »uradni govor« OKS lahko tudi zgled drugim piscem in govorcem, je mogoče domnevati, da se bo tuj pisni izraz curling množično prijel tudi v splošni rabi, česar s pravopisnega in terminološkega zornega kota ni mogoče odobravati. Ker je urejena terminologija tudi kazalec urejene stroke (tako športne kot novinarske in jezikoslovne), bi najbrž bilo smiselno (pravzaprav zaželeno!), da govorci in pisci, ki poročajo o tej tekmovalni disciplini, poenotijo terminološki znak, ki označuje omenjeno igro. Ker bi zagotovo za staro izvirno škotsko igro curling težko našli dobro domačo ustreznico (dozdajšnji poskusi so namreč bili neuspešni), nam ne preostane drugega, kot da tuj izraz

sprejememo kot prevzeto besedo ali izposojenko, kar v primerih »besedne praznine« (ko še nimamo domačega izraza) dovoljuje slovenski pravopis. Treba je le upoštevati pravopisna pravila, ki veljajo za podomačevanje tujih izrazov. Najdeni izrazi v javni rabi (curling, kərling, kerling, krling) najbrž že nakazujejo smer izbora. Postavlja se le vprašanje, kateri izraz od najdenih različic naj bi sprejeli v domač športni besednjak. Poskušajmo na vprašanje razumno odgovoriti.

Izvirni pisni izraz omenjene igre je curling. Angleški izgovor zapisane besede curling je **kərling** (z našim polglasnikom v drugem zlogu). Domala vsi slovenski govorci tuj izraz tako tudi izgovarjajo, čeprav ga zapišejo kot curling. Nekateri ga tudi zapišejo tako, kot ga izgovarjajo – s polglasnikom. Poleg oblike s polglasnikom (kərling) najdemo v pisni

obliki še kerling in krling. Zaželeno bi bilo, da se poenotimo. Ker v slovenščini praviloma besede zapišemo tako, kot jih izgovarjamo, lahko izvirni pisni curling že izločimo. Če se zgledujemo po angleški izgovorjavi, črka u v prvem zlogu (cur...) ne more biti izgovorjena kot e. Na podlagi te ugotovitve je mogoče opustiti tudi izraz kerling (s črko e v prvem zlogu). Tehnica se je torej nagnila na stran **kərlinga**. Ker pa polglasnik ə v pisani besedi največkrat opuščamo, se zdi, da še najbolj ustreza izraz **krling**. Zgledujemo se lahko tudi po tuji besedi, ki je k nam prišla kot surf oz. surfanje, kmalu smo jo začeli izgovarjati s polglasnikom (sərf oz. sərfanje), končno pa se je večinsko ustalila kot srf oz. srfanje (brez polglasnika) tako v pisni kot govorni obliki. Tudi Slovar novejšega besedja slovenskega jezika (2012) sprejema izraz srfanje, kar prav tako govori v prid krlingu (brez e in brez polglasnika).

Za srfanje smo pozneje našli domač izraz (deskanje na vodi), mogoče ga bomo nekoč tudi za krling. Do takrat pa naj le ostane krling, tako v pisni kot govorjeni obliki. Žal imamo ob botrstvu Inštituta za slovenski jezik pri SAZU tudi (slovensko?) nacionalno Curling zvezo Slovenije. Privrženci te športne discipline so namreč Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša pri SAZU vprašali za nasvet, kako naj poimenujejo »svojo« športno zvezo. Nasvet je bil (žal): curling. In tako smo z blagoslovom slovenistov dobili še eno slovensko nacionalno športno zvezo s tujim imenom v izvirni (tuji) pisavi: Curling zveza Slovenije. Škoda!

Big Air

Zimske olimpijske igre na Kitajskem so sicer končane, a jezikovna »nespodobnost« nekaterih novinarjev (in lektorjev?) ostaja črno na belem v pisnih virih, ki v smučanju in deskanju napovedujejo športni boj v olimpijski disciplini Big Air. Dvobesedni tuji izraz Big Air je šolski primer papagajskega posnemanja tujega izraza in z njim posiljevanja slovenščine. Ko sem nekaj znancev in poznavalcev športa vprašal, kaj pomeni ta izraz in kako izgleda ta nova smučarska/deskarska disciplina, mi niso znali odgovoriti. Celo učitelj smučanja je ugibal, kaj bi to lahko bilo. Poučil sem se šele, ko sem na napovedan čas, ko je TV-napovednik obetal prenos »smučanja prostega sloga: Big Air«, odprl televizijski sprejemnik in ujel prenos tekmovanja v tej disciplini. In kaj smo gledalci videli na zaslonu? Videli smo smučarsko skakalnico z navzgor zavitim odskočiščem, ki je skakalcem po odzivu omogočilo precej višji let od tistega, ki ga vidimo pri »navadnih« smučarskih skokih ali poletih. In še nekaj smo videli, kar je pravzaprav bistvo (osrednja vsebina) te smučarske discipline: po odzivu

z odskočišča so tekmovalci v zraku izvajali različne obrate, ki v športni terminologiji štejejo za akrobatiko. Sodniki tudi niso ocenjevali dolžine skokov, ampak predvsem zahtevnost in neoporečno izvedbo akrobatskih prvin ter zanesljivost pristanka smučarja na doskočišču. In tako se namesto tuje vsiljivke Big Air sam od sebe ponuja logični domač izraz – akrobatski skoki. Ker akrobatske prvine niso obvezne, vsak tekmovalec sam (prosto, free) izbira vrsto in zahtevnost akrobatskega skoka – zato je utemeljen pristavek prosti slog, čeprav se zdi, da je tudi ta odveč. Izraz **akrobatski skoki** že tako in tako ustrezno napoveduje vsebino te smučarske discipline in je torej v skladu s temeljnim terminotvornim načelom nomen est omen (v imenu je pomen oz. vsebina).

Seveda niso vsi športni poročevalci vsiljevali papagajskega tujega izraza. Nekateri so se vendarle poskušali izogniti nesmiselni tujki in v domačem jeziku poročali o tistem, kar so videli na terenu. In tako poleg tujega papagajskega izraza Big Air najdemo v medijih še dva poskusa njegovega podomačenja: »smučanje, prosti slog, skoki« in »smučanje, prosti slog, akrobatski skoki«. Enobesedni izraz skoki ni ustrezen iz dveh razlogov: prvič, ker je izraz že zaseden (npr. planiški skoki, smučarski skoki), in drugič, označuje drugo vsebino: **dolžino(!)** skoka. Zdi se, da je dvobesedni izraz **akrobatski skoki** ustrežnejši, ker je očitno nastal na podlagi naravne (intelektualne, logične) presoje: poročevalec je v domačem jeziku poročal o tistem, kar je (empirično, v živo) videl. Dvobesedni izraz akrobatski skoki nedvoumno natančno sporoča, za kaj gre pri tej športni disciplini. In tako smo po teoretični in po empirični (praktični) poti prišli do ustreznega domačega izraza. Zato se zdi smiselno in spodobno, da športni poročevalci, ki poročajo o smučanju in deskanju, namesto tuje pritepenke Big Air uporabljajo domač izraz **(smučarski) akrobatski skoki**.

Downhill

Z razvojem gorskega kolesarjenja je nastala vrsta **gorskokolesarskih disciplin** (kros, vzpon, spust, maraton, potovalno kolesarjenje ...). Tudi izdelovalci koles so začeli izdelovati različne modele koles, ki so ustrezali različnim disciplinam. Ena najbolj atraktivnih (in razmeroma nevarnih) gorskokolesarskih disciplin je **spust**, natančneje: **gorskokolesarski spust** (angl. downhill, navzdol).

Avgusta 2021 je bilo na Pohorju evropsko prvenstvo v **gorskokolesarskem spustu**. Na televizijskem zaslonu smo lahko prebrali angleški izraz (downhill), ker je bil prenos namenjen tudi gledalcem drugih narodnosti. V eni od poljudnih slovenskih revij je o prireditvi nekdo poročal in se afnal s tujim izrazom. Gre za značilen primer papagajskega posnemanja tujega izraza. Angleško-slovenski slovar nam pove, da tuj izraz »down-hill« lahko prevedemo z besedami »po hribu navzdol«. »Po hribu navzdol« se za zdaj tekmovalno (hitrostno) spuščajo smučarji in kolesarji. Hitrostni alpski smučarski disciplini po domače pravimo

smuk, gorskokolesarski disciplini pa **(gorskokolesarski) spust**, »slovencelj« in anglofil pa se afnata z angleškim 'downhill'. Tudi dvobesedni »pump track« (zapisan v enem od domačih glasil) je nepotreben tuj izraz za **valovito (grbinasto) gorskokolesarsko stezo**.

Nekateri zagovarjajo sprejemanje tujih izrazov v slovenski športni besednjak z argumentom, da so ti pač »v svetu uveljavljeni«. Žal argument, ki v resnici to sploh ni, ne pije vode in hkrati ne upošteva pravopisnih priporočil, ki odklanjajo jezikovni vandalizem, ki se kaže v vsiljevanju tujih izrazov. Domače strokovno izrazje je neločljivi del domače športne stroke in temeljni del nacionalne identitete slovenskega naroda. Zato imamo za večino tujih izrazov dobre domače ustreznice. V svetu je npr. uveljavljen izraz ski, vendar pri nas govorimo o smučeh in smučanju. Basketball je pri nas košarka, volleyball je odbojka, swimming je plavanje itn., itn. In Big Air so **smučarski/deskarski akrobatski skoki**.

Silvo Kristan

Čas za razmislek...

sobotna priloga

sobotna priloga

POSKRBE TI BI MORALI
ZA ENAKOPRAVNOST V
FINANCIRANJU ŽENSKIH IN
MOŠKIH ŠPORTOV.

ŽENSKÉ ŠPORTNE
DISCIPLINE SO MANJ
ZANIMIVE ZA GLEDALCE.

Vprašanj je več kot odgovorov.
A vedeti moramo, da hitrih in preprostih odgovorov na zapletena vprašanja, ki si jih zastavljamo že dolgo, enostavno ni.

To nikakor ne pomeni, da jih nima smisla iskati. Prav nasprotno: moramo jih najti.

In edini način je, da jih iščemo odprto, argumentirano, temeljito, z razmislekom.

Zato smo oblikovali novo Sobotno prilogo.

Bolj izčrpno, pregledno, aktualno, intelektualno izzivalno, sodobno in mislečo. Z njo nagovarjamo vse, ki vedo, da se iskanje odgovorov začne z branjem.

**Z branjem,
ki zahteva razmislek.**

#TeamSlovenia

Facebook **Team Slovenia**
Twitter **@TeamSlovenia**
Instagram **sloveniaolympicteam**
Youtube **Youtube TeamSlovenia**
LinkedIn **Olympic Committee of Slovenia**
Viber **Team Slovenia**

